

31/7/27 వ త్రి ది న ము వ్ర క టిం వ c బ డు ను
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

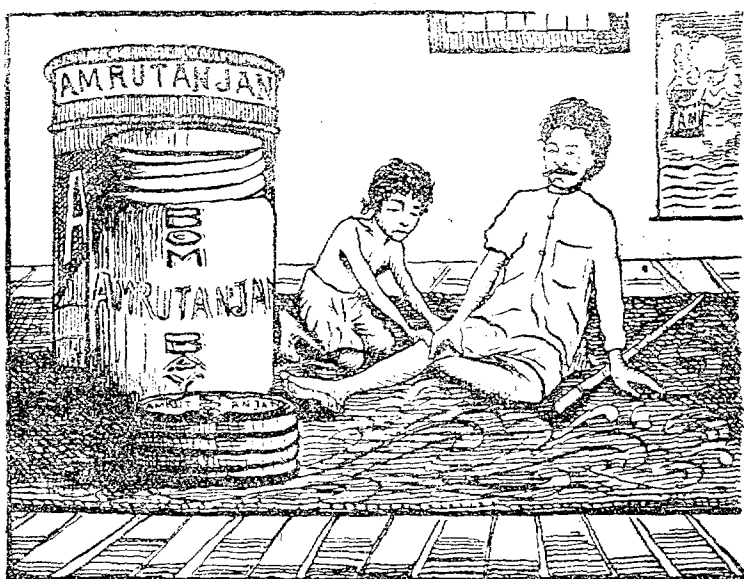
Vol. 15 చెన్న పట్టణము 1927-వ నం ఏప్రిల్ నెల 12-వ తేది మంగళవారము No. 10
నంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామసంవత్సర చైత్రమాస శుద్ధ ఏకాదశి. } సంచిక ౧౦

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే జేలకు చేలు
హోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది

తలనొప్పులమాన్యును, వాయు వోట్ల
బొపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పొట్లబోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల చూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంతోషింపజేసింది.
సంచభాష చిటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజ్జ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
లేక

249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ఏ రకము నగలు కొవలసినను మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి

మావద్ద వెండి, బంగారు, కెంపులు, పువ్వరంగములు, సీమ కమలములు మొదలగువాటిచే తయారు చేయబడిన గాజులు,
గోలుసులు, నాగరములు, నాగవత్తులు, తోడులు, జవబిళ్ళలు, మల్లెమొగ్గలు వెండిచెయిసులు, పట్టె
లుగొట్టినవి సాధారణము, బహుమతిగిన్నెలు, బంగారుపతకములు వెండి, బంగారు మొలత్రాములు
గజ్జలతో చెయ్యలసినవి సిద్ధముగా నున్నవి. వర్తకులకు మిక్కిలి అనుకూలముగాను, లాభకారిగా
నుండును. ఇవి గాక వెండితో తయారుచేయబడిన విగ్రహములు, పటములు మొదలగునవి కూడగలవు.

సీమవెండికి, సవరంబంగారుకు పూచీ నిచ్చెదము. అక్కరలేనివి వాపగుతీసుకొని పైక మిచ్చెము. వివరములకు, ధరలపట్టిక వ్రాసిన
తెలుపబడును. మావద్ద చాయ గారంటిగల బెంగళూరు పట్టుచీరలు అనేకరకములు పలురంగులతో సరసమైన ధరకు దొరకును.
వివరములకు ఈ దిగుపలిసానునకు వ్రాయుడు. **K. V. Raghavendriah & Bros., Proprietors.**

శ్రీ సత్యనారాయణ జ్యూవలరీ హాల్,
నగలను తయారుచేయువారు, సీమకమలముల వర్తకులు, అవెన్యూరోడ్డు, బెంగళూరుసిటీ.

WANTED 3168
Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full Particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas stamp.
Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE.
DELHI.

పుట్టుచెముడును కుదిర్చెదము.
వివరములకు 1 అణాబిళ్ళపంపవలెను.
యాయవరం అగస్త్యేశ్వరరావు, హెచ్. సీ. అండు
పీస్ డిస్పెన్సరీ. బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా.)

ప్రశ్న 598
భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 పి. పి. ఖర్చులు 0-4-0
అనును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.
హనుమాన్ శ్లోతిహాలయము, శిరు త్తణి.

ఆయుర్వేదావధ రత్నా కరము
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
(2046) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాస్త్రి, బెజవాడ.

ప్రతాప కస్తూరి మాత్రలు
మిక్కిలి ఘాటును సువాసనగలది
1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుట
యేగాక అజీర్ణము, వాయువ, జలుబు, జ్వరము,
దగ్గు, ఉబ్బుసము, కఫము, చిన్నబిడ్డ నుజుము,
కలరా, క్షేను మొదలగు అనేకమును వ్యాధులను
హరించుటయేగాక బలమును, జీర్ణ శక్తిని, ఆరో
గ్యమును గలిగించు వర్తప్రసాదము. ప్రతి గృహ
మందుండదగినది. 8857

250 మాత్రల సీసా	0	4	0
12 సీసాలు	2	8	0
వి. పి. చార్జి ఎన్నటికైనా	0	6	0

వి. సి. పి. అండు కో. ఆయుర్వేదసమాజం,
పెరిడేపి - నెల్లూరు జిల్లా.

తెలిపాను నెం. 2802 "తంతివిలాసము" "ఉమ్మిడియా"

ఏల సందేహించెదరు?

మీకు ఏమాదిరిలో నైనను, ఎంతవైజులోనైనను వెండి
గిన్నెలు, టీ-కాఫీ సెట్లు, టూర్స్ వెంటు కప్పులు, బహుమానము
నిచ్చుటకు తగిన పండితకములు, ఉంగరములు మొదలగునవి,
ఇంకను యావత్తురకముల బంగారు వెండినగలు సిద్ధముగానున్నవి.
నిచ్చెదము.

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి,
గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు పేజీ, మద్రాసు.

మాత్ర కోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స
URESOL (యూరిసాల్)
అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కావ్ సల్య ఉపయోగించిన చాలును
అన్ని దుండుల పాపులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరుకును.
(ప్రాప్యెక్టు కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.
C. T. Hari & Co. 48, Singarachari Street Triplicane, Madras)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

(సరిక్షలు; ప్రజావిద్యావిధానము.)

[నిరుగూరి జయరావు:— బి. యస్. సి.]

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో గలిగిన యాజ్ఞమును సమాధాన పరచుటకై యరుదించిన యాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువలన “ఉత్తరీతరపదా నూన స్పృహ” వైభవములు చేగూలునటందు యువజను లుత్సాహ పూరితులై యుండుట సహజమే. కాని ప్రాతపద్యలలో నచ్చొత్తించబడినవారు కొందఱు మాత్రముగా సంభవించిన యా మార్పుల కదరుపాటుకొందుట శోచనీయముగా నున్నది.

“పరిక్షలు రానున్నవి కదా. అందులో దిట్టదనము కలుగదని తెలియుచున్నది. (ఎస్సీయెక్స్ సీ తక్కువగునట!) అప్పుడుమాత్రములే యీ విశ్వవిద్యాలయపు ఉపయోగము” అని యువభటు పలుకువారు లేకపోలేదు. అక్కటకట! ఈ పరిక్షా ఛాందసములో బానిసలమై యున్నట్లు ప్రకటనరట్టు, పరమపవిత్ర విద్యావిధానముననుభవ్యత్వముపొసగించు నీయస్వాభావికమైన చూకస్మికమైన ఫలితవిర్ణయమును దోచి, “మేధావ్యభిచారము”ను రీతిని హేయమైన యీ పద్ధతియంతవలన మనచే నున్నాంపర బహుండుటయే గొప్పనకటమై యున్నదికదా! ఇటువంటినను యువనర బరిక్షాదిట్టతనముకొఱకై (ఎక్సామినేషన్ ఎస్సీయెక్స్ సీ) పెద్దలుకొందఱు విలవిలములుకన్న బారబాటుకలదా! ప్రాత ఛాందసములను నిడనాది నూతనాభ్యుదయమునకై కంకణ ముగట్టుకొని విజృంభించు నేటికాలమున నిట్టి జోరాభాగ్యపుర బద్ధతులను బట్టుకొని నిలచుట తప్పుకదా! ఫలితముల దిట్ట తనము! జోరాభాగ్యపు దిట్టతనము! ఇట్టి దిట్టతనములే విద్యా ఫల నిర్ణయమునకు గావలసినచో నింతకన్న నుత్తమైన యుపాయ మేమనగా, విద్యార్థుల బుట్టులు రాతికంభముపైగొట్టియం దులో మిగిలినవారికే పత్తాలనిచ్చినచో బాగుండును! ఈ పరిక్షలకొఱకై చేయుంబునట్లు బట్టిపెట్టి శిరస్సునశింపఁ జేసికొనుట కన్న నిది కొంతమేలుకదా!

పరిక్ష వేళలోఁ బ్రవర్తించుటకై సర్కసు పట్టలు విద్యార్థులకు బోధపరచుచు రెండుపాఠ్య వలెఁబ్రతిదినము వ్యాయా మము చేర్చుటమాని నేయనలెనని యుపాధ్యాయు లెన్నఁడు నేర్పరొకదా! ఈ పరిక్షావిధానమువలన నెన్నియనకతనలు! ఎన్ని వెట్టిత్రుటలు, కలుగుచున్నవో మనమెఱుగమా! పరిక్షలో నూటికి నూరు మార్పులు తెచ్చుకొని “సాహిత్యహక్య”యను గర్వముతో గణితవిద్యార్థులు విశ్వవిద్యాలయమునుండి వెడలి నచ్చుటయు, వీరికన్న నెంతమాత్రముఁ దీసిపోని చారిత్రవిద్యా ర్థులను, వాఙ్మయ విద్యార్థులను, పాపము, ఎన్నడును “అటు వది”కన్న నెక్కువ రాకుండుటకై, గణితవిద్యార్థుల బుట్టులు గట్టివి కాఁబోలు ననుకొని యమామకముగ మోసపోవుటయు, ఇట్టి భేదములను జూచుమనింకను బరిక్షావిధానమే మంచిదనియని భ్రమచెందుట తప్పుకదా! తలకించుటగా నిలచొని, నేలమీదఁ బలపెట్టి మొగ్గులువేయుట నేర్పినంతనే పత్తాలనిచ్చి గౌరవింప నలయునా?

గవర్నమెంటు ఉద్యోగములకై యెన్నికల నెర్పరించుట కు నీ పరిక్షావిధానము ఉండెనను నష్టములేదు; తమ విద్యార్థుల మేధస్సులోని తారతమ్యములను దెలిసికొనలేని యుపాధ్యాయు లు చదువఁదొంచినట్లు అప్పుడప్పుడు పరిక్షలు పెట్టుకొన్నను వారిగొడవ వారిదని మనము నదరీవేయవచ్చును. కాని విశ్వ విద్యాలయములోని సాంప్రదాయములోఁబ్రాముఖ్యముఁ జెందు విధానముగ నీ పరిక్షలు, ఈ శోధనలు, ఇంకను బోషింపఁబ డుట యంతమాత్రమును ధర్మముకాదు. అన్నిపరిక్షలను మించిన యీ కర్మశఃపరిక్షలు ఇంకమీఁదలునుండఁదగినవి కావు.

“రామానుజం” వంటి వారి కనికరపుఁజరిత్రలను విన్నా రునిచ్చెమి, పరిక్షలు మంచివి కావని చెప్పుటకాదు. ఈ పరిక్షల యంతరంగణిలో నడచి, సరిగా దాటి వచ్చిన ప్రతిభా వంతులకుడ వీనిని నిందించినారు. మొన్న మొన్ననే ప్రాఫసర్ సి. వెంకటరామనుగారు పరిక్షావిధానమును గన్పించిరి. కాలాతీత యశోవికాసుండై, నాల్గవ పరిమాణము నాద్యంత ము ఆవరించు కొన్నవాడను, ఆర్య యొక్కవైన, కూడ మెట్టి క్షుణ్ణమైన పరిక్ష తీసి వేయఁబడవలెనని చెప్పినాడు. మాస్కా ప్స్కి-వ్రాసిన “యొక్కవైన జీవితము” లో, యొక్కవైన నుడివ నట్టి మాటలు వ్రాయబడినవి:—

“నూలు నదలి విశ్వవిద్యాలయముఁ జేటుటకు య త్నించువారికి అడ్డుగా నిలచొనిన భయంకరపిశాచమువంటిది యీమెట్టిక్షుణ్ణ లేవను పరిక్ష. దీని క్రీనీడ చాలదూరము వఱ కు ముందునకు బ్రసరింపఁబడి యున్నది; “ఇదిగో మావిజ్ఞానము” అని యస్వాభావిక ప్రజ్ఞ ప్రకటింపఁ జేయుటకై గురుశిష్యు

లిరువురు నొకేరితిగా, ఎడతెగక, దీనికొరకై తంటాలుపడవ లసి యున్నది. ఈ పరిక్షను మిక్కిలి కఠినముఁజేసినారు; ఇం దుచేత నత్యధికముగా వ్యాయామముచేసి బట్టిపెట్టిన వట్టవాం ద్రుకూడ కొన్ని ఘంటలనేపే తాము చదివినదానిని జ్ఞాపకముం చుకొని తర్వాత మఱచిపోవుచున్నారు. ఈ పరిక్షను తీసి వే సినచో దానితోఁబాటు ఇంత కష్టముగా జ్ఞాపకశక్తిని వ్యా యామ పఠము బాధ లొంగి పోవును. కొన్ని నెలలలో మఱపు నకు వచ్చు సంగతులను, మఱచిపోవ నర్హములైన సంగతులను, తెలుపుటకై, సంవత్సరములపాటు బట్టిపెట్టించు నావశ్యకము మాసిపోవును. అనతి ప్రయత్నమువలన నతిలాభమును బొందు ప్రకృతిసూత్రము ననుసరింపకము గాక; మెట్టిక్షుణ్ణమైన పరిక్ష వలన నీ సూత్రమునకు వ్యతిరేకముగా జలంపఁబడుచున్నది. అ త్తేనచో విశ్వ విద్యాలయములోనికేరటకు నెవ్వరు అర్హులో యెట్లు తెలియుట! ఆకస్మికముగాఁదటస్థించు పరిక్షావిధానము చేత నర్హతానర్హత నిరూపణ చేయుటకన్న, విద్యార్థుల యా వత్సాహ్యత్వంలోని గుణాగుణములను జూచి నిరూపించుటయే మేలు; ఇది యుపాధ్యాయుని ధర్మము. ఇట్లుచేయ లేనిచో ను పాధ్యాయుండే నిందార్హుడు.”

రెంటింటి సీదాంతమునే కాక, అన్యవిషయములను కూడ విమర్శించుటలో యొక్కవైన గొప్పవాడే. ప్రతిభావంతు లకే కాక, సామాన్య జనులకు గూడ, పరిక్షావిధానము క్రే యస్కరము కాదని యతఁడు విశదముగా నిరూపించినాడు.

ఐనచో మనమింకను పరిక్షావిధానమునే యూతఁగొని యెందులకు నిలచినాము? అదిమనకు నలవాటైపోయినదికనుక. అలవాటులను బోనాడుట చాలకష్ట మని మనస్తత్వశాస్త్ర సూత్ర మొకటికలదు. అందులకేదోస్తోయిస్కి-యిట్లున్నా డు. “ఆహ! ప్రతివిషయమును జక్కపఱచు నేర్పు మాన వుని చేతిలోనే కలదు; కాని కేవలము వివేకితనమువలన నేమి యుండేయక నేడయెట్లున్న నట్లే విడచివేయుచున్నాడు.”

“దిట్టతనముకొఱకై”, ఎస్సీయెక్స్ సీ కొఱకై, విరువము పొందవలెనను నుద్దేశము పెట్టుకొని, మన యాంధ్రవిశ్వవిద్యాల యము కూడ తన విద్యార్థులను పరిక్షావంత్రములోఁ (నయ్యలు జేయకుండునుగాక యని నమ్ముచున్నాము. నూతనసంస్కార ములను కొనసాగించుటకై యీ యాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము సాపింపబడినదేకాని, తక్కిన యూనివర్సిటీలను బురణించుటకు గాదు. నాయభిప్రాయముప్రకారము పరిక్ష లేయండగూడదు; ఉత్తమసాహసమునకై నేను దీనిని బ్రతిపాదించుటలేదు. ఈ సం గతిని బహువిధముల విమర్శించి, చర్చించి, నిరూపించిన మహా నీయులయొద్దేముప్రకారమే నేనదీనిని ప్రతిపాదించుచున్నాను. యొక్కవైన, రామను, వెల్సన్, ఆరంప్రాంగు మొదలైనవారు పరిక్షలను చూలనాడిరి. గాంధీ, బాగురు మొదలైనవారు కూడ పరిక్షావిధానమును గన్పించి, నారాయణప్రాయముల నా చరణలోనికిఁ దెచ్చినారుకాని, వీరిని నేను జ్యోతిక పాపు టకుఁ కారణమేమనగా, బరిక్షావిధాననిండన కేవలము రాజకీ యోద్యమగతులకును, గణిత్యులకును నచ్చినయొద్దేశమే కాద నియు, (సాధారణముగా నట్టివారు సామాన్యజనుల కలవికాని సాహసకృత్యములే యాచరించుచుండుననియు—), ప్రకృత విషయములను బరిష్కరించు శాస్త్రవేత్తలుకూడ దీనిని గర్హించినయొకజెప్పుటకే. శాస్త్రజ్ఞానము కలిగి వాఙ్మయవృత్తిలోఁ జేరిన వెల్సన్ గారును, వాఙ్మయప్రవేశము కలిగి శాస్త్రపరిశోధ కులైన ప్రాఫసర్ ఆరంప్రాంగుగారును, కూడ తమ పుత్రులను పరిక్షావిధానమునుండి తప్పించిరి. ఇందువలనఁ దమ పుత్రులు ప్ర తిభావంతులు కాకపోయిన కాకపోయిరికాక, కాని సాధారణ ముగా విశ్వవిద్యాలయములనుండి తయారయివచ్చు యువకుల కన్నఁ దీసిపోరియే వారి నమ్మకము.

ఇట్టి పరిక్షాశాసనమును తెచ్చిపెట్టకపోయినను, ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయములోఁబరిక్షలనుపెట్టిప్రాముఖ్యమునిచ్చుట నాపివేయ వలెను; యువకుల మేదస్సువృద్ధిచేంది యభ్యుదయము నొందుట కుండగిన దోహదక్రియల నాచరించుటయే ముఖ్యోద్దేశముగా నుండవలెను. ఈ యొద్దేశము నెరవేరుటకై మొట్టమొదట పరిక్షావిధానము నతిగుఱభముగా మార్చివేయవలెను. ఇందుచేత పరిక్షలకై దినలుపడుచు విద్యార్థులు బట్టిపెట్టవలసిన యావశ్యక ముండదు. విద్యార్థులచేత బట్టివ్యాయామము చేయించుటకై యుపాధ్యాయులు శ్రమపడ నక్కఱలేదు.

రెండవవిషయ మేమనగా మన విశ్వవిద్యాలయములోఁ జిన్నతనముననే ప్రత్యేక విషయపరిజ్ఞానమును బొందుట నాపివేయవలెను. ప్రత్యేకవిషయములలో నఖండప్రజ్ఞ చూ పించు ప్రతిభావంతులను నిర్ణించుట విశ్వవిద్యాలయపు టు ద్దేశము కానేరదు. ఏలయనగాఁ (బ్రతిభావంతులు స్వయముగాఁ దేజింపచ్చుచున్నారే కాని వారు నిర్ణయపడఁజాలరు. కొన్ని సంగతులలోఁ బ్రత్యేక జ్ఞానము కలిగినవారిని (Specialists), నిర్ణయించుటయు విశ్వవిద్యాలయోద్దేశముకాదు. ఇది ప్రభుత్వము

వారి జోక్యము; విశ్వవిద్యాలయమునుండి వెడలి వచ్చినవారిని ఎన్నుకొని వారిచేత ప్రత్యేకత సంపాదించజేయుట ప్రభుత్వ కార్యము.

విశ్వవిద్యాలయము చేయవలసినవి రెండుపనులు కలవు; మొదటిది దేశాభ్యుదయపరంపరాగుటనకై యేకీభవించి పని చేయు నాగరికులను నిర్ణించుట; ఇట్టి యేకీభావము వలనగు టకై యన్యోన్యవిషయపరిజ్ఞాన మువసరమైయున్నది; కనుక విద్యార్థుల కెల్లరకును ఈక్రింది విషయముల నన్నింటిని నేర్ప వలయును.

(1) ప్రకృతిశాస్త్రములు, గణితము, అర్థశాస్త్రము, జాతీయచరిత్రము (ప్రాపంచికాభ్యుదయము), సంఘశాస్త్రములు, శారీరశాస్త్రములు, క్రీడాశాస్త్రము, మున్నగువానిలో సాధారణజ్ఞానము.

(2) వాఙ్మయము, కళలు, మున్నగువానిలో మంచి ప్రవేశము.

(3) ఏదోయొక పరిశ్రమలోనో, చేతిపనిలోనో, గట్టి ప్రవేశము. (ప్రకృతిశాస్త్రపరిశోధన కాలసినవారు, Glass-blowing, ఫోటోగ్రఫీ, వడంగిపని మొదలైనవి నేర్చుకొన వలెను.)

(4) ఒక ప్రాక్షణభాషలోను (సంస్కృతములు), ఒక యూరోపీయ భాషలోను (ఇంగ్లీషు, లేక జర్మనీ మొదలైనవి) తప్పనిసరిగా జ్ఞానము.

ఈపైనఁ జెప్పినవన్నియు నందఱకును చెప్పవలెను. ఈ విధముగా విద్య నభ్యసించినచో, మన పూర్వుల ప్రకారము, ధర్మ, అర్థ, కామ సాధనములు కలిగి, పురుషార్థసంస్థితి తప్పక కలుగును.

విశ్వవిద్యాలయముయొక్క రెండవ యొద్దేశ మేమనగా:— పరిశోధక కార్యముల నొనరించుటకును తదితరములైన మేధా వినిర్మాముల నొనరించుటకును, కేంద్రస్థానమై విద్యాజ్యోతి నితరతరములవఱకు నిర్వక్రముగా వెలిగించి యుంచుటయే యాదర్శముగా నుండుకొనవలెను.

అసాధారణ ప్రతిభావంతులు కొందఱు లోలోపలనే మేధాభ్యుదయమును జెంది, యకస్మాత్తుగా మనకు గోచ రించి, తటాలున, దమ ప్రజ్ఞానంతయుఁ బ్రకటించుచుండురు. చెన్న పట్టణములో గునుపాల కచ్చేరిలో రామానుజమును, స్విజ గ్లాండులో పేటెంటు ఆఫీసులో యొక్కవైనను ఇట్లే—ఆక సములోఁ దోకచిచ్చులవలె—తటాలున గోచరించిరి. కాని, ఇట్టి ప్రభ్రమప్రతిభావంతులను దెలిసికొని, సాహాయ్యముచేసి, పైకిఁదెచ్చుట, విశ్వవిద్యాలయమునకే కాదుకదా, విశ్వప్రపం చమునకును మీలు కాదు. కనుక, విశ్వవిద్యాలయకార్యక్రమ ములో నెల్లవేళయందును దెలివి ప్రకటించి, విజ్ఞానముఁ జూ పించి, నెల్లడెయై, పండితుల మాపులలో వన్నెకెక్కిన వారినే యెన్నుకొని, వారికి సహాయముచేసి, వారిచే బరిశోధనాది క్రియల నొనరింపఁజేయవలెను. ఇట్లు పరిశోధనకై ప్రత్యేకము గా నేర్పరుపఁబడినవారు తొందరగాఁ బ్రత్యేక విషయ విలీ నులై పరిశోధించుట వలన నున్నతలాభము కలుగనేరదని మాటి మాటికి యింగ్లాండు మున్నగు దేశ ము ల లో ని ప రి శో ధ క వర్గముల వారు చెప్పుచు నేయున్నారు, కనుక వీరికందఱకును నేను నిరూపించినట్లు బహువిషయవిజ్ఞా నము పునాదిగానుండకతప్పదు. తరువాతమొల్ల మొల్లగాప్రత్యేక విషయవిలీనలై పరిశోధనకు గడంగినచో సరసముగానుండును.

మూడవసంగతి యొకటికలదు. ఇదిశ్రీయంత బాపిసీడు చాదరీగారి ప్రజావిద్యాప్రణాళిక. చూచుటకు నెంతయు నభి నవముగా నున్నను ఈప్రణాళిక సత్వరముగా బ్రాకృతపరి మార్గమునకు లొంగునదియే యని నమ్ముచున్నాను. ఆరికవిష యమును జూచితిమా - పత్తానంతరవిద్యావిధానముకన్నను— పరిశోధక క్రియావిధానముకన్నను—ఇదియే యెక్కువమేళు వగునట్లుతోచుచున్నది. తాము సంపాదించినవిజ్ఞానమును బ్రజా బాహుళ్యమునకు విస్తరింపజేయ నుద్దేశము కలవారు పెక్కు మంది కలరు—ఎల్లప్పుడు నిట్టివారు అగపడుచునేయుండురు. కాని యేకాకులై వీరలట్టియొద్దమనునకుసాధారణముగా దొర కొనరు. ఇట్టి ప్రత్యేక కార్యములను బ్రజలు లోకువకట్టివేయు దురు, లేదా దండముపెట్టి పూజచేసి నిమ్మగింపించుచుండురు. కానిశ్రద్ధతో నాలకింపరు. ఏటేటను విశ్వవిద్యాలయమునుండి విద్యార్థులు వెడలివచ్చుచున్నార కదా; చదువుట వ్రాయుట బట్టిపెట్టినది వర్ణించుట కొంతమంది స్వయముగా నాలోచిం చుట, యెఱిగినవారలే; మఱి వీరలెవ్వరును అగునికప్రాతికల నాధారముచేసికొని ప్రజావిద్యలో బాల్గానుటలేదేమి? ప్రతి కలకన్న సాధునిక కాలములో నుత్తమమైన విశ్వవిద్యాలయమే లేదు; అందులో దేశభాషాపత్రికలను ఎంతమాత్రముఁ జీటికిఁ గొనక ప్రజావిద్యాదేశలను లెక్కగొనక నిర్లక్ష్యము వహించు టకన్న దోషముకలదా? ఈదోషమును బరిహరించి నూతనసం స్కారమును నెలకొల్పి ప్రజావిద్యనుబ్రతిపాదించి దేశాభ్యుద యమునకు శంఖసాపనఁజేయుటలో శ్రీయంతచాదరీగారి ప్ర

కాలిక యత్నముననున్నది. కళాశాలలోని విద్యార్థుల బంధమును బోగొట్టుటకు పండితుల ప్రోద్బలము కారణమైనట్లే విశ్వవిద్యాలయమును విడిచివచ్చిన శిష్యులమునై దీని మాజీ నింకను బ్రస్తురించి సామదానభేదదండోపాయములే వారిని బ్రజావిద్యార్థ్యమునకు బురిగొల్పుట విశ్వవిద్యాలయమునకు వీలగునట్లు ఈ పతాళిక ద్వేషించియున్నది. సంఘసేవబుద్ధి యాంధ్రులకుఁజెట్టినది పేరు. నాజ్ఞయములో ప్రకృతిశాస్త్రములో, రాజకీయ విషయములలో, నూతనాభ్యుదయమును సాపించినయాంధ్రుల కిదియొకకష్టము కాదు. ఆంధ్రపట్టణములలో గావలసినన్ని పుస్తకభాండాగారములుకలవు. ఆటోమొలలోనివారిని యెన్నుకొని, ఆభాండాగారములవద్ద ప్రజావిషయక ఉపన్యాసముల నిష్పించుట విశ్వవిద్యాలయమునకు విధానము. విశ్వవిద్యాలయ మభివృద్ధి చెందినకొలది ఆర్థికబలము సమకూరిన కొలది నితరదేశముల నుండి కూడ నుపన్యాసకులను రప్పించవచ్చును. దేశభాషాపత్రికల కుత్తేజము కలిగించి దేశభాషా గ్రంథకర్తలకు ప్రోత్సాహము కలిగించి, ప్రజాసమదాయమునకు (శ్రీయుత చావరీగారి ప్రజాశిక్షణ) విశ్వవిద్యాలయమునందు (శ్రీతి కలిగించి, కార్తెలు చెప్పినట్లు "ఆధునికవిశ్వవిద్యాలయ మనగా గ్రంథముల భాండాగారమే" యను నాక్యమును ఆచరణలోనికిఁ దెచ్చుట మనకును, మన విశ్వవిద్యాలయమునకును విధేయముగా నున్నది.

హెచ్. జి. వెంకటేశ్వరం దంపతులను దెలిసిన యతఁడే. ఇతనియాశయములత్యున్నతములై యొక్కొక్కప్పుడు మిన్నేటిని దాటిపోవుచుండును గాని, ప్రకృత విషయముల పరిష్కారములలో నితని యుద్దేశములు చాలుమించివి. అతఁడెట్లు వ్రాసినాఁడు—

"చాలకాలముక్రిందటనే కార్తెలు నిరూపించినట్లు ఆధునిక విశ్వవిద్యాలయ మనగా బుస్తకముల యాలయమే.... ఈవిషయములో మనము, శక్తికలవారము, నిర్లక్ష్యము చేయుచున్నాము. మాకు సంపన్నతయేకాదు కదా, యుద్ధము శక్తియుఁ గలదు. చాందసపుఁ బద్ధతులు, నిష్క్రమించుకొలది విజ్ఞానాభిలాషయు, నూతనాభిప్రాయముల నేర్చుకొనుటకు నిచ్చయు, ప్రపంచమున వ్యాపించుచున్నది. సగముసగమవిద్య గలవారు, విద్యయేలేనివారు లక్షలకొలది కలరు. తమకు జ్ఞానము సరిగా లేదనియు, తమకు సరియైనదారి చూపఁబడుటలేదనియు వీరికి నుట్టుముగాఁ దెలిసియున్నది. జ్ఞానముఁ బొందుటకు, బ్రదుకు సార్థము చేసికొనుటకు, వీరలందఱు నెంతయు నాతురపడుచున్నారు. ఈ నూతన విద్యాభిలాష, విషయ పరిజ్ఞానమునకై యాతురత, ఉద్యోగకత్తమునకై కాంతూ పాశ్చాత్య అట్లాంటిక్ దేశములలోనే కాదుకదా, ఇండియాలోను, చీనాలోను, రష్యాలోను, ప్రాచ్యరాష్ట్రములలోను (టర్కీ ఆదులు) - తీర్రమగుచున్నది. ఈ యభిలాష కు, దగినట్లు సాయముచేయుటకై మనము కలసి పనిచేయుటలేదు. తాత్కాలిక స్వలాభమునకై యీ యభిలాషను దోచుకొనుచున్నాము. ఈగొప్పయాఁకలిఁ బ్రతిగా నానాగడ్డితినిపించుచున్నాము; కలసికేటోజరముగూడ నొసగుచున్నాము. ఈ పిపాస, పోషకపదార్థములచేత బ్రోదినహిందులకు మాటుగ అడ్డగించబడి వికారముగా బర్యవసించఁజేయబడుచున్నది.

మేము, ధనసంపత్తి యుద్ధమోత్సాహముగల మేము ఇట్టి నూతనావకాశమును మర్యాదతో జూచి, గ్రంథములను ద్రుణముందును వ్యాప్తియందును ఎక్కువ దాతృత్వముజూపి, నవీనముగా గలుగుచున్న విద్యావ్యాపకవిధానములచేత సాయము చేయవలసియున్నది. ప్రాపంచిక విశ్వవిద్యాలయము నాజ్ఞయ సమదాయమై యుండవలెను. జనపదపట్టణములలో గళాశాలాభవనములలో నోరార్చుకొన నుపన్యాసము లిచ్చుచు కాలమును వ్యర్థ పఱచుకొనుట యింక మిఁదట నుపాధ్యాయుల గతి కాదు. వారు ప్రపంచమున కంతకును ఉపన్యసింపవలెను. ఈ నాజ్ఞయము ప్రతి దేశభాషలోనికిరి తత్తునా చేయఁబడవలెను. ప్రతి భాషయు, ప్రతి జాతియు, ఇంకమిఁదఁట గూడఁ దనప్రత్యేక వాఙ్మయమునే సృజించి, ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును, ప్రత్యేక రసవిశేషములును, ప్రతిపాదించుచునే యుండవలెను. కాని యూహలును, అభిప్రాయములును, మాత్రము, విశ్వప్రపంచమునకు, విశ్వసభ్యులకు, ఏకమై యుండవలెను."

ఆహా! ప్రాపంచిక సమైక్యమును ఆదర్శముగాఁ దెల్పుకొన్న వెల్పు గారుకూడ ప్రత్యేకభాషాసాంప్రదాయములను అభివృద్ధి చేసికొనిన వలెనని చెప్పుచున్నపుడు మన వాఙ్మయమును నిరసించుట మేలగునా? కనుక సర్వరమే యాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో దేశభాషామూలకవిద్య గలపఁబడుంగాక.

మదరాసు ల్యాండు రెవిన్యూ సెటిల్ మెంటు బిల్లు

చిత్తుచట్టము ప్రజాభిప్రాయముకొరకై ప్రకటించబడెను

(నిన్నటి తరువాయి)

14. వైసజెప్పినవీతిని సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు ఒక స్త్రీమును తయారుజేసి జిల్లాకలెక్టరు, రివెన్యూ బోర్డు ద్వారా స్థానిక ప్రభుత్వమునారికి అందజేసి యిందు నూచింపబడునీతిని ప్రకటించును.

15. స్థానిక ప్రభుత్వమునారు ల్యాండ్ మును శాసనసభ్యులకెరిగించి రెండునెలలు గడవోసంగెను.

16. (1) సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు తయారుజేసిన స్త్రీమునై కలెక్టరు, శాసనసభనారు తనతరులజేయు విమర్శలనుబిని తమకు ఉచితముని తోచిననీతిని దానిపై ఉత్తరువు గావించెదరు.

(2) సాధారణముగ సెటిల్ మెంటు కాలనిర్ణయము 80 ఏండ్లవరకుండును. అంతకున్న తక్కువగాని ఎక్కువగాని కాలనిర్ణయముజేయుచు చట్టము గావించవచ్చును. కాని 35 ఏండ్లకు మించిన నిర్ణయముజేసినచో ముందుగ సభాయుతులయిన గవర్నరు జనరలుగారి అనుమతిని గాంచవలెను.

17-16 (1) సెక్సను ప్రకారము స్థానిక ప్రభుత్వమునారు ఉత్తరువులు గావించినవిట్లు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు సెటిల్ మెంటు ముఖ్యసూత్రములను దెలుపుచు యీచట్టమునందు విధించిననీతిని ఒక ప్రకటనగావించి యీడినచ నూచిందు రీతిని సెటిల్ మెంటు అమలు జరుపును.

18 (1) ప్రతిజిలము లేక గాలములో భాగముయొక్క పట్టాదారునకు దాని వివరములగూర్చి దెలుపుచు నోటిసుపంపవలెను. దాని కాశేషములేమయిన జెప్పుకొనవలచినచో యెప్పుడు యెచ్చుట విన్నవింపుకొనవలసియున్నదో అనోటిసునందు తెలియజేయవలెను.

(2) సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు అట్టిఅక్షేపణలేమయిన యున్నచో విచారించవలెను. విచారణజరుపుచునే ఆవుసరమని దోచినచో సర్వేయించుటకుగాని సబ్డివిజను యేర్పాటుజేయించుటకుగాని ఉత్తరువు జేయవచ్చును.

(3) ఈసెక్సను ప్రకారము సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు అక్షేపణల విచారించి వానిపైసంస్థ ఉత్తరువులు వ్రాతమాలముగ నుండునలెను. ఆట్లు ధైర్యపుజేసినందుకు కారణములుగూడ దెలుపవలెను.

(4) ఉత్తరువు నందలి విషయములు పట్టాదారు నకు అక్కడ నున్నచో వెంటనే దెలుపవలెను. లేదా ఆతనుకొరినచో ఆతనిభర్తృలపై నకలు పంపవలెను.

19. పిమ్మట సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు సెటిల్ మెంటు రిజిస్టరుతయారుజేయవలెను. అందు పట్టాదారులపేర్లు సర్వీజేసినపాలము కొలతలు శిస్తులేలు అంతయు వివరముగ రిజిస్టరునందుండవలెను.

8, 18, 21, 22 సెక్సనుల ప్రకారము మార్పులు జేసినచో నవన్యాయ సెటిల్ మెంటు రిజిస్టరునందుండవలెను.

20. నిబంధనల ప్రకారము సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుతనంత తాను గాని దరఖాస్తుపైసగాని యేమయిన తప్పులన్నచో 19 సెక్సను ప్రకారము తయారుజేయబడు రిజిస్టరునందు సవరింపవచ్చును. కాని 21, 22 సెక్సనుల ప్రకారము పైఅధికారులొసంగు ఉత్తరువులకు భంగము కలుగనట్లు సవరింపరాదు. అట్లు సవరించునపుడు పట్టాదారులచొప్పులను నష్టముకలుగునెడల ఆతడుస్వయముగా వచ్చిగాని ప్రతినిధుల నంపిగాని తన అభిప్రాయము దెలియజేసికొనుటకు తన అవకాశ మొసగనిది సవరింపరాదు.

21. (1) 18 మొదలు 20 సెక్సనుల క్రింద సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగావించు ఉత్తరువులపై ఆఫీసు (ప్రిసైర్) చేయబడిన వేరొక ఉద్యోగిచే విచారించవచ్చును. 21, 22 సెక్సనుల నిబంధనలు వర్తింపనంతవరకు అతనిఉత్తరువు తుదిపరిష్కారముగ గమనింపబడును.

(2) సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు 18, లేక 20 సెక్సనుల ప్రకారముగావించు ఉత్తరువులు ప్రకటించబడిన రెండునెలలలోపున 1వ సబుసెక్సను ప్రకారము ఆఫీసు పంపకున్నచో నిరాకరింపబడవచ్చును.

రెండునెలలో ఆఫీసు పంపకుండుటకు తగిన

హేతువుగలదని ఆఫీసు విచారించు ఉద్యోగి సంతృప్తిపెందినచో న్యూనిమించిపోయినను ఆఫీసు సంగీకరింపవచ్చును.

(3) ఇంచువిషయమై రివెన్యూ బోర్డువారి కంపబడు చరకాన్స ననుసరించిగాని, రివెన్యూ బోర్డువారు తమంతతాముగాని సెటిల్ మెంటు రిజిస్టరునందు ఏపట్టానుగూర్చియైన సవరింపబడును కాని పట్టాదారుల చొప్పులకు నష్టముగలుగునట్టి సవరణలచాత్రము, వారి అభిప్రాయములు స్వయముగాగాని ప్రతినిధిద్వారాగాని రివెన్యూ బోర్డువారికి దెలియజేసకొనుటకు లేన అవకాశము యిచ్చనిది, జేయరాదు.

22. ఏభూమి సెటిల్ మెంటుగూర్చియైనను క్రిందియధికారులు చేయు ఉత్తరువులను స్థానిక ప్రభుత్వమునారుగాని, రివెన్యూ బోర్డువారుగాని సవరింపవచ్చును.

23. (1) పూర్తిగ నొక గ్రామముగ గణించబడుటకు వీలులేని తక్కువస్థలము, ఏ ఎస్టేటులోను చేరని, క్రొత్తగ రయిత్యైతి కాలక్రింద చేర్చబడునున్నచో అట్లుల ఎమూలుచేయబడిన శిస్తులేలును (రివెన్యూ బోర్డువారి అధికారమునకు లోనయి) కలెక్టరుగారు నిర్ణయించురు. ముఖ్యమునందు అదేతరము భూములలో రయిత్యైతి. సెటిల్ మెంటునందు వసూలుజేయు శిస్తుప్రకారము నిర్ణయించును.

(2) ఈశిస్తు ఆజిల్లా సెటిల్ మెంటు కాలనిర్ణయమునందునంతకాలము అమలునందుండును. చివరకు యీ చట్టములో 3 వ అధ్యాయమునందు నూచింపబడిననీతిని సవరింపబడును.

(సశేషము)

ప్రాధేసరు కల్వేగారి పర్యటనము

కాన్పూరు, ఏప్రిల్ 11:— ప్రాధేసగు కల్వేగారు శ్రీరైలివద్ద గురించియు, భారతమహిళా విశ్వవిద్యాలయము గురించియు, ఉపన్యాసములిచ్చుచు సయంత్ కరాష్ట్రములందు పర్యటనమొనర్చుచుచున్నారు. మహిళా విశ్వవిద్యాలయమునకు పలువురు గొప్పవిరాళముల నొసగిరి. వీరు ఈనెల ఆఖరువరకు కాన్పూరుజిల్లాయందే పర్యటనమొనర్చెదరు. మేనెలలో పూనాకు వెళ్లెదరు. మరల ఆగస్టునెలలో ఈరాష్ట్రమున పర్యటనమొనర్చవచ్చెదరు.

(అ. ప్రె.)

సీమటపా

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 11:— రంజాను మెయిలుస్టీమరు మార్చి 31 వ తేదీ సీమటపాతో ఈనెల 10 వ తేదీని ఏడెను చేరెను. ఈనెల 15 వ తేదీని ఉదయం 6 గంటలకు బొంబాయికి రాగలరు. ఈనెల 7 వ తేదీని లండనునుండి బయలుదేరిన రావలసింది మెయిలుస్టీమరు 9 వ తేదీ ఉదయం మార్చెల్ను చేరినది. మార్చి 26 వ తేదీ టపాతో బొంబాయినుండి బయలుదేరిన కెయిజరి హిందు మెయిలు స్టీమరు ఈనెల 8 వ తేదీ మార్చెల్ను చేరినది.

(అ. ప్రె.)

డచ్ ఒలింపికు కమిటీవారు సంగీతము, నాట్యము, శిల్పము, చిత్రములు, అచ్చుపసలకు గొప్పపోటీ జరుపవచ్చునారు.

కలకత్తా కార్పరేషను

ఆల్బరు మెనుల ఎన్నిక

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 11:—5 మంది ఆల్బరు మెనులను ఎన్నుకొనుటకై నేటిదినము సాయంకాలము కలకత్తా కార్పరేషను సభ సమావేశమయ్యెను. ఈత్సాహము ఉండ్రేకము ప్రబలియుండెను. 82 మంది కాన్సిలరులు సభకువచ్చియుండిరి. 5 ఆల్బరు మెనుల సానములకు 22 మంది అభ్యర్థులుండిరి. కాని వీరిలో రాయతోరీతు, కె. మిత్ర, ఎ. యన్, ముల్లికు, అమీను అనారుదుగార్లు తమ అభ్యర్థిత్వముల నుపసంహరించుకొనుటచే 18 మందికి మాత్రమే పోటీజరిగెను.

కార్పరేషను సభ్యులలో ఆంధరికన్నను ప్రాతవారసు రంతరను జెనర్లిగారు అధ్యక్షతనహించిరి. ఆల్బరు మెనులగు ఎన్నుకొబడిన 5 మందికి ఈ క్రిందివిధమున పోట్లునచ్చెను. జె. యం. నేనుకు 43 పోట్లు, బి. కె. బాసుగారు 43 పోట్లు, డాక్టరు హరిజోసుదర్ గారు 42 పోట్లు, జి. కే. ద్రమోహను బోసుగారు 41 పోట్లు; మహమ్మదు దావుదుగారు 40 పోట్లు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారు 8 మంది పోటీకేరిగాని ఒక సేనకు ప్రగారు తప్ప మిగిలినవారందరు ఓడిపోయిరి. ఎన్నుకొబడిన 5 మందిలో ఒక్కరే స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారు.

ప్రేక్షకులసంఖ్య అధికముగ నుండెను. సభ్యులయందును ప్రేక్షకులయందును ఆవేశము ఉండ్రేకము అధికముగ నుండెను. మేయరు ఎన్నిక ఏప్రిల్ 14 వ తేదీని జరుగును.

(శ్రీ ప్రెస్.)

మద్రాసు శాసనసభ

ఏకటిలో చిండులాట

మద్రాసు శాసనసభ సభ్యులైన సభానాగారు మంగళవారమున యిట్లు వ్రాయుచున్నారు :-

యథావిధిగా గత మార్చి నెలలో శాసనసభయందు బడ్జెటు రాద్ధాంతము జరిగినది. మామూలుకు భిన్నము లేదు. జాతీయవాదీగా అందఱు పద్ధతుల ప్రభుత్వమునారు చదివి వినిపించి సభికులకు విశేషముచేసినారు. తమకు తోచినరీతిగా సభ్యులు కూడా భండనమునందులను చేసిరి. ఈవ్యాఖ్యానములు చేసిన మీదట ప్రభువుల మనస్సు విప్పిచెప్పవలెనని సభికులు ఆశపడినారు. కాని, ప్రభుత్వ సభ్యులు గాంధీయముగా తమ సంకల్పక్షేపములు బయలుపడకుండా గమనుగా జబాబులు నిచ్చిరి. ఈవ్యవస్థప్రభుత్వములో మాయమర్మములేని జబాబులు లభింపజాలవుగనుక సభికుల విమర్శలకు ఆ జబాబులే వ్రాస్తే.

సభికులు గవర్న మెంటును ఖండించుటకు ఆసక్తి సంపన్నములలో గవర్న మెంటు చెవి నిట్లుకట్టుకొని నోరుచేసికొని గంభీరపన్యాసములు చేసిరి. కాబట్టి యీ ఆదాయవ్యయ అంచనాల విషయమై తద్దన భర్తనచేయుటవల్ల కలిగిన ప్రయోజనమేమనగా సభికుల ఆగ్రహము వెల్లమిచ్చుకొనుటయే. లేదా సందుచేసికొని ప్రజల కష్టనష్టములను మునిచేసికొనుట. ఇంతకుమించిన ప్రయోజనమేమిన్నీ కలుగలేదు. కడుపుపట్టలేనిఆశపడ సభలో వెళ్లబోసికొనుటవల్ల సభికులకు ఉపశాంతి కలుగుటయేగాని గవర్న మెంటుఅంచనాలు నిర్వికారముగానే మంజూరయినవి.

184 నురు శాసనసభ్యులు. ఇందులో మొదటిగోజున 110 నంది సభకు హాజరైరి. కొంతగా సభలో ఏర్పడిన పార్టీలవారు ఏమిచేస్తారో చూడవలెనని అమితమైన యుత్సాహము ప్రబలినది. స్వరాజ్యపార్టీ సభ్యులను జస్టిసుపార్టీ సభ్యులను చేతులుకలిపి మంత్రి నర్తమును పడగొట్టెదరని గంపెదాళతో ప్రేక్షకులు గ్యాలరీమీద క్రిక్కిరిసికొట్టుచుండిరి. దీర్ఘజయము చేసారనని అనుకొన్నారేగాని రథంబుడింగె అయినది.

అంచనాలలో నామక ఒకరూపాయి తగ్గింపునకోరమ సభికులు అప్పడవప్పుడు ప్రతిపాదించిన తీర్మానములను దర్శములోమాత్రము గవర్న మెంటుకు పరాభవమయ్యెట్లుగా చెందుపార్టీలవారు చేతులెత్తి ఏకమైనారు. కాని లభించిన లాభము ఒక్కరూపాయి మాత్రమే.

ఒక్కరూపాయ మాడంకి ఆబ్జర్వేషాఖ్య మంత్రి గారు దివాన్ బహదూర్ ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారు. వీరుకు సర్వోత్తము క్రైస్తవులు. వెనుక నూపరించెండిం ఇంజనీరుగా పనిచేసి విరమించిరి. వీరికి పూర్వము ఆబ్జర్వేషాఖ్య మంత్రిలుగా పరకురామపాత్రోగారు అధికారము చలాయించిరి. ఆబ్జర్వేషాఖ్య పరిపాలనలో పాత్రోగారు ఏపంధాత్రోక్కిగో ఈఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారుమాడ అదేపంధా అవలంబించిరి. ఆబ్జర్వేషాఖ్యయొక్క అభివృద్ధికి ఆటంకము లేకుండా, కల్లు సారాయాల విక్రయమునకు భంగములేకుండా, అందువల్ల వచ్చే ఆదాయమునర్మి, ఆబ్జర్వేషాఖ్య విశ్వరదాయగా ఉండేరీతిని ఆదాయవ్యయ అంచనాలను వీరు తయారుచేసి నివేదించిరి. ఆబ్జర్వేషాఖ్యయొక్క దుష్ప్రయోజనమును దుష్ఫలితములను గుర్తించుటకు దుర్మయములను ఖండించుటకు సభలో సందర్భమును గలుగజేసికొనుట కై యొక సభ్యుడు నామక సస్పెన్షియంపును చేయవలసినదిగా తీర్మానముపాదించెను. ఈ తీర్మానమును తొందు పార్టీలవారును ఏకమై బలపరచిరి. నామక కోరిన ఒక రూపాయ తగ్గింపు తీర్మానము వెగ్గెను. మంత్రిలకు గొప్ప పరాభవము చేసినామని చంకలుకొట్టిరి. బల్లెంబు చేబూని పుల్లకు తూటుగా పాడిచేసినాడనట్లు ప్రజలకు ద్రవ్యలాభములేని తీర్మానములో జస్టిసుపార్టీ స్వరాజ్యపార్టీ సభ్యులు మహాత్మాగ్యముచేసిన వారిలాగున యొకమైరి. ఆబ్జర్వేగ్రాంటు మొత్తముంతయును జేమంజూరుచేయవలసినదని జస్టిసు పార్టీ వారు పాపాదించిన తీర్మానమునకు స్వరాజ్యపార్టీ వారు చేతులుకలిపి జస్టిసుపార్టీ వారితో ఏకముఖముగా నిలవలేదు. ఏకముఖముగా నిలువబడినయెడల మంత్రినర్తమువారి అధికారము అంతరించెడిదే. ఉద్యోగములకు రాజీలిచ్చి మంత్రిలు బయలుకువచ్చేవారు. ఈవిధంగా తటస్థింపచేసినని కాంగ్రెసు పార్టీ వారికి భయము. ఉన్న మంత్రిలు ఊడిపోతే క్రొత్తమంత్రిలు ఏపార్టీలో నుండి రాగలరు? స్వరాజ్యపార్టీ వారు ఉద్యోగపథవులు స్వీకరింపకూడదు. జస్టిసు పార్టీ వారి బలము సభలో తక్కువ గనుక మంత్రిపదవులకు చలాయించజాలరు గనుక స్వీకరింపరు. అప్పుడు గవర్నరుగారేమి చేయగలరు? మంత్రిలు లేకుండా ప్రభుత్వం సాగిస్తారా? ప్రజాయత్ర శాఖలనుకూడా మంత్రిలు లేకుండా ప్రభుత్వాయత్తముచేయుట. శాసనసమృతముకాదు. కనుక అట్లుచేయరు. ఇక, ఉన్న శాసనసభను యావత్తు

రద్దుచేయవలెను. ఉన్న సభ్యులందరికి సభ్యత్వము ఊడిపోయినయెడల తిరిగి యెన్నికలు జరుగవలెనని గవర్నరుగారు ఉత్తరువు చేసెదరుగదా. అప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీ వారు తిరిగి నోట్లకొరకు తిరుగవలెను. కాంగ్రెసు పార్టీ వారియందు ప్రజల నమ్మకము తగ్గిపోయినది. గనుక జస్టిసుపార్టీ వారికే ఎక్కువగా ప్రజలు నోట్లముయ్యెదరు. అందువల్ల కాంగ్రెసువారు తిరిగి ఎన్నుకొనబడుట దుర్భటము. ఈభయము కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులను పట్టి పీడించినది. ఇందువల్ల నే మంత్రిల అధికారమునకు అడ్డుపెట్టెడి తీర్మానముల సంపన్నములో జస్టిసు పార్టీతో చేతులుకలుపలేదు. ఒక విధంగా ఆలోచించితే కొంతమంది చెప్పినట్లుగా ఆశాస్త్రియమైన మంత్రినర్తముతో స్వరాజ్యపార్టీ వారు పరికు అనుచున్నారని కన్పించుచున్నది. ప్రజోపకారము చేయవలెనంటే మంత్రిలను ప్రతిఘటించవలెను. మంత్రిలకు చేయూతగానుండే యెడల దేశద్రోహముచేయవలసి వచ్చును. అందువల్ల ఇట్టి సంధిగ్ధ సందర్భములలో స్వరాజ్యవాదులు గోడమీద పిల్లివాటముగా తటస్థభావము వహించిరి.

కాంగ్రెసు మహాసభయొక్క ఆజ్ఞయేమనగా:- కాంగ్రెసు పార్టీ వారు శాసనసభలోనికి వెళ్లి ద్వంద్వ పరిపాలనా విఫలత్వము నిరూపించుటకై ద్వంద్వప్రభుత్వముయొక్క ఆటలు సాగకుండా స్వంపము చేయవలెననియే కాని, కాంగ్రెసు ఉత్తరవులకు న్యతిరేకముగా యీ స్వరాజ్యవాదులు చాటునూటుగా మంత్రిలకు చేయూతయే నిలుచుచున్నారు. ఇట్లు కాంగ్రెసు పార్టీ వారు ప్రసరించుట కాంగ్రెసుకు ద్రోహముచేయుట కాదాయని కొంతమంది స్వరాజ్యవాదులు సందేహించిరి. ఇట్టి సందేహము కలిగిన 14 నురు స్వరాజ్యవాదులు తమ సందేహములను అభిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారికి నివేదించిరి.

గత శాసనసభాదర్శనల ప్రజలకు కలిగిన ఫలితములు ప్రతిక్షముగా ఏమియును లేవు. మున్ముందు మంత్రిలుక్రొత్త మార్గములను త్రొక్కిదమని వాదనములు చేసి అభయపాస్త్రముల నిచ్చిరి. ఈ అభయపాస్త్రములు అడిగితినికొనుటకన్నా వేరే ఇంకొక ప్రయోజనకరమైన పని సభ్యులుచేయలేదు. ప్రజోపకరమైనపనులకు మంత్రిలవద్దనుండిగాని ప్రభుత్వసభ్యులవద్దనుండిగాని ద్రవ్యము మంజూరయి యూడిపడునట్లుగా జస్టిసుపార్టీ స్వరాజ్యపార్టీలు ఏకీభవించలేదు. ఇరుకత్తులవారును కలిసి ఒత్తిడిచేయలేదు.

పెత్తనదారు తనిఖీదారుల సిబ్బందికి వేలకొలది జీతములనిచ్చి పోషించుటవల్ల క్రింద యుద్యోగముల కడుపు మాడ్చుటలనెచ్చుచున్నది. తనిఖీదార్ల సిబ్బందియొక్క మితిమీరిన జీతములను తగ్గించుటకు ఈ శాసనసభవారు కంకణము కట్టి దారితీయవలసినది. ఇందులకు మార్గదర్శకముగా మంత్రిలు తాము ఇప్పుడు స్వీకరించుచున్న రు 4383-1-8 జీతమును కొంతవరకైనను తగ్గించి రు 3833-1-8 వరకైనను స్వీకరించుటకు సంసిద్ధులై యుండినయెడల దివి వ్యయముగా నుండెడిది. ఇంతలో, వారికి గౌరవలోపము కలుగదుగదా!

మంత్రిలు కొన్ని చిత్తుపట్టుములను అధికారరీత్యా ప్రవేశపెట్టవలసినవిధి గనుక ప్రవేశపెట్టినారు. విశ్వవిద్యాలయ సవరణపట్టుము సత్యమూర్తిగారు ప్రవేశపెట్టిరి. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలక సభలయందు సభ్యులసంఖ్య పెంచుగా నున్నదని వారినాదన. విశ్వవిద్యాలయమునకు ధనసహాయముచేయుచున్న జనసామాన్యములోని పౌరప్రముఖులు అట్టి నిధులకు పరిపాలక కర్తలుగానుండుట తగదని వాదించుట న్యాయముగాదు. విశ్వవిద్యాలయముయొక్క విద్యాక్షేత్రాభివృద్ధిముందు మంచివా చెడ్డవా యని నిర్ణయించుటకు ప్రజాసామాన్యమే సరియైన న్యాయకర్తలు. వారిచేబడి ధనవిధుల వినియోగములో వారికి కొంతవరకైనను పలుకుబడియును ప్రమేయమును ఉండవలెను. ఇట్టిపద్ధతి విరోధాదేశములలోగూడ అమలులోనున్నది.

గత శాసనసభలో వాక్యార్థములు సిద్ధాంత రాద్ధాంతములు ధర్మోపదేశములు గంభీరపన్యాసములు ఖండనమండనములు రాజ్యాంగశాస్త్ర పాండిత్యప్రకర్షణములు వినితో నేకాలమును వృధాయాపనముచేసిరికాని ఖర్చుల మొత్తముల విషయమై కార్యసాధనకు గడంగకసద్వ్యవహారముగ చేతిలోనున్న వ్యవహారమును విడిచిపెట్టిరి. కావేరిఆనకట్టకొరకై మెట్టూరులో గవర్న మెంటు లక్షలాదిగ ఖర్చు చేయవలసిన ప్రజల ద్రవ్యమెంతవరకు ప్రయోజనకరమో పట్టుబట్టి ఆరాతీయలేదు. కొంతమంది శాసన సభాసభ్యులు ఈరోడ్డు స్టేషనుకు 85 మైళ్లదూరములో నున్న మెట్టూరుకు వెళ్లి ఆనకట్ట వ్యవహారములను కండ్లార చూచి విచ్చిన తరువాత సభలో దానినిగూర్చి మాట్లాడవలసినదని కోరబడినారు.

రానున్న శాసనసభలో ఇరిగేషనుబిల్లు ల్యాండు రివిన్యూ పెట్టిల్వంటివిల్లు వగైరా బిల్లులన్నియు చర్చింపబడవలసియున్నవి. సభలోని వేరేయి పార్టీలవారు ఆన్యోన్యముగా ఏకమై పనిచేసి పెరవేళ్లపలసిన పనులను వారిలోవారు విభజించుకొని కూడబలుకుకొని పనిచేసిన సేగాని వ్యవహారములు ఫలవంతము కాజాలవు.

తల్లిని చంపిన తెల్లదొరకు ఉరిశిక్ష

ముద్దులు వాజూలము

ముద్దులు వ్రాతవాజూలమును క్రిందివిధముగ జమనబడెను.

తనకును తనయొక్క తల్లికి నెట్టి మనస్సర్దులు లేవనియూ చాల యన్యోన్యముగ నుంటిమనియు నందు జేప్పబడి యుండెను. అతని కారోగ్యస్థితి బాగులేనందున నతనితల్లి యతనిని పనికిగూడ వెళ్లవద్దని నుడివెను.

ఏప్రిల్ 11 వ తేదీని యతడు కౌలుగారి గృహమునకుబోయి తిరిగి రాత్రి 9-30 గంటల పట్టికి బోజనములై యతనితల్లియు గోర్డన్ కన్యయు యింటిలో గూర్చుని యిష్టాగోష్ఠి జేయుచుండుట జూచెను. తరువాత గొంతెనే పట్టి కాతడు భోజన యొనర్చి యేదోయొక పుస్తకమును జదువుకొనుచుండగా తల్లివచ్చి యతనిని దీపము నార్పివేసి పరుండుమని చెప్పి నాతడట్లు చేసెను.

మఱునాడుదయమున బట్టరు వచ్చి యతనిని బిలువ నాతడులేచి నెట్టి "రక్తముతోనిండియుండి, యొక కుక్కపై జెరగిలబడియున్న తన తల్లినిచూచి బావురుమని యెడ్చి, పోలీసువారికి గబురంపగా వారువచ్చి యిల్లంతయు సోదాచేయగ, నొకప్పుడొక పిచ్చుకుక్కను చంపుటకై తనతల్లి చేతన కొనంగబడిన నొక విశ్వస్థురైన వైసిల్ వారి కగబడెను. అది యితనిగదిలో నే దుమ్ముచేగప్పబడి యుండెను. దానిని తనతల్లి యొససనప్పుడే దానిని ఆదుమ్మ తుడిచి కుభ్రపఱచ వలెనని తలంచెనుగాని యీసమయమున దానొక మోటారు నైకిలును బాగుచేయుచుండుటచే చేతులు మడిగానున్నందున యిట్లుచేయ కనట్లే యశ్రద్ధగ తనగదిలో బెట్టెను. తరువాత యొక్కడనే యున్న తుపాకినిగుడించి చెప్పబడినయము పోలీసులు తమ నాత్యమును బలపఱచుకొనుటకు బన్నినపన్నగడ యనియు, దానివిషయమై తానెఱుగననియు జెప్పెను. తనకును, కౌలు యొక న్యకును మార్చి 1-వ తేదీని వివాహముజరుగుట యతనితల్లి కెంతమాత్ర మిష్టములేదు.

న్యాయాధిపతియొక్క సంగ్రహవిమర్శ

తల్లియున్నగదికి చాలాదూరములో నుండుటచేత తుపాకిశ్రేణిని వ్రాతముద్దాయకి విన్పించియుండదు. గోర్డను దొర సానియొక్క గదికూడ దూరములో నేయుండెను. గోర్డను దొర సానికి అన్నట్లుమైన సున్నత్తముకాని తుమ్మును ధ్వనిమాత్రము విన్పించెను. అందువల్ల నాధ్వని తుపాకిశ్రేణులువల్ల కలిగిన దని నిరూపించ జాలకపోయినది. పోలీసు సబిన్వెన్యూరు స్వయముగా వేరొక తుపాకి నితెచ్చి ఎవరికి తెలియకుండా ముద్దాయి పెట్టెలో పెట్టి ముద్దాయిపై నేరమును సృష్టించినాడనుట అసంభవము. మార్చి 1 తేదీకి ముద్దాయి వివాహము జరుగుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఈ సంబంధమునకు తల్లియిష్ట పడలేదనుట స్పష్టము. కౌలుకుక్కతో ముద్దాయికలిసికొలది దినములకు పూర్వము తేనీళ్లుత్రాగి ఫలహారముచేయుండినమాట వాస్తవము. కనుక తల్లియొక్క అభ్యంతరమును ముద్దాయి నిర్లక్ష్యముచేసెననుట స్పష్టము. ఇతనికి వ్యాపారానుభవములే కుండుటచే నే ఇతనికిపైకము తల్లియిష్ట లేదనుట సహేతుకముగా నున్నది.

కాని యంతమాత్రము చేత తల్లిని చంప బూనుకొనుటకు తగిన కారణమెయుండునాయని ఆలోచింపవలసియున్నది. తుపాకియును దానితోటాలును ముద్దాయి గదిలోనుండుటకు గాను ముద్దాయి చెప్పెడి సమాధానము గమనించదగినదై యుండది. కాబట్టి అసెసర్లు ప్రాసిక్యూషను తరపు సాక్ష్యమును నమ్మేయెడల అతనిని దోషిగా నిరూపించవచ్చును. ఏదైనా అనుమాన సంపన్నమున్నయెడలదోషనిర్ణయమునకువెను దియవచ్చును

జూరరు ఒక అరగంటనేపు సంప్రదించుకొని ఏకగ్రీవముగా ముద్దాయి దోషియని నిరూపించిరి.

న్యాయమూర్తిగారు జూరరు నిర్ణయము సంగీకరించి ఉరిశిక్ష విధించిరి.

D. G. GORE-BOMBAY 2.

అత్తరుచేయవారికి, సబ్బులు చేయవారికి కావలసినట్టి అపకవస్తువులు అనగా సారముగల చమురులు, సువాసనలు, రసవాదసంబంధమైన వస్తువులు, రంగులు, సారములు, యితర వస్తువులు, అగరువత్తులు, పొగాకు, నస్యము, పరబత్తులు, జొవ్వ వస్త్రము మొదలగువాటికి కావలసినవస్తువులు, సుప్రసిద్ధమైన హీకో అత్తులు మొదలగునవి మావద్ద చాల సరసమైన ప్రకారము విక్రయించబడును. ధరల జాబితా యినాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు, ఉత్తరములు అంగ్లభాషయందే వ్రాయవలెను. 8581 డి.జి.గోర్, 31, మంగల్ దాస్ రోడ్డు, బొంబాయి నెం.2

మదరాసు వార్తలు

తపాలా ప్రకటన:—మార్చి 16వ తేది సాయంత్రము 6-25 గంటలవరకు బుచ్చుకొనబడును.

శ్రీ శివాజీ త్రిశద్యార్థి కోత్తవ వారము:— ఈనెల 14 వ తేది గురువారము సాయంత్రము 6 గంటలకు 78 గోవిందప్ప నాయకునివిధిలో నీసంఘభవనము నందొక సభ జరుపబడును గాన అందఱు బ్రాభితులు.

రాకపోకలు:— ఛీఫ్ ఇంజనీరు సి. టి. మల్లింగు గారు ఉదకమండలమునకును గౌరవ శాస్త్రీగారు బెంగళూరుకును నిన్న రాత్రిపోయిరి.

సేదు సి. ఆర్. రెడ్డిగారు మదరాసుకు వచ్చిరి.

అన్నదానము:—మార్చి పట్టాశంఖాని వేదగిరి శ్రీర అన్నదాన సంఘమువారు యీ నెల 12, 13, 14 తేదీలలో పి. రాజగోపాలచెట్టి సత్రమువద్ద (పత్తితీర్థం అనగా తిరు కలకండ్రం) సన్నిధి విధివద్ద (బహుశ్రీత్తవ దినములలో 5, 6, 7 దినములందు బీదలకు అన్నదానముజేసెదరు.

మరణముల సంఖ్య:— మద్రాసులోనీ 1927 సం॥ రం ఏప్రిల్ 9 వ తేదీతో అంతమయ్యేవారములో మరణసంఖ్య గతవారము 1000 కి 87.4, ఈవారము 88.9. స్పృహకము 10 మందికి తగిలినది. కాని మరణములు లేవు. ఇన్ ఫ్ల్యుయెంజా జ్వరమువలన నొకరు, ఎంటెరిక్ జ్వరమువలన 4 గురు, మలేరియా వలన 26 గురు, ఇతర జ్వరములవలన 14 గురు మరణించిరి. ఇదే వారములో గత సం॥రం మరణసంఖ్య 44.6 అయి యుండెను.

జగన్నాథ కృత - ఎగ్జుక్యు:—మిస్ త్రిపుర సందర్శి బాయిగారిచే గ్రువోపాఖ్యానము, ఈనెల 18 తేది బుధవారం సాయంత్రం 4-15 గంటలకు వేదవిలాసమందు - తమిళసంస్కరాది సందర్భమున పారికథాకాలక్షేపము జరుపబడును.

పై సభయందు శ్రీయత తిరుమారు శంకరమీనన గారికి డి॥ బి॥ టి. రంగాచారిగారు ఆస్థిలియాకు వెడలుటకు పూర్వము అనగా నిన్నటి దినమున నొక బంగారుపతకము నిచ్చి బహూకరించిరి.

కార్మికులు- మద్రాసు స్వరాజ్యయులు

మదరాసు యూనియనుసంఘములో గతవారము బి. శివరావుగారు, కార్మికుల విషయమున కాసనసభలో మదరాసు స్వరాజ్యయులవరకు ఖండించుచు నిచ్చిన యుపన్యాసమును నిరసించుచు పి. భక్తవత్సలు నాయుడుగారు తయారుజేసిన స్టేటుమెంటుకు బ్రహ్మత్తర మిచ్చుచు బి. శివరావుగారిట్లు చెప్పిరి.

“కార్మికులయొక్క హక్కులను స్థానికసభ్యులేమాత్రము సరకుజేయుటలేదని యందటిని మొత్తముగ బేర్కొంటినిగాని పేరెత్తి వారు వీరని సేనన్నుడును బేర్కొనియుండలేదు. నిజముగ సత్యముగూడ నంతయే. భక్తవత్సలునాయుడుగారిట్టిఅకారా నిందాగర్భములను నిట్టివాతలువ్రాయుట యెంతమాత్రము సమంజసముగాదు. కాని నాయుపన్యాసమున స్వరాజ్యయుడును కాసనసభ్యు యుడైన యుండినవారుగూడ కార్మికపక్షమువారి యెడల మూకీభావముతోనుండుట విచారకరమని నూచించియుంటిని. గాని నాయుడుగారు తలచినట్లుగాదు. కావున నేను కార్మిక పక్షముతరపున కార్మికేషనుసభ్యులైన నాయుడుగారిని, నా కార్మికపక్షముతరపున 16-వ డివిజనునుండిగూడ నొకసభ్యు డెన్నుకొనబడుటయు చూడవలెననియు, ఇప్పుడకారణముగ నామీద మోపిన నిందాగర్భితవాక్యముల నుపసంహరించుకొన నుయ్యననియు బ్రార్థించుచున్నాను.

సరిగ్గతుగారియింట దోపిడి

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 11:—బారానాగోరులోని పరీక్షితు గారియింట 20 మంది ఆయుధపాటులై అర్ధరాత్రమున చొరబడి నారాజనవారినంతయు హరించిరి. (ఫ్రీప్రెసు.)

వాతావరణ సిద్ధి

1927 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 12-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై	ముంబై	ముంబై	ముంబై	ముంబై
	గత 24 గంటలలో అత్యధికము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పము	గత 24 గంటలలో సగటు	జనవరి నెల 1-వ తేది నుండి నవంబరు నెల 31-వ తేది వరకు సగటు	ముంబై
గోపాల్ పూర్	90.1	78.6	...	0	0.15
విశాఖపట్టణం	92.1	82.1	...	0	0.17
కాకినాడ	96.5	78.9	...	0	0.15
మచిలీపట్టణము	97.3	80.0	...	0	0.15
కర్నూలు	108.2	81.6	...	0	0.14
బళ్లారి	104.8	80.8	...	0	0.20
అనంతపురం	0.02	0.10
కడప	107.6	86.2	...	0	0.03
నెల్లూరు	105.2	80.1	...	0	0
మద్రాసు	93.9	80.4	...	0	0.12
కడలూరు	92.4	79.0	...	0	0.03
సేలము	101.9	80.1	...	0.48	0.06
కోయంబూరు	96.7	74.5	...	0.43	0.10
తిరుగునాపల్లి	102.4	78.8	...	0.01	0.13
నాగపట్టణము	95.5	79.8	...	0	0.07
మధుర	102.8	76.9	...	0.22	0.35
పాంబల్	88.2	81.7	...	1.16	0.53
తిరునల్వేలి	0	0.56
తిరువేండ్రము	88.6	79.7	...	0.01	1.32
కొచ్చిక్	90.7	79.9	...	0.01	1.88
కాలికట్టు	92.8	80.1	...	0.03	0.52
మంగళూరు	90.5	78.1	...	0.01	0.15
బెంగళూరు	97.9	71.1	0.01	0.04	0.27
మేరకార్	87.4	65.0	...	0	0.75
కొడైకానల్	72.1	54.1	0.23	1.67	0.01

సర్కారులు:—గోపాలపురం, మచిలీపట్నములో ఆక సిమెనిర్మలముగనున్నది. తక్కినచోట్ల ముప్పుగనున్నది. కాకి నాడలో తప్ప ఇతరచోట్ల పగటివేడిమి 3 నుండి 3½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. మచిలీపట్నము, విశాఖపట్నములో రాత్రి వేడిమి 2½ 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కా:—ఆకాసము నిర్మలముగనున్నది. ఆర్ద్రత తక్కువ. కర్నూలులో 108.2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి. 4½ డిగ్రీలు మామూలుకంటె ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి అంతటను 3½ నుండి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు పలచగనున్నవి. కడలూరు తప్ప ఇతరచోట్ల ఆర్ద్రత తక్కువ. నెల్లూరులో పగటి వేడిమి 105.2 మామూలుకంటె 6½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రి వేడిమి 2 నుండి 3½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఎండగాయుచున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు,

పహాయనానగరాశాస్త్రజ్ఞుడు.

క్రాంతిమణి—హిందువులభయము

జబ్బులురము, ఏప్రిల్ 11:—హిందువుల ఇండ్లనుడును క్రొత్తగా కట్టబోవు మణిదును కట్టవలదనియు దానివలన చాల ఆకాంతి గలుగుననియు హిందువులసభలో అధికారవర్గమునకు తెలుప తీర్మానించిరి. నూపరెంటుగారి కక్ష పెట్టబడెను. (ఫ్రీప్రెసు.)

కామాగారికి అధికశిక్ష

లంచగొండిసేరము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 11:—క్రిందికోర్టు విధించినశిక్ష తగ్గింపమని అప్పీలుచేయగా కామాగారికి న్యాయమూర్తులు 18 మాసములకును రెండువేలరూపాయలకును పూర్వశిక్షను ఎక్కించిరి. (ఫ్రీప్రెసు.)

విదేశ వార్తలు

డెన్మార్కుకు కన్య

17 ఏప్రిల్ ప్రాయము. గజకోతకత్తె. గలకాడెన్ జెన్సెన్ అనునామె హ్యూంగర్లలో ఎడతెగక ఈవి గొప్ప ప్రతిభను సంపాదించెను.

బాంబు పతనము

పురమందిరపు కష్ట ఎగిరిపోవుట

(ప్రత మేయరు చనిపోవుట)

హ్యూట్టుదార్డు, ఏప్రిల్ 9:—ఆర్థిక సంఘసభ్యు లిద్దరు పురమందిరములోయన్న పట్టణలేఖకుని పుస్తకములను పరిశీలించుచుండ పెట్రోలు దీపము ప్రేతెను. ఇంటికప్పు ఎగిరిపోయెను. 20 ఆడుగులు మంట లెగిసెను. పాపము ప్రాత మేయరు ఒడలుకాలి చనిపోయెను. నోటమాటలేకనే ఆ గుమాస్తాను అరెస్టుజేసిరి. ఆతనితో నున్నవాడుగూ డ జీవించడట.

వాయువార్తా ప్రచార మహిమలు

ఇకముందు ఒకరినొకరు చూచుకొనుచు ఎంతవారము నుండి ఆయన మాట్లాడుకొనుట పడునట. ఇందునిమిత్త మొక కంపెనీ ఏర్పడినది. బీము పద్ధతిచే నామ్రాజ్యము నంతట కలిపి వేయవచ్చునను చున్నారు.

దారకల్ ప్రభువు చనిపోయెను.

వలసైన మునిసిపాలిటీలు

ఎన్నికలు జరుగట కిదే ప్రథమము. 82 మంది నూటికి టులుజేసిరి. ప్రజాప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వమున కిదే ప్రారంభము ఇంతవరకు సభ్యులను ప్రభుత్వమువారే నియమించెడివారు.

కోటిశ్వరుడే దొంగ

ప్యారిస్, ఏప్రిల్ 10:—కోటిశ్వరుడని పేరుగాంచిన రాచెటిగారు చిన్న చిన్న పెట్టుబడిదార్లను మోసగించెనని అరెస్టుజేసిరి. జామీను ఎక్కువగ గోరుటచే వారిని చెజ్ సాల యందే యుంచిరి.

మరాఠీ జాతులు

ఆయుధముల స్వయం

మాన్డ్రెడ్, ఏప్రిల్ 10:—నాలుగు సంవత్సరముల నుండి రిఫ్ఫలకు ఎవరో ఆయుధములను దొంగతనముగ స్వయం జేయుచున్నారు. 25గురు పట్టువడిరి. ఇంకొక 25గురు పట్టువడవ లసి యున్నది. స్పెషియల్ ప్రజాశాసనము ఆయుధవిస్త్రీతులుగ జేయబడినపుడు నిరికి దొంగతనముగ ఆయుధములనేవరో స్వయంజేసిరి రిఫ్ఫలలో తిరుగ బాటునుగలగ జేయుటకు కొందరు మద్దతుజేయుచున్నారు. చర్ర కముపై అతిజాగ్రత్తగ శ్రద్ధనుంచికానిగాయవలె ననుచున్నారు.

ఆరోగ్యశాఖామాత్యుడు

ప్రస్తుతమందున్న పన్నుల భారమును బాగుగ గుర్తించి తిమి. ప్రభుత్వ ఋణముమీద వడ్డీని తగ్గించిరేని ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకుజేసిన బాసను తప్పినవారగుదురు. నిరుదు గొప్పగ్రమ్ము గల్గెనన్న సంగతిని మరచిపోరాదు. ప్రభుత్వమువారు బొగ్గుకు డబ్బీయకున్నచో అనుకొన్నంతా మిగిల్చివేవారే. కాని మొత్తము మీద విస్తారముగ ఏలాగైతేనేమి పెద్ద మొత్తములేమి గిల్చిరని నేర్పి చాబట్టెనుగారిని.

4 రు లొంగసాధువుల అరెస్టు

సనాతనసమ్మేళనమునందు ఖరగుబహదూరు

సింగు విడుదలగోరుట

హరిద్వారం 11:—దొంగతనము చేసినందుకుగాను 4 రు సాధువులను పోలీసువారు అరెస్టు జేసి విసుగులోతిప్పిరి. రూట్టుకు విగ్రహముగ ఫోటోగ్రాఫులు దీయుటకు యత్నించుటచే యిరువురు ముసల్మానులు అరెస్టు విచారణ యందున్నారు.

సనాతన సమ్మేళనము ఆరంభించి సమావేశమునందు ఖరగుబహదూరుసింగును అభినందించుచు, నానిని వెంటనే విడుదల జేయమని గవర్నరుగారిని కోరుచు తీర్మానించబడెను. ఖరగుబహదూరు దయానందవేద కళాశాలయందు చదివియుండెను.

(అ.ప్రె.)

విల్లివాకము హత్యల కేసు

సెషన్స్ కోర్టులో విచారణ

సబ్ మేజిస్ట్రేటు, నెల్లూరు సబ్ సెక్షన్స్ కోర్టు
విచారించబడుట

విల్లివాకము మాడు హత్యల కేసు నిన్నటిదినమున చెంగల్పట్టనందు సెషన్స్ కోర్టులో విచారణకు వచ్చెను. నైదాపేట సబ్ మేజిస్ట్రేటు అబ్దుల్ సతారు సాహెబుగారు సబ్ అసిస్టెంటు సర్జను బాలసుందర మొదలియ్యగారు నెల్లూరు పోలీసు సబ్ సెక్షన్స్ కోర్టు కుప్పసామిపల్లెగారు నిన్న విచారణ జేయబడిరి. ప్రభుత్వమువారి తరపున పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు రగు ఎం. వెంకటాచలయ్యగారు వాదించుచున్నారు. ముద్దాయిల తరపున వాదించుటకు ఆర్. నరసింహశర్మగారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

ముద్దాయిలపై నేరారోపణలు

విచారణ ప్రారంభము కాగానే, ముద్దాయిలకు వారిపై గావించబడిన నేరారోపణలు చదివి వినిపించబడెను. ముద్దాయిలపై వరుసగా నీక్రింది యారోపణ లానర్పబడెను.

1 ముద్దాయి యగు ము. సుబ్బారావు పైన ఈ క్రింది ఆరోపణ లానర్పబడెను. 1 ఆదినారాయణరావు డాక్టరు యు. ఎల్. నారాయణరావు పేర చీటీ ఫోర్డర్ చేయుటకు తోడ్పడుట (2) సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులకు హత్యజేయుటకు గాను నెల్లూరునుండి మాయమాటల చెప్పి తీసుకొని వచ్చుట (3) కులసమ్యుక్తో గలసి సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులకు డిసెంబరు 11 లేదిన విషమిడి చంపుట, (4) వెంకట కృష్ణయ్యగారికి 12-12-26 లేదిన విషమిడి చంపుట, ఈ నేరములు వరుసగా ఇం. పి. కోడు 265, 109, 864, 802, 802, సెక్షన్లు క్రింద శిక్షార్హములు.

2 వ ముద్దాయి యగు ము. ఆదినారాయణరావు పై నీ క్రింది ఆరోపణలు గావించబడెను. (1) 7-12-26 లేదిన స్త్రీక్షై ను విషపు నీసాను దెబ్బకుటగాను. డా. యు. ఎల్. నారాయణరావు సంతకమున ఫోర్డర్ చేసెను. (2) సుబ్బయ్య, రాజేశ్వరులకు మాయమాటల చెప్పి తీసుకొని వచ్చుటలో 1 వ ముద్దాయికి తోడ్పడెను (3) సుబ్బయ్య రాజేశ్వరుల హత్య జేయుటలో 1, 3 ముద్దాయిలకు తోడ్పడెను. (4) వెంకట కృష్ణయ్యగారిని హత్యజేయుటలో 1, 3 ముద్దాయిలకు మద్దతు నొసగెను. ఈ నేరములు వరుసగా ఇం. పి. కో. 465, 864, 109, 802, 109, 802, 109 సెక్షన్లు క్రింద శిక్షార్హములు.

3 వ ముద్దాయియగు ము. తులశమ్మపై నీక్రింది ఆరోపణ లానర్పబడెను. (1) సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులకు కృత్రిమముగా దెబ్బకులో 1 వ ముద్దాయికి తోడ్పడెను (2) 1 వ ముద్దాయితో కలిసి, సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులకు విషమిడి చంపెను. (3) 1 వ ముద్దాయితో గలసి వెంకట కృష్ణయ్యగారికి విషమిడి చంపెను. (4) 1, 2 ముద్దాయిల నేరముల కప్పి పుచ్చు దుగడ్డేశముతో సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులు నెల్లూరు వెళ్లిరిని బుద్ధిపూర్వకముగా తప్పుడు ఆహాకీ ఇచ్చెను. ఈ నేరములు వరుసగా ఇం. పి. కోడు 364, 109, 802, 802, 201 సెక్షన్లు క్రింద శిక్షార్హములు. ముద్దాయిలు ముగ్గురు తాము నిర్దోషులని వాదించిరి. అంతట కోర్టువారు నల్లరు అసెసరుల సెన్సుటకు ప్రారంభించిరి.

ముద్దాయిలతరపు న్యాయవాది, సాధ్యమైనంతవరకు నైదాపేట అసెసరులకు వదలివేయవలసినదని గోరిరి.

న్యాయవాది:—మీసలహా నంగీకరించి నైదాపేట తాలూకా ను మినహాయించియెడల, ఇతర ప్రాంతములనుండి 500 ల అసెసరుల పిలిపించినచేగాని ఆంగ్లము తెలుగుతెలిసిన అసెసరులు నల్లరు లభించుటకష్టము. అయినను సాధ్యమైనంతవరకు మీ సూచన నవలంబించెదను.

కుమారు (1) నారాయణస్వామినాయుడు (2) గోవింద స్వామినాయుడు (3) కన్నయ్యనాయుడు (4) నరసింహులు నాయుడుగార్లు అసెసరులుగ నియమింపబడిరి.

న్యాయాధిపతి, కేసు విచారణ చాలగోజులు పట్టుననియు ఇది అసెసరులకు చాల అసౌకర్యము గలిగించునను విషయము నిజమే యనియు నుడిచిరి. కాని ఇంకొకమార్గము లేదు, విచారణ ముగిసినపిమ్మట చాలకాలమువరకు మిమ్మున్న అసెసరులుగ పిలువకుండ నుత్తరువు చేసెను. ప్రతివారము మీమిగ్రాములకు వెళ్లివచ్చుట

కవకాళ మొనగడను. ఇందు కనువ్యయమును ప్రభుత్వమువారి భరించెదరు. ఇదియే నేను చేయగలసహాయము, అని న్యాయాధిపతి అసెసరులకు తెలిపెను.

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు ప్రాసిక్యూటరు కథనంతను ముందు విరళముగా తమిళభాషలో చెప్పి కేసువిషయములతో అసెసరులకు పరిచయమొనర్చిరి. నైదాపేట సబ్ మేజిస్ట్రేటును అబ్దుల్ సతారు సాహెబుగారు మొట్టమొదట విచారించబడిరి.

సబ్ మేజిస్ట్రేటు సాక్ష్యము

అబ్దుల్ సతారు సాహెబుగారు, ఈ కేసును విచారణ చేసి సెషన్స్ కోర్టుకు కమిట్టు చేసినది తా నేనని నుడిచి ఇట్లు తెలిపిరి. 22-12-26 లేదిన రాత్రి 11 గంటలకు నెల్లూరు పోలీసు సబ్ సెక్షన్స్ కోర్టునుండి ఈ కేసును గురించి ఒకరి పోర్టు వచ్చెను. నన్ను వెంటనే విల్లివాకము రావలసినదిగా ఆరిఫాట్టులో గోరిరి. 23 లేదీ ఉదయము 7 గంటలకు విల్లివాకము వెళ్లితిని. అప్పుడు 1 వ ముద్దాయిని అతని గృహముచే కలిసికొంటిని. ఆతడప్పుడు దొడ్డిలో నుండెను. ఈ కేసు విషయమై నీవేదో వివరములు చెప్పితివని రిపోర్టు వచ్చినదని 1 వ ముద్దాయితో చెప్పితిని. నేను ప్రశ్నింపగా రాజేశ్వరి, సుబ్బయ్యలు పాతిపెట్టబడియున్న ప్రదేశమును 1 వ ముద్దాయి చూపెను. అచ్చట రెండు అరటిచెట్లు గలవు.

న్యాయవాది:—అట్లున్నది.

సాక్షి:—కొంచెము మెత్తగా నున్నట్లు కనుపించెను. మాలివాళ్లను పిలిపించి త్రవ్వించవలసినదని నెంబియము పోలీసు సబ్ సెక్షన్స్ కోర్టుతో చెప్పితిని. మాలీలు త్రవ్వించుండగా మాలీలవశమున శవము లచ్చట పూడ్చిపెట్టబడియున్నదని యని 2 వ ముద్దాయి ఆశ్చర్యమున తెలిపెను. 1½ అడుగుల త్రవ్వకము దుర్గంధము రా మొదలుపెట్టెను. ఇంకను త్రవ్వకారంబువశములు గమనించెను. అది రెండును గోనెగడ్డలో మట్టబడి త్రాళ్లతో నొకటిగా కట్టబడియుండెను. అంకశవము 40 వయస్సుగల స్త్రీదిగను రెండవది 6, 7 వత్సరముల వయస్సుగల బాలిక దిగను గమనించెను. అందుపెద్దతమ అన్నదమ్ములను చెప్పుకొనిన హనుమంతరావు కృష్ణరావులను పెద్దమనుష్యులను, 2 వ ముద్దాయి భార్యయగు కామమ్మయను ఆశవములగుంచి, అవిసబ్బయ్య రాజేశ్వరులను తెలిపిరి. శవములగుంచిన తరువాత శవపరీక్ష జరిగెను. అప్పుడు నేను కొందరు పంచాయతీదార్లుగూడ అచ్చటనేయుంటిమి. 2 ముద్దాయిగూడ అచ్చటనే యుండెను.

పిమ్మట నెంబియము నైద్యాధికారికి కలుగుపరిపిమి. అదొడ్డిలోనే శవపరీక్ష జరిగెను. శవకండరములందలి యొక భాగమును తెల్లని మార్మము (స్క్రిక్ నై ను) గల ఒక నీసాను కెమికలు ఎగ్జామినేషన్ వద్దకు పంపవలసినదనియు ఉత్తరువు గావించితిని. అసీసాను పోలీసు సబ్ సెక్షన్స్ కోర్టు నాకు జూపెను. అది ఎట్లునచ్చెనో నాకు తెలియదు. 1 ముద్దాయి అప్పటికే అరెస్టునందుండెను. అతనిని రిహంతునందుండుటకు ఉత్తరువు గావించితిని. కాని అప్పటికే రాత్రియగుటచే సబ్ జైలులో జేర్చుకొనుటకు నేనంగీకరింపనియు, పోలీసులక ప్రకటించవలసినదనియు సబ్ సెక్షన్స్ కోర్టుతో చెప్పితిని. 1 ముద్దాయి వరుసగా సబ్ జైలుకు తీసుకొని పోవడెనని నాజ్ఞాపకము. సి. జనరాజు దాస, రెవరెండు లెడ్ బెటరుగార్లు నేను విచారించితిని. ఇటీవల జనరాజు దాసగారు యూరపునకును లెడ్ బెటరుగారు ఆస్ట్రేలియాకును వెళ్లిరి.

నైద్యాధికారి సాక్ష్యమును దాఖలుజేయవలసినదని పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు గోరెను; కాని ముద్దాయిలతరపు వకీలు ఇందు కాక్షేపించెను. న్యాయాధిపతి వారి సాక్ష్యమంతను దాఖలు చేయుటకు అనుమతి నియ్యననియు కాని పందర్బాకుధిగల భాగముల మాత్రము దాఖలు జేయవచ్చుననియు నుడిచెను.

క్రాసుపరీక్ష

ముద్దాయిల వకీలు అడు ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, 23 లేదీ ఉదయము తాను విల్లివాకము వెళ్లసరికే, 1-వ ముద్దాయి పోలీసు కస్టడియందుండెననియు, ఎంతకాలముగా అతడు కస్టడియందున్నదియు తనకు తెలియదనియు నుడిచెను.

ప్ర:—పాతిపెట్టబడియున్న శవముల తిరిగి త్రవ్వించుట కొకటవత్తగతి సబ్ మేజిస్ట్రేటులకు మాత్రమే అధికారము గలదని మీకు తెలియునా?

న్యాయవాది:—అది, శ్మశానవాటికలోని శవముల త్రవ్వించుటకు సంబంధించినదిగాని, ఇంటి దొడ్డయందు పాతిపెట్టబడియున్న శవముల త్రవ్వించుటకు వర్తింపదు.

సాక్షి:—మరికొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, శవముల పైకిదియవరకు 9-30 గంటల అగ్రుననియు శవములు చా

లవరకు చెడిపోయియుండెననియు నుడిచిరి. అయినను వారిని బాగుగ వెలిగిన వారు గుర్తింప గల స్థితి యుండె యున్నది. ఆసమయమున పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు నాచేతికిచ్చిన తెల్లని మార్మపు నీసాయును, కోర్టువారి యెదురున్న నీసాయును ఒకటే. నేనప్పుడా నీసాను తూచలేదు. అప్పుడు నావద్ద నీలుగాని లక్కగాని లేదు. అందుచే అసీసాను వశపరచుకొని, నీలుజేయవలెనని నాకు దోచలేదు. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు నైద్యాధికారి వచ్చువరకు అసీసా పోలీసువారి వశమున నున్నది.

ఫలహారానంతరము కోర్టుతిరిగి సమావేశమైనపుడు ముద్దాయిలతరపు వకీలు క్రాసుపరీక్షకు సాక్షి ఇంకను ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, 23-12-26 లేదిన నీసాయందు తానుమాచిన మార్గమును కోర్టుయెదురున్న నీసాలోని మార్గమును ఒకే విధముగ గన్పెడుచున్నదని నుడిచిరి. శవపరీక్ష జేయుటకువచ్చిన నైద్యాధికారి ఒక అసిస్టెంటుతో వచ్చెను. అసిస్టెంటు కంపాండరేమో నాకు తెలియదు. అచ్చట నెన్ని నీసాలున్నవో నాకు తెలియదు.

ప్ర:—శవపరీక్షలు ముగియగనే శవమందలి హంసకలమును కెమికలు ఎగ్జామినేషన్ వద్దకు మీరే పంపితిరా?

సాక్షి:—పంపవలసినదని మెడికలు ఆఫీసరుతో చెప్పితిని. అతడే పంపుట ఆచారము, అందుచే అతనిని పంపవలసినదని చెప్పితిని.

కాఫీయా-హింసయా?

ప్ర:—పోలీసు ఎగ్రగాకాల్చిన ఇనుపకడ్డీ తనవ్రేళ్లను కాల్చిరిని 23-12-26 లేదిన 1-వ ముద్దాయి మీతో ఫిర్యాదు చేసెనా?

సాక్షి:—లేదు. సబ్ జైలులో కాఫీకాదుకొనుచుండగా, వేడినీళ్లు చేతిమీదపడి కాలెనని ముద్దాయియే నాతో చెప్పెను.

ప్ర:—కాఫీ నువయోగింబుకొనుటకు అతనికి అనుమతి నిచ్చిన దెవరు?

సాక్షి:—నేను. సబ్ జైలులు సూపరింటెండెంటు హోదాలో 1 వ ముద్దాయికి ప్రత్యేకముగా కాఫీ కాదుకొనుటకు-త్రాగుటకు అనుమతి నిచ్చితిని. కాఫీ త్రాగుట తనకలవాటని అతడు చెప్పెను. అనేకమార్లు నేనే అతనికి కాఫీ నిచ్చితిని.

ప్ర:—ఇది ఎప్పుడు జరిగెను?

సాక్షి:—అతను సబ్ జైలులో నున్నపుడు.

ప్ర:—సబ్ జైలులోనున్నపుడు పోలీసువారు తన్ను హింసించుచున్నారని 1 వ ముద్దాయి మీకు చెప్పెనా?

సాక్షి:—లేదు. అంతేగాక సబ్ జైలులో తనను చాల బాగుగ ఆదరించుచున్నారని అతడు చెప్పెను.

ప్ర:—మూడవ ముద్దాయి మొదట మీయెదుట సాక్షిగా పిలువబడెనా?

సాక్షి:—అట్లే నాజ్ఞాపకము. అది నేరారోపణ జరుగక పూర్వము. కాని అప్పటికి విచారణ ప్రారంభము గాకపోవుటచే ఆమెను విచారించలేదు.

న్యాయవాది:—ఆమెను అరెస్టుచేసినపుడు మీరున్నారా?

సాక్షి:—లేదు.

ప్ర:—మీకు తెలుగు తెలియునా? సాక్షి:—తెలియదు.

ప్ర:—అయితే మీకోర్టులో సాక్ష్యమును భాషాంతరీకరించినదెవరు?

సాక్షి:—ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడి నైకోర్టు వారిచే అంగీకరింపబడిన ఒక పోలీసు ప్రాజేషనరీ సబ్ సెక్షన్స్ కోర్టు.

ప్ర:—ఈ కేసును పరిశోధించినది సబ్ సెక్షన్స్ కోర్టుననే శిక్షయా? అట్లులే దలచెదను.

ప్ర:—విచారణసమయమున అతడు మొదటినుండియు మీ కోర్టులోనేయుండెనా? అవును ముద్దాయిలు ఆక్షేపింపలేదు.

ప్ర:—సాక్షులందరు విచారించబడినపిమ్మట చివరకాతని సాక్ష్యము గైకొనబడెనా?

సాక్షి:—అవును.

ప్ర:—ఈ కేసులో మీ సాక్ష్యమును మీరే విచారించుకొనిరి? సాక్షి:—అవును.

న్యాయవాది:—అందులో తప్పుమియులేదు.

ప్ర:—ముద్దాయిల పోలీసుల తీసుకొనుటకు మీరనుమతించితిరా?

సాక్షి:—నా అనుమతి అక్కరలేదు. పిథిలో వెళ్లుచుండగా తీసుకొనిరి.

వాగ్దా:—మీ ప్రశ్నలో సుదేశమేమి?
వకీలు:— ఈ కేసులో ముద్దాయిలపై అనవసరముగా చాలా ప్రతిపక్షాలాభిప్రాయము వ్యాపింపజేయబడెనని గవర్నరుకు కీ ప్రశ్న నడిగితిని.

నబులసి సెంటున డ్రెస్సు

సెంటును డిస్సెన్సరీ సబుఅసిస్టెంటు సర్జను బాల మండర మొదలియారుగారు పిమ్మట సాక్ష్యమొసగుదు 23-12-27 తేదీ మధ్యాహ్నం 3-30 నిమిషములనుండి 4-30 వరకు తాను సుబ్బుమ్మ, రాజేశ్వరుల శవముల పరీక్షించితిని నుడివెను. శవములు చాలా క్రుశ్ణియుండినవి. అందుచే నేమియు చెప్పటకు పిలువలేక పోయెను. విషప్రయోగము ననుమానించుచున్నార. కనుక మాంసకోశమును కెమికలు ఎగ్జామినరునకు పంపవలసినదని చెప్పితిని. వానిని కెమికలు ఎగ్జామినరునకు పంపవలసినదని గోరుచు సబు మేజిస్ట్రేటు నాకు రుక్రము నిచ్చెను. నేనటులే మాంసకోశమును నేనుపయోగించిన మందులను పోలీసువారిచ్చిన మార్బుల్ సీసాను స్వీళ్ళవేసి కెమికలు ఎగ్జామినరునకు పంపితిని. అది పోలీసు కాన్స్టేబులు ద్వారా పంపబడెను. కెమికలు ఎగ్జామినరు రిపోర్టును చూచాకేట సబు మేజిస్ట్రేటును కొనసాగితిని. శవముల కడుపునందు తిన్న అన్నము తిన్నట్లే యుండినవి. అందుచే వారు భోజన మొనర్చిన కంటినే మరణించి యుండవలెను.

నెల్లూరు సబిక్ స్పెక్టరు

నెల్లూరు పోలీసు సబిక్ స్పెక్టరుకు పూసామి పిల్లే గారు పిమ్మట సాక్ష్యమొసగుచు నెల్లూరులో సుందర రామయ్య మొదలగువారు తనకు ఫీర్బాదు నిచ్చిన విషయమును, తాను దేసం 19 తేదీని విల్లివాకము వచ్చి 22 తేదీనరకును తాను విల్లివాకము నందుండి కావించిన విచారణను గురించియు 22 తేదీ పాటుంత్రిము, 1-వ ముద్దాయి శవముల గవర్నరునకు చెప్పిన విషయమును, ప్రిక్టెను సీసాను తమయింటి చూరులోనుండి తీసుకొనివచ్చి ఇచ్చిన వివరములను చెలిపిరి.

కోర్టువారు లేచునకి క్రాసువరీక్ష ఇంకను ముగియలేదు.

తుపాను డోంపు

ఇండ్లుగూలుట, లాంచి మునుగుట

వడగండ్ల వర్షము

కలకత్తా, ఏప్రిలు 12:—అదివారము నాడు వడగండ్ల వర్షము గురిసినది. పెద్దపెద్ద వడగండ్లు పడెను. వాఖిలీ, బారిపాళు, చిట్టగాంగు, థక్కా, నారాయణగంజిలో చాలనవ్వుము గలిగెను. ఒకలాంచి మునిగి ఇరువురుతప్ప అందరును మరణించిరి. ఇండ్లు కూలిసినవి. చెట్లు వేళ్లాడి పడెను. చాలమంది గాయపడిరి. కొందరు మనుష్యులును పశువులును మరణించెను. పిడుగునది ఒకమనిషియు, చెండుగొడ్డును మరణించెను. మువ్వకు గాయపడిరి.

థక్కానుండి తెల్లగ్రావు తీగలు తెగననియు చాలమంది గ్రామములు తలదాచుకొనతావు లేకున్నారనియు తెలియచెచ్చినది. గోడపడి ఇరువురు మరణించిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

సరోజినీదేవిగాయము కుదురలేదు ఇంకను 15 దినములు పట్టును

లాహోరు, ఏప్రిలు 11:—శ్రీమతి సరోజినీదేవి గాయము అనుకొనినట్లు త్వరలో గుదురలేదు. ఇంకను మంచము మీదనే యున్నారు. 15 రోజులలో ఆ లోతైనగాయము మానవచ్చును. (అ. ప్రె.)

యువకుని నీటిగండము

కలకత్తా, ఏప్రిలు 12:—రాబ్బను అను యువకుడు పంచమువేసి ఈయనుండగా అలసి మరణించెను. తరువాత వెలుపలపడినది ఎన్ని ఉపచారములు చేసినను లాభము లేకపోయెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

అహమదాబాదు, ఏప్రిలు 11 —పోలీసువారు పురపాలకసంఘమును సుమారు 3 వేల గూపాయలవరకు మోసపుచ్చిన ఇంజనీరు భగవంతుల నేతుగారిని మోతీలాలు ముల్చందకుంట్లావరును అరెస్టుచేసిరి. కాని బెయిలుపై విడుదలచేసిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

ఉప్పుపన్నును డోడలాగండి!

పేదసాదల కడుపుగొట్టుట పెద్దతప్పండి!

సామ్రాజ్యకాసనసభలో సి. దొరస్వామి అయ్యంగారి యుపన్యాసము:—

హిందూపురాణములలో ఒకచిన్నకథ గలదు. అదిశకు శ్రేష్ఠునికథ. ఒకడు నరబలియివ్వనలెనని దేశము తిరుగుచుండెను. ముగ్గురుకుమారులుగల తల్లిదండ్రులవద్దకువచ్చెను. వారిలోనొకనిని తనకివ్వవలసినదని ఆతల్లిదండ్రులనడిగెను. తండ్రికి పెద్దకుమారునియందు తీర్చిపెయ్యుటచే విడనాడజాలననెను. తండ్రికి కడసారపువానియందు గాఢానురాగముగలచే కోల్పోవజాలనని చెప్పెను. అందువల్ల మధ్యకుమారుడు నరబలియివ్వబడెను. మనప్రభుత్వమువారి పన్నులనుసూక్ష్మముగా అడేరితిగా నున్నది.

విదేశములనుండి మనదేశములోనికి దిగుమతియగుచున్న సరకులపై పన్ను హెచ్చించవలెనని ప్రయత్నించినయెడల సీను దేశపువర్తకులందరు యీపన్నులు భరింపజాలమని గోలచేసెదరు. వారిపోరుపడలేక గవర్నరు మెంటు వారి జోక్యమునకు పోరు. దేశమధ్యమందుజరుగుచున్న కల్లు సారాయాల వ్యాపారముమీద పన్ను హెచ్చించవలెనని ప్రయత్నించేయెడల బొంబాయివర్తక ప్రముఖులును కోటి శ్వరులును తక్కించేవరకు ప్రాణాలుతోడెదరు. గవర్నరు మెంటు వారిని నవ్వుపరుపు వెరతురు. కనుక ఏదైనా పన్ను హెచ్చించి దేశదాయమును అభివృద్ధి చేయవలెనంటే నలుగురిలోకువ నంది రామయ్య అన్నట్లుగా ఉప్పుపన్ను జోరుచెయ్యడమే దొరతనమువారికి తెలిసిన తిరుమంత్రము.

ఈ ఉప్పుపన్నుకు పట్టిన దురవస్థలును దౌర్భాగ్యదశలును నిన్ను మొన్నటివికావు. 1836 సం॥ రములో దేశమధ్యములోని రాకపోకల రవాణాపన్నులు రద్దుచేయబడినప్పుడు సదరు పన్ను మొత్తపులోటును పూర్తి చేయుటకై ఉప్పుపన్ను హెచ్చింపబడినది. 1846 సం॥ రములో స్వదేశ సముద్ర రేవుల రవాణాపన్నులు రద్దుచేయబడినప్పుడు సదరుపన్నులన్ని ఆదాయమునందు రాగలలోటును పూర్తిటకై ఉప్పు తిర్తి హెచ్చింపబడినది. 1852 సం॥ రములో మన దేశమునను దిగుమతియగు దూదిమీద పన్ను హెచ్చింపబడెను. 1879 సం॥ రములో సభరు దూదిపన్ను పూర్తిగా రద్దుచేయబడినది. కాని ఉప్పుపన్ను విధిగా హెచ్చుగా విధింపబడినది. కాబట్టియే యితర రివిన్యూ అయినను తగ్గింపబడినప్పుడు ఆలోటును పూర్తి చేయుటకు ఉప్పుపన్ను పెంపుచేయుటయే రామబాణము- 1888 సం॥ రములో ఆదాయము కంటె వ్యయము హెచ్చి అంచనా లెక్కలలో డబ్బుతక్కువైనది. ఈలోటు పూర్తిటకై ఉప్పుపన్ను రు 2-8-0 చేయబడెను. ఆపన్ను అప్పటి అవసరమునుబట్టి హెచ్చింపబడినది గాని 1902 సం॥ రమువరకు దానిని తిర్తి తగ్గించకుండా ఉంచినారు. 1852 సం॥ రములో మాత్రము కొంతవరకు తగ్గించబడినది.

ఈదేశములో ఉప్పుపన్ను హెచ్చినది. కాని పురదేశములనుండి దిగుమతియైనఉప్పు ఇంకను విరివిగా అమ్ముబడుచు వచ్చినది. అందువల్ల దేశీయఉప్పు వ్యాపారములకు నష్టమువచ్చుచుండెను. దాల్ హాసీ ప్రభువుగారు యీ కష్టముపై శ్రద్ధ వహించి ఉప్పుపన్నును గూర్చి తప్ప ఆక్షేపణలను వెల్లడించిరి. ఇంగ్లాండులో కూడ వీరి ఆక్షేపణల ననుసరించి గొప్ప యాందోళన జరిగినది. ఇండియాలోని ఉప్పుపన్ను ప్రజలకు దుర్భరముగా నున్నదనియు తగ్గించవలసినదనియు ఆంగ్లేయులనేకులు కావన్న సభవారికి నివేదించిరి. రమేష్ ధంద్ర దత్తుగారి హిందూదేశపు ఆర్థికచరిత్రయందు గ్రంథములోని 449 పుటలో యీ అర్జీలనకళ్లు చూడవచ్చును.

“ఇంగ్లాండులో ఉప్పుఖరీదు టన్ను 1-కి 30 పిండ్లను అనుచున్నది ఇండియాలో టన్ను 1-కి 21 పాన్సు అనుచున్నది. అనగా 14 శెట్లు ఖరీదగుచున్నది. కాబట్టి ఇంగ్లాండు కన్న నుగర్భ దరిద్ర మనుభవింపుచున్న ఇండియాదేశములోని ప్రజలకు యీపన్ను పగకు దుస్సహమై యుండకూడదు కనుక ఉప్పుచౌకగా లభించినో వ్యాధులకు నిలయమైన శీతోష్ణనీతియందు ఇండియా ప్రజలు జీవింపజాలరు. అని బ్రిష్టులు నగరవర్తకసంఘమువారు మహాజరు పంసిరి.

లివర్పూలు వర్తకులు వేరొక మహాజరు పంసిరి. ఇంగ్లాండుదేశములోని ప్రజలకు దక్రవర్తి గారెట్టి మన్ననల ననుగ్రహించినో అట్టి ఆదరణనే ఇండియా ప్రజలకును ప్రసాదించుట ధర్మవిధియై యున్నది.

కాబట్టి యీదేశములో వీరలపై కనికరించి ఉప్పుపన్నును పూర్తిగా రద్దుచేయవలసినదని వెనుకనే వారి మహాజర్గలో మనవిచేయబడినది కనుక గూడు లేక కడుపు కాల్చుకొనుచున్న గర్భదరిద్రులపై కనికరించవలదా? పేదసాదల గండయన్నములోని యుష్ణగల్లునకు పన్ను విధించుటమా ప్రభువుల ప్రయోజకత్వము? ప్రభుత్వమువారికి ఆదా నిల్వవచ్చినయెడల అందులకు కారణమేమిటి? ఈ ఖజానా నిల్వరాబడినట్ల పేదవారల కీ ప్రభువు లేవిగముగా సహాయముచేసినవారయిరి?

పేదసాదల కడుపుమీద కొట్టుటవల్ల నేకదా ఖజానా నృద్ధియైనది? ఏనాగరకప్రభుత్వ మిట్టి నీచప్రవృత్తమున కాసిం చి పేదవానినోటికిని కూటికిని అడ్డుముచున్నా? పొట్టుపెట్టు పన్నువసూలు చేయుటయేనా దొరతనము? ఇంతకుపూర్వము సర్ జేసెలుబ్లాకెటుగారిక ఆకాశరామన్నయ్య తరమునుదలి వివారు, బ్లాకెటుగారు మారకపురేటును 1 పి 6 పేన్నీలుగాచే నినందున వారిని మెచ్చు కొనుచు ఆందులో వ్రాయబడినది. గడ్డ చౌకగా లభింపజేయుటనుగూర్చి ఆశక్తములో వ్రాయబడినది కాది వస్త్రము అను నూటకు బదులుగా ఉప్పు అను మాట ఉన్నయెడల బాగుండెడిది—ఉప్పుపన్నునువిరగకోయవలెనని గోళ్లగారి శ్రీవిశిష్టమంత్రయను ధారణోసిరి—దేశీయప్రతి పరిశ్రమపై విధించెడి పన్నునుగూర్చి సర్ పురుషోత్తమదాసు కాకూరు దాసుగారు మార్గాడును నిట్లు చెప్పిరి.

ఈ ప్రతినిధిశ్రమపై విధించి వసూలుచేసెడి పన్ను ప్రవృత్తి యీహిందూదేశభూనాలో ఉండవచ్చు. అది పాపిష్టి సామ్య. ఖజానాను అపవిత్రము చేయును. కాకూరుదాసు గారు చెప్పినరీతిగా ప్రతిపరిశ్రమపై విధించినపన్నుపైకేమే ఇంత అపవిత్రమైనదగుచోనిరులేదలగంజిలోని యుష్ణగల్లుపై విధించినపన్నుల వసూళ్లతో ఖజానానింపుట దేశభాగ్యమా దేశచరిత్రమా? జేసి లుబ్ధకెట్టుగారిలెక్కల ప్రకారము అయిదున్నరకోట్లరూపాయాలు నిల్వజులవచ్చినయెడల ఈమొత్తమంతయును ఉప్పుపన్నులవల్ల వసూలువచ్చినదే. ఉప్పువ్యాపారమువల్లవచ్చే వసూలు మొత్తంలోనుండి ఆశాఖకుఅయ్యేసిబిబ్బందిఖర్చు తగులుబడిమిన హాయింవగా తేలునట్టినికరాదాయము సరిగా 5½ కోట్లుఅగుచున్నది.

బ్లాకెటుగారు ఉప్పుపన్ను తగ్గించినామని ప్రగల్భములు పలుకుచున్నారు. ఏ విధముగా తగ్గించినారు? ఆరుమాసముల క్రిందటనేగదా ఉప్పుపన్ను హెచ్చించినది? చేసిన హెచ్చింపునుమాత్రము నేను తీసివేసినారు. 1923-24 సం॥ రములో హెచ్చించినారు. 1924-25 సం॥ రములో యాధాప్రకారము లోనికివార్చినారు. ఇదియేనా వీరుచేసిన తగ్గింపు? తలుచుకో - తలుచుకున్నంత అప్పు పుచ్చుకో - అప్పులవార్ల అప్పు తీర్చివేయుచున్నట్లుగా ఉన్నది. ఢిల్లీలో ఒంటెలమీద బరువువేయునప్పుడుమాదా ఇట్లే చేయుదురట. అది మోయగలిగినంద బరువు సంపూర్ణముగా చెక్కుపూటుగా నేనెదరట. అప్పుభోక మామోపాయము చేసెదరు. ఇంకొక పెద్దరాయ తెచ్చి హెచ్చుబరువు దానిమీదపెట్టి స్వల్పకాలము ననుము నొప్పికలుగుటకు ఉంచినెంటునే తీసివేసెదరట. అప్పుదాయమాయకపు జంతువు తనయజమాని తనకు సహాయముచేయుటకై కొంతబరువును తగ్గించెనని సంతోషించునట. ప్రజలు భరింపలేని అత్యధికమైన ఉప్పుపన్నును అదివరకే విధించియుండిరి. అట్టిపన్నును ఇంకను హెచ్చించి రు 2-8-0 చేసిరి. క్రొత్తగాచేసిన హెచ్చింపును మాత్రము నేను తీసివేసి ప్రజలకు మహాపకారము చేసినామని బ్లాకెట్టుగారు ప్రగల్భములను పల్కుచున్నారు. వీరు వీరలకంఠమొరిల్చిరట. వీరు ప్రజలపాలిటిపట్టుగొమ్ములకు కల్లకపటమువీడి యుల్లుచుందలి మాటలెల్లడించుట సభలలో చెల్లుకని యెల్లప్రభువులునెంచునో తెల్లమనట్లు నే జెప్పుచున్నాను. ఈ ఖజానా శాఖాదికారులు రెండు యుద్ధోగమును చూచి యుల్లోపుగా ఉప్పుపన్నును డోడలాగి నొక్కగలిగినంతవరకు త్రొక్కివేయనియెడల- వీరసాదలయొక్క కాపములువీరికి తప్పకరగులగువు. రప్పకవారి యుసురు పోసికొనినవా రగుదురు.

అమర్ నాథ దత్తుగారు:— ఈ విషయముగా సనసభ్యులపై కాపనార్దంబుల బుకుట ధర్మమేనా?

సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు:—

అయ్యా, ఈ ఖజానా శాఖాధికారి యధికారంతమయ్యేలోపుగా తప్పక ఉప్పుపన్నును మొదలంట తగ్గించగలరని నాకు నమ్మకముగలదు, కనుక అందులకు ప్రభుమహాపావముగా ప్రకృతము దానిని ఆ అజ్ఞానుచేయవలెనని నేనుకోరుచున్నాను. దాక్టరు పరంజెగైగారు కూడా యీ విషయములో నాతోనేకీభవించుచున్నారు. పన్ను తగ్గించిన కొలదిని ఉప్పు చౌకయగుటచే ఉప్పుమొక్కఖర్చు ఎక్కువవునున. తద్వారా ఉప్పుపన్నువల్ల రాబడి హెచ్చుచున్నది. కనుక సాధారణ పరిస్థితులలో నీదేశమందు ఆ అజ్ఞాను విధించుట సమంజసమని పరంజెగైగారు తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసి

నట్లుగా భారతదేశ పన్నుల విచారణ సంఘ నివేదికలోని 188 పుటలో కన్పించుచున్నది.

కాబట్టి ఉప్పునకు రు 1-2-లు పన్ను విధించక 0-8-0లు విధించవలసినదని నేను కోరుచున్నాను. పైన వివరించిన ప్రకారముగా మొత్తము పన్నుని నూర్గు రాబడి గవర్నమెంటుకు తగ్గజాలదు. విదేశముల నుండి ఈ దేశమునకు దిగుమతియగుచున్న ఉప్పుమీద దిగుమతి పన్నును హెచ్చించి లోటు పూరించేయవచ్చును. ఇంకను ఏదైనను లోటువచ్చినయెడల ఆలోటు ప్రజోపకారార్థము చేసిన సహాయముగా దొరతనము భావింపవలెను.

ఈ ఉప్పు పన్నునే గవర్నమెంటువారు పీల్చి పిప్పికెయ్యట కొక కారణమును సాధారణముగా జేయుచున్నారు. ప్రతివాడును ఉపయోగించెడి పదార్థము ఉప్పు గనుక సర్వత్ర వర్తించెడిది ఉప్పుపన్నే యని చెప్పుచున్నారు. కాని యీ హేతువాదము సరియైనదికాదు. పేన వాడును, బాగ్య వంతుడును సమానముగానే ఉప్పు తినుచున్నాడు గదా? కాని పేనవానికిని భాగ్యవంతునకును సమానముగానే పన్ను విధించుట న్యాయమా? నూత్నముగా ఆలోచించి యెడల ఉప్పుయొక్క అవసరము పేనవాని కన్నంతగా భాగ్యవంతుని కక్కరలేదు. భాగ్యశాలి ఘోషారములను చేయునప్పుడు తినుఫలములద్వారా కొంతవరకు పదార్థము తీరములోనికి పోవుచున్నది. ప్రత్యేకముగా భోజనములో తినవలసిన ఉప్పు అందువలన లభించుచున్నది. పేదలకు ఉప్పు లభించుట ఎక్కువ. గతినేని వారికి గంజయే పానకముగదా! పేదల గంజయన్నమునకు ఉప్పుప్రాణాధారముగదా! కాబట్టి పేదవాడే భాగ్యవంతునికన్న ఎక్కువ ఉప్పునువాడుచున్నాడు. ఎక్కువ ఉప్పుపన్నును భరించుచున్నాడు.

నిజముగా ఆలోచించితే పేదలుచెల్లించని పన్ను దేశమందే వైతని గలదా? వడ్డీ వ్యాపారముల జేయు సాహుకార్లు గవర్నమెంటుకు ఆదాయపు పన్నుచెల్లించుచున్నారు. కాని, యీ ఆదాయపుపన్ను కూడా పేదలకివ్వబడుచున్న ఋణముల వడ్డీలలో జేర్చబడి వారివద్దనుండి విసూలు చేయబడుచున్నది. కనుక పేదలే యీ సాహుకార్ల ద్వారా ఆదాయపు పన్నును ప్రభుత్వమునకు చెల్లించుచున్నారు. ఆదాయపు పన్నుచెల్లించేది సాహుకార్లు వడ్డీవ్యాపారములు కోటి శ్వరులుకాదు. పేదలే చెల్లించుచున్నారు. (భిక్షావాసాభిధికారి తలపంకించెను) అన్యాయమిదల పంకించవచ్చును. ఉంకించవచ్చును. ఈ విషయమై శంకించవచ్చును. కాని, ఉన్నమాటయిది. కోర్టు ఫీజులు కోర్టుసాంపులు ఏవిధమైన ప్రభుత్వాదాయమును మీరు పరీక్షించి చూచినను పేదలే వానిని చెల్లించుచున్నారని తెలియగలదు. కాబట్టి యీ ఉప్పుపన్ను ఒక్కటే అక్షాధికారియును భిక్షాధికారియును సమానముగా చెల్లించుచున్నారనే మాట నిజముకాదు.

ఏపన్ను విధించినను ప్రజలు భరింప సాధ్యముగానుండవలెను. పన్ను విచారణసంఘము వారిదేశములో లెక్కలను విచారించి మనవి 1 కి 0-8-0 చొప్పున ఉప్పుపన్ను విధించబడుచున్నదని లెక్కవేసి చూపినారు. పేదసాదల కిపన్ను పెనుగండము. ఇప్పుడైనను యీ పన్నును ప్రభుత్వమువారు తగ్గించుటకు పూనుకొని క్రమేపి పూర్తిగా రద్దుచేయుటకు ప్రయత్నించవలెను.

జెయిను పాలిటానా తగవు

ప్రభుత్వప్రకటన

పాలిటానా, ఏప్రిల్ 11:—పాలిటానా ప్రభుత్వము వారు కళ్యాణగారింతవరకు లక్షరూపాయలీయనందున యాత్రికులు వ్యక్తి రెండురూపాయల పన్నీయనలనని ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

క్రాన్ ధియేటరు

18-4-27 బుధవారమునుండి 15-4-27 శుక్రవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సా॥ 6 గం-15 ని, సా॥ 9 గం-30 మదన్ ధియేటరు లిమిటెడ్ వారు "పోయిలెమ్మ" "ఎస్ హట్టి" లోనున్న ప్రదర్శనమున నట్టి ఏ-మినిస్ట్రీ-సీరియల్-కింగు.

"చార్లెస్ హట్టింగ్"ను ప్రదర్శించెదరు

5 ఉపకథలు లేక 31 భాగములు (2 వ. వారము) ప్రదర్శించబడును 4, 5, 6 ఉపకథలు 6 భాగములు. అనేక ఇతర ఫీల్ములు కూడ ప్రదర్శించబడును.

బ్రిటిషు ఆర్థిక పత్రము

పన్నుల భారము

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 9:— సోనువారము కామన్సునభిలో ఆర్థికపత్రమును చర్చిలుగారు ప్రకటించెదరు. అందరును ఆతురతతో ఎదురుజూచుచున్నారు. మూడేండ్ల లేఖలను జూడ 86000000 పానులు లోటుగల్గెను. పారిశ్రామిక చిక్కులచే గల్గెను. తప్పనిసరిగ ఆర్థికపత్రపు టేర్సాటులను మంత్రివర్గము వారంగీకరించిరి. ఇవి రహస్యముగానుంచబడెను. ప్రస్తుతమున్న పన్నులచే అంతతక్కున ఆదాయము రాగూడదు. కాని ఇంకొక 20000000 పానుల ఆదాయము అదనముగ రావలసియున్నదని వార్తాపత్రికలు వాపోతున్నవి. ప్రస్తుతపుపన్నులను హెచ్చించుటయో క్రొత్తపన్నులను విధించుటయో జరుగవలెనట. దేశములో ఉపన్యాసమును ఇచ్చుచున్నారు చర్చిలుగారు.

ఫాదురాజు

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 8:—ఫాదురాజు ఇంగ్లండు కేగుచున్నారు జూలైలో. దోవరులో 4 తేదిన ప్రజేపించి మూడు రోజులు సార్వభౌముని యతిధిగ నుండును బకింగహం నుండి రమున.

ఇంగ్లండులో నున్న కాలములో పారిశ్రామిక శేత ఫలములను జూచెదరు ఫాదురాజుగారు.

ఆత్మహత్య

మనస్సు సంకటపడుటచే హోళి అను యువకుడు చిత్రలేఖకుడు ఆత్మహత్య జేసికొనెను. ఒక పాకలో ఉరిబోసికొని ప్రేమాదుమండెనట. ఇతడు ఇండియా రాజకీయ శాఖయందున్న అధికారికొడుగు.

గ్రీకు యుద్ధములు

నుగూర్చి లండనులో ఒడంబడికసంతకుమైనది. 25500000 పానులు ఇవ్వవలసియున్నది. 62 సంవత్సరములలో తీర్చవలెను. ఇతరప్రభుత్వముల ఒడంబడికలవలెనే యున్నది.

రాంశే మగ్గోనాల్లుగారు

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 10:—రాంశే మగ్గోనాల్లుగారు సపుతాంప్రకాశుండి బయలుదేరిరి నిన్న. యునైటెడ్ స్టేట్సుకు. మూడువారములు ఆగెదరు. న్యూయార్కు, గాక, ప్రిమత్తునుగూడ జూచెదరు. మాల్డివిగారిలో మాట్లాడుట కేర్పాటుచేయబడెను.

ఫ్రాంసులో కమ్యూనిస్టులు

స్టూరిస్, ఏప్రిల్ 10:— కమ్యూనిస్టు ప్రధానకార్యాలయమును పోలీసువారు ముట్టడించిరి. ఆరుగురిని అరెస్టుజేసిరి. ఒక స్త్రీని విడుదలజేసిరి.

సదాసాఖ్య సంజీవిని-లేహ్యము

బహుమతి 500 రూపాయలు.

దీనిలో విలుయైన లోహభస్మములు కలిసియున్నవి. ఇది రక్తమును కుడిపరచి క్రొత్తరక్తమును పుట్టించి మనోల్లాసము గలిగించును. దానియే మైన ఆకలిని పుట్టించి కాయ సిద్ధిచేయును. అశ్మిర, పైత్యములు, సర్వమేహములు, వాతములు, నెగ, సవాయిల దుర్గుణములు, రసపట్టు, క్షీర్నసప్తము, దస్తలు, తుయ, శ్వాసకాసలు, శ్లేష్మములు, పదివిధముల మూలశంకలు, మెదడుననుసరించి యుండు సర్వవ్యాధులు, స్త్రీల శ్వేతరక్తకుసుములు, సర్వ బహిష్ట నోష్టులు, ఇతరన్నిప్రదర రోగములు, నశింపజేసి కులాసాగా కాలవిరేచనము చేయించును. జ్ఞాపకశక్తిని హెచ్చించి శేత్రోగము లన్నిటిని బాగుజేయును. ఇది ప్రతి బడి పిల్లకు మిక్కిలి ఆశ్వమేనదని దృఢముగా నమ్మవలెను. ఈ లేహ్యము అనేక వనమూలికలతో తయారుజేసి దీనిలో విలుయైన లోహభస్మములు కలిపియున్నాము. ఆ భస్మములు లేవని ఎవరైన రుజువుపరచేయెడల రు 500 లు బహుమతి యివ్వబడును. ధనికులకు, బీదకులకు, అందరకు, ఉపయోగపడునటుల చాలా తక్కువధరకు ఇచ్చుచున్నాము. ఈ లేహ్యమును నేవించిన ప్రతివారును దీనిలో లోహములుండుటచే దీని అత్యద్భుత గుణములు తెలుసుకొనినపిమ్మట 12 తులముల లేహ్యము 100 తులముల బంగారము ఖరీదు చేయగలదని దృఢముగా నమ్ముగలరు. ఇది వాడేబప్పుడు అనపానముగాని పశ్య భేదముగాని యేమిన్నియుండదు. వెల 12 తులము లేహ్యము రు 5 లున్న పోస్టేజిప్యాకెంట్ ఖర్చులకుగాను 8 అణాలు అగును. ది యూనాని మెడికల్ హోల్, 46 తాణాచీధి, వేవేరి, మద్రాసు.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యప్రచారము

ఆయుధ శాసనమును అసహాయవాది ధిక్కరించుట

నాగపూరు, ఏప్రిల్ 11:—నాగపూరు కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడును వెనుక నాగపూరు పతాక సత్యాగ్రహ సంవర్ధమున పనిచేసిన అవార్డి గారి పుడు వంగదేశ నిర్బంధితుల నిపుడు దొరతనము వారు విడుదలచేయునట్లు ఒత్తిడి కలిగించుటకు లై సన్యును పొందకుండ ప్రజలు ఆయుధముల ధరింపవలెననియు ముందుగుండును తయారుచేయవలెననియు కొలది దినములనుండి బోధించుచున్నారు. ఆయన యువదేశములన నాగపూరుసత్యాగ్రహవాదులు కొందరిపదతి నవలంబించిరి. అవలంబించుచున్నారు. నాగపూరులో ఒక శేటలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యకార్యాలయము (రిఫైజిక్ హాలు)ను వారేర్పరచినట్లు తెలియుచున్నది. ఈ ఆందోళనము తోను ప్రచారముతోను తమకట్టి సంబంధము సానుభూతిలేదని కాంగ్రెసు సంఘము ప్రకటించినది. లై సన్యులేకుండ కత్తి కతారి పట్టుకొనినందులకు రామలాలు మూల్పేందుగార్లను అరెస్టు చేసిరి. (అ. ప్రె.)

స్వేచ్ఛేటరు పత్రికాధికారికి ఇత్తు

క్రాస్సిగారి మాననవృత్తి

మాండలే, ఏప్రిల్ 11:—పూర్వము జిల్లా న్యాయాధికారిగనున్న క్రాస్సిగారు స్వేచ్ఛేటరు పత్రికాధికారియై మాననవృత్తి దానా లెబ్బిరి. అందు ముద్దాయికి 6 నెలల విడితైదును 800 జరిమానాయు విధించిరి. బెయిలు పై విడుదలనందియు ద్దాయి సెషన్సుకోర్టులో అప్పీలు చేసెను. అప్పీలు 23 వ తేదీ విచారింపబడును. (అ. ప్రె.)

ప్ర్యాంకో సోవియటు ఋణము

స్టూరిస్, ఏప్రిల్ 10:—ప్ర్యాంకో సోవియటు ఋణమునుగూర్చి ఒడంబడిక కుదిరినది. ఇచ్చుటలో మాడుకొన్నచే క్రమముగ. 62 సంవత్సరములలో 60000000 బంగారు ప్ర్యాంకుల చొప్పున తీర్చుటకు నిశ్చయించిరి. ప్రతిసాలన 75000000 చొప్పున తీర్చవలెను.

ఒడంబడిక సంతకమైన తక్షణమే సోమ్యునీయనలనని ప్రెంచివారు గోరుచున్నారు. రషియా పత్రము దారులకు నూటికి 25 చొప్పున ముట్టునట.

బెరిను ఆంగ్లో-రషియా సభవారీత్వమును మాస్కో వారంగీకరించిరి.

మోహినీ తైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

స్త్రీపురుషులు నాడుటకు యోగ్య మైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శకు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విక్రాంతి నిచ్చును. నుండటల మోహలావ్యములకు ప్రాపకురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రవణీయమును సువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు నియ్యదు. దీనియందు మనోహరమును సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడపి యున్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరీక్షించిన నిజమతెలియగలదు.

మోహినీతైలము:—మెదడుకు చలనజేయును.
మోహినీతైలము:—కండ్లకు చలనజేయును.
మోహినీతైలము:—వెండ్రుకలు పెరుగును.
మోహినీతైలము:—వెండ్రుకలు రాలకుండును.
మోహినీతైలము:—వెండ్రుకలు నునుపుచేరును.
మోహినీతైలము:—చునోహరముగా నుండును.
మోహినీతైలము:—సువాసన గలిగియుండును.
మోహినీతైలము:—తలయందు చుండునుపోగొట్టును.
మోహినీతైలము:—వాసన రమ్యముగ నుండును.
మోహినీతైలము:—ముఖమునకు లేజస్సు నిచ్చును.
మోహినీతైలము:—అనేక సీసాలు విక్రయము.
మోహినీతైలము:—వెండ్రుకలను చిట్టనియ్యదు.

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0; వి. పి. సహా 0-13-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన, రోమములు తిందు నిమిషములలో మొదలుబ రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కుదు, ముంబయుండును. రోమములు రాలిపోవును అన్యుతాంజనం డిప్, మదరాసు లెక బాంబాయి

హరిద్వారమున హిందువులకోర్కెలను నత్కాగహ శిష్యముచే సాధించిరి.

నిన్న సభముగించుచు మాలవ్యాగారు ఉపన్యాసమునంద
చెప్పిన శేషముగూడ ప్రోత్సహింపరాదని హితమున
గిరి. (శ్రీ) వెను

గాంధీమహాత్ముని చిత్ర పటము

ప్రతిపాతకాలయందును నెలకొల్పవలెను

చెన్నపురి కార్పొరేషను తీర్మానము

“నగరమునందలి కార్పొరేషనుపాతకాల లన్నిటియందును, కార్పొరేషను వ్యయముపై గాంధీమహాత్ముని చిత్రపటముల నెలకొల్పవలెను”.

పై తీర్మానము నిన్న సాయంత్రము చెన్నపురి కార్పొరేషనునందు చర్చలేకయే యేకగ్రీనముగ నామోదించబడినది.

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయిన వెంటనే, డాక్టరు సి. నాళేశ్వరమొదలియారుగారు, నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యా విభానము నాచరణయందు పెట్టిన డివిజనులందలి, టీచరుమానేజరుల చిక్కులను వివరించి, ఇదివర కొనసాగుచున్న రీతి నే మార్చి నెలొఖరునరకును పరిహారము నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు ప్రతిపాదనకు సవరణ నుపపాదించుచు “టీచరు మానేజరుల సమస్యను, పదేపదే చర్చకు దెచ్చి అప్పటికినోచిన మార్పులు గావించుచు, ఆవ్యవహారమును అతుకుటలెంతగ నుచుట అసహ్యముగనున్నదనినది, టీచరు మానేజరుల సమస్యనంతన సమగ్రముగ విచారించి శాశ్వతమును విభానము చేర్చవలసినదని గోరిరి. “స్వల్ప వ్యయము అధిక ఫలితముల పొందుట ఆవర్యముగా నిడుకొని నగరమునందలి ప్రాథమిక విద్యాపర్యవేక్షణనంతన అందు ముఖ్యముగా, కార్పొరేషనువారే అన్ని పాతకాలల నిర్వహణభారము వహించుటకంటె ప్రస్తుతమున్న టీచరు మానేజరులను, ఎయిడెడ్ పాతకాలలను ధారాళముగ నాదరించి, నానినే పాథ్యమైనంతవరకు ఉపయోగించుకొను విషయమును సమగ్రముగ విచారించినివేదిక నొసగుట కొక ఉపసంఘమును నియమింపవలెను.” అనుపదములను డాక్టరు నాళేశ్వరమొదలియారుగారి తీర్మానమునకు చేర్చవలసిన సత్యనారాయణగారు రుపపాదించిరి.

హమీదు భానుగారు సవరణను బలపరచుచుండగా టి. సుందరరావు నాయుడుగారు సి. రంగనాథం చెట్టిగారులేచి, ఒకే సమయము రెండు తీర్మానములు సభవారియెదుట చర్చకు పెట్టుట శాస్త్రీయమా అని ప్రశ్నించిరి.

సి. భక్తవత్సలు నాయుడుగారు—ముగ్గురికొకమారులేచి మాట్లాడుట శాస్త్రీయమైనపుడు, రెండుతీర్మానము లొకమారు చర్చకు పెట్టుట శాస్త్రీయమెందుకు గారాదు. (నవ్వు)

వి. చక్కరై చెట్టిగారు—సవరణను తీర్మానమునుగూడ బలపరచుచు ఇంతవరకు మూడు సంవత్సరములుగా నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్య అమలునందున్నను ఇంతవరకును స్వప్రముగ విభాన మేర్పరపబడలేదనియు ఈ విషయమును వెంటనే పరిష్కరించుట అవసరమనియు నడిపిరి.

రంగరామానుజముగారు సవరణను బలపరచుచు ప్రైవేటు పాతకాలలను ప్రదేశములందే ప్రక్కప్రక్కన కార్పొరేషనువారుగూడ పాతకాలల నేర్పరుచుచున్నారని తెలిపి అట్టి పద్ధతిని గర్హించిరి. పాతకాలలలేని ప్రదేశములు చాలగలవనియు అప్రదేశములందు కార్పొరేషను పాతకాలల నెలకొల్పవలె ననుయు పీఠిరి.

ఇ. ఎల్. అయ్యరుగారు మాట్లాడుచు ప్రైవేటు టీచరుల తక్కువవ్యయముతో పాతకాలల నిర్వహించుచున్నంతమాత్రమున ప్రాథమికవిద్యను నారిచేతులలో నుంచవలెనని చెప్పటం భావ్యముగాదనిరి. ప్రైవేటుపాతకాలలలో కంటె కార్పొరేషను పాతకాలలయందు మంచిశిక్షణము నొసగునెడల కార్పొరేషనువారే పాతకాలల నెలకొల్పవలెను గాని వ్యయకరమని మానరాదు.

వోటునకు బెట్టగా సవరణయు తీర్మానమును గూడ నెగ్గెను. పిమ్మట నీక్రిందివారు ఉపసంఘముగ నియమింపబడిరి. విద్యాస్థాయి సంఘసభ్యులు రంగరామానుజము, బషీరు అహమదుసయ్యదు, సి. టి. కుమారస్వామిచెట్టి ది. బి. ఓ. తణికాచల చెట్టి, రామ్ గార్లు.

పిమ్మట నిర్వహణాంశములను మరికొన్ని స్థాయిసంఘ నూచనలు ఎక్కువ చర్చలేకయే పరిష్కరింపబడినది.

సాయంత్రము 7 గంటలకు కోరములేక సభ నిలిపివేయబడినది.

జాతీయవారము

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 11:— డిల్లీలో జాతీయవారము సందర్భమున కాంగ్రెసు నాయకులు పీఠులలో ఖద్దరు అమ్ముచున్నారు.

శ్రీ శివాజీమహారాజు త్రిశతాబ్దోత్సవము

ఈ జాతీయమహోత్సవమును 1927 ఏప్రిల్ 27-వ తేది నుండి మేనెల 3-వ తేది వరకును భక్తిపూర్వకముగ నెలవేర్చుదు

నా కర్తవ్యమేమి?

గాంధీజీ ప్రధానవ్యాసము

సత్కాగ్రహవారమాసము మొదలి. ఈ పత్రిక వెలువడు సరికి ఒకదినము భుక్తముగను. మన కర్తవ్యమేమి? అని ఆలోచించుటలోనే దేశములు కాలమును గడపివేయగూడదు. నా కర్తవ్యమేమియని తన్నుతాను ప్రశ్నించుకొని యీ పవిత్రదినములను ఉత్తముగా వినియోగింపవలెను. అటుల ప్రతిష్ఠాక్రియను శక్తివంతముగా లేకుండ తనధర్మమును, నెరవేర్చినయెడల అటుపిమ్మట మనకర్తవ్యమేమని మనము త్వరలోనే ప్రశ్నింపవలెను.

సత్కాగ్రహమునకును జాతీయనిర్మాణమునకును గూడ ఆత్మకర్మ కోధనమును ఆత్మసమర్పణమును స్వార్థత్వాగమును మూలాధారములగును. అటులై న జాతీయవృత్తితో నన్ను పరిశుద్ధునిగావించుటెట్లు? అని ప్రతిష్ఠాక్రియను ప్రశ్నించుకొనవలెను. తనప్రపంచవ్రతయందలి లోపములను గ్రహించి సవరించుకొనుటయే ముఖ్యనిధానము. నాప్రపంచము సరిగానుండునో నాఉపదేశములు చిలుకపలుకులనంటివే యగును. కావున నాలోనున్న లోపములనన్నిటిని వెంటనే నేను నిర్మూలించుకొనినగాని భంగవంతునికి సర్వసమర్పణమొనరించుటకు నాకర్తవ్యములుగదు. ఈవిషయమున దొరతనమువారు నాకుసహాయముచేయజాలరు. వారు నావిషయమున కల్పించుకొనరు. నాయోగ్యతాయోగ్యతలకు నేనే కర్తవ్యమును.

ఈరీతిగా నన్ను నేను పునీతుని గావించుకొనినపిమ్మట జాతీయసేవను నేనెటులచేయుదు నని యాలోచింపవలెను. నేనుహించువునైనచో యితరమతములవారిపై నిరసనకు నాకు ద్వేషముండునచో వెంటనేదానిని నడచివారిని ప్రేమింపవారంభింపవలెను. ఏవయ్య క్రితై నను అసలె సుఖని గాభావిం చి అ గౌరవిం చి యున్నచో వెంటనే ఆభావమును విరమించివారిని చేరదీయవలెను. నాభావము మారుటకు నూచనగా వానికేదైన సేవచేయవలెను. వానియింటికి వెళ్లుట వాని బిడ్డలను చేరదీయుట వారితో సంభాషించుట మున్నగు పనులను చేయదగును. ఈ పనులను చేయుటలో దొరతనమువారి సహాయమువసరము గాని స్వరాజ్యము శీఘ్రముగ లభించుట కిది నుంచి సాధనమే యగును. అవసరము కలిగినపుడు సమష్టిసేవ చేయుటకుగూడ నాకర్తవ్య కలుగును.

నాయెంటికి దగ్గరగా నొకకల్లు సారా గుకాము కనబడినచో అనటికి త్రాగుటకు వెళ్లునట్టి సోదరులను (బ్రతిమాలి వారికి బోధించి వారిని మానిపించుటకు ప్రయత్నింపవలెను. 1921 లో నీప్రయత్నము చక్కగా ప్రారంభింపబడినది. కాని దౌర్జన్యమును మనవారు ప్రారంభించుటచే నది భగ్నమైనది. ప్రస్తుత విషయముపై సమష్టి ప్రయత్నమును ప్రారంభింపవలెను గాని న్యష్టి ప్రయత్నమునకు నుంచి అవకాశమేకలదు.

నేను ముఖ్యముగా నూలువడకవలెను. ఖద్దరుబట్టల పీఠుల వెంట తిరిగి విక్రయింపవలెను. దరిద్ర నారాయణులకు సేవ చేయునిమిత్తము నూలువడకవలెననియును విదేశ వస్త్రములను వదిలి ఖద్దరును కట్టులెననియును యితరులకు బోధింపవలెను.

ఇంకనుచేయదగిన పనులెన్నియోగలవు. ముఖ్యమైన వానిని మాత్రమే యెచట వివరించితిని. ఎవరిముట్టువారు నిర్ణయించుకొని యీ వారమున ముఖ్యముగ దేశసేవను చేయవలెను. రెండవకంటివానికి తెలియకుండునో లాభకరముగ దేశసేవను చేయవకాశముకలదు. పని విస్తారముగా నున్నచో నేనొక్కడ నేమి చేయగలవని నెంగపెట్టుకొనగూడదు. ఎవరిముట్టుకు వారకక్రియవనలేకుండ పనిచేయుచున్నచో నదియేచాలును.

(ఎం. ఇండియా 7-4-27)

డక్కా, చిటగాంగు, బారిసాలనందు తుపానుగాలివల్ల గొప్పనష్టము గలిగినది.

బీహారు గవర్నరు సర్ హ్యూజ్ ట్టీ పెన్నుగారు 11 తేది పాట్నా విశ్వవిద్యాలయమును సందర్శించిరి.

హార్వే నారిమాను కేసు

న్యాయాధికారి, నారిమాను తగవు

బొంబాయి ఏప్రిల్ 11:— అడ్డపవాళ్లు ఆఖరు సమయమున నారిమానుగారికిని న్యాయాధికారికిని వివాదమయ్యెను. నారిమానుగారు ప్రశ్నపరంపరకు బదులుగా హార్వేగారు తనపేరుతో తనకు వ్యతిరేకమైనసాక్ష్యమియలేదని చెప్పించెను. హార్వేగారు పేరులేకున్నను ఉద్యోగరీత్యా తనకంటె ఇతరులు లేదని తెలిపెను. తిరిగి ప్రశ్నించుచుండగా ప్రతివాది న్యాయాధికారి అట్లుచేయరాదనెను. న్యాయాధికారియు అదితప్పనెను. అట్లుచేయక నారిమాను ఒకప్రశ్నను తిరిగి తిరిగి వేయచుండెను. నారిమానుగారు తానట్లు ఏమియు చెప్పదలలేదనియు, కోర్టు కార్యాతరతకు కారణము తెలియదనియు తెలిపిరి. విషయము నాయిష్టము వచ్చినరీతిని తెప్పించును.

న్యాయాధికారికి మొదటినుండియు చనవిచ్చుట నాతప్పు. మొదటనే వేట్కెంటు టీసుకొనియుండిన బాగుండెడిది.

నారిమాను :—చనువు అనరాదు. నాకట్టి చనువేదియు అవసరములేదు. నాహక్కులు నాకుచాలును.

న్యాయాధికారి :—నాకు చాలసంతోషము.

హెప్పరుగారి సాక్ష్యముపై ప్రశ్నింపబడినది. సాక్షి హెప్పరుగారు ఉక్కుకడ్డలగూర్చిన ఇండ్లెటు మార్పునుగూర్చి చెప్పినవిషయము తప్పనిది. తా నక్కడనుండియు తప్పు దిద్దుట తప్పని దిద్దలేదు. హార్వేగారు నారిమానుగారు కొన్నింటిలో చెప్పినవన్నీయు ప్రజలకును ఉద్యోగశాఖకును శుభదాయకములని యంగీకరించిరి. విచారణసంఘము త్వరలో ఏర్పాటుగాకున్న చాలనష్టము వాటిలను. సరియైనవిచారణ జరుగదు. రికార్డుపోవచ్చును. అని హార్వేగారనిరి. కొన్నింటివచ్చి జరిగిన తరువాత విచారణయందు సరియైనరీతి దుచాపబడినది. కొన్ని రికార్డు లెట్టోపోయినవి. అంతవరకు విచారణ సరిగాదని హార్వేగారు తెలిపిరి. (ఆ. పే.)

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘపు

తగాదాలు

జె.సి. చక్రవర్తిగారి విన్నపము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 11:— బెంగాలు రాష్ట్రీయమహాసభ అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిన శోగీంద్రచంద్ర చక్రవర్తిగారు వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులనుద్దేశించి ఈక్రిందిప్రకటనము గావించిరి:— రెండురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము లేర్పడుటవివేచితము. కాంగ్రెసుబలము ఈవిధమున నిర్వీర్యముగలు విషాదకరముగ విషయము. కావున ఈతగాదాలు అంతమొందుట అవసరము. రెండుసంఘములసభ్యులు మాజనందుజరుగనున్న రాష్ట్రీయమహాసభకు అచ్చట తమవిభేదములను అంతమొందించుకొన యత్నింపవలయును. రెండుసంఘములసభ్యులు అచ్చట రాజీనామాలుఇచ్చి నూతన రాష్ట్రీయసంఘ మేర్పరుచుకొనవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. మాజనందు ఈభేదములంతమొంది, నూతన రాష్ట్రీయసంఘమేర్పడిన కాంగ్రెసుకార్యక్రమముయొద్ద భిన్నముగ కొనసాగగలదని నమ్ముచున్నాను. (ఆ. పే.)

తృతీయ సిద్ధవైద్య మహాసభ

అమాత్యుని అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమగుట

భక్తదు తలపై రెండు బెంకాయల కొట్టుకొనుట మధుర, ఏప్రిల్ 11:— తృతీయ సిద్ధవైద్య మహాసభ శ్రీ అమాత్య శేఖర ఆరోగ్యస్వామిమొదలియారుగారి అధ్యక్షతక్రింద తిరుమలెనాయక రాజభవనమున సమావేశమయ్యెను. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుకోపన్యాసమైన తరువాత మంత్రిగా రుపన్యసించిరి. ప్రేక్షకులందరు చాల ఆనందించిరి. ఒకభక్తుడు తన తలపై రెండు కొబ్బరికాయల పసులగొట్టుకొనెను. (క్రీ. పేసు.)

జాతీయ పక్ష విధానము

లజనతిరాయిగారిని సందర్శించుట

మహామ్యదీయులసూచనపై వారి అభిప్రాయము కలకత్తా, ఏప్రిలు 12:—“రానోవు పదేండ్లలో జాతీయ పక్షమునారు ప్రభుత్వమునారికి సహకారము జేయుదురా లేక ప్రతిహేతులపక్షముగ నుండురా యను విషయము రాయలు కమిషనునారి తీర్పుపై, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ప్రవర్తనపట్టి ఆధారపడియుండును.” అని లాలాజనతిరాయిగారు స్పష్టమును ప్రతినిధి సందర్శించగ నిన్న జెప్పిరి. “ఇండియాలో పరిస్థితు లెల్లకాల మిదేరిగనుండువు. చీనాలోవలెనే యిక్కడగూడ మార్పులుండును.” రాయలు కమిషను రాక యెప్పుడు అను విషయమున లజనతిరాయిగారు రంత ప్రాముఖ్యముగ గణించుటలేదు. బర్మన్ హెను ప్రభువుగారి ప్రకటనలను నెక్కువేమియు తెలియలేదు.

శాసనసభలో కార్యక్రమముగూర్చి ప్రశ్నింపగ ఆవియెంతవరకు పయోగకరముగ నుండిన అంతవరకు ఉపయోగించుట తమయందేజే మనిరి. జాతీయపక్షమునారు మంత్రిపదవు లంగీకరించెదరు. ఈవిషయమున రాష్ట్రస్వాతంత్ర్య ముండవలెనని చెప్పి మొత్తముపైన తాము మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసువారిలో నేతీభవించుమనిరి. శాసనసభలందు చేయువలసిన పనిగూర్చి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమునారు చెప్పనట్లు నడచుకొనవలె ననుటకు తానంగీకరింపజాలననిరి. ఎట్టివిధాన మనుసరింపవలెనో శాసనసభలోనే నిర్ణయించుకొనవలెను. కాని బయటినారు నిర్ణయించరాదు.

సమితి నియోజకవర్గముల స్థానములు ప్రత్యేకించుటను గూర్చి మహామ్యదీయునాయకుల మాచన ల విషయమై డెలువులు ఏవిధముగ నున్నను సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు తానంగీకరింపజాలననిరి. కాని మన మహామ్యదీయులు తమకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మింక కొంతకాలమువర కుండవలెనన్నచో వారి మాచనల కెట్టి ఆక్షేపణయుండరాదు. హిందువులు తమకుఁజూచిలేకుండ యెంతవరకు అంగీకరింపగల్గిన అంతవర కంగీకరించి మహామ్యదీయులతో సమాధాన మేర్పరచుకొనుటయే మంచిది కాని మహామ్యదీయులలోనే కొందరిందు కంగీకరింపకుండుట విచారకరముగనున్నది. (ప్రీ ప్రెసు)

కాకోరి కుట్ర ఖైదీలు

7 వ తేదీనుండి ఆహారనిరసనము చేయుట

కాన్పూరు, ఏప్రిలు 11— వివిధ డియల్ కంపబడిన కాకోరికుట్ర ఖైదీలు 7 వ తేదీ నుండి ఆహారనిరసనము చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. (ప్రీ ప్రెసు)

బీజపూరు, ఏప్రిలు 11:—కర్ణాటక రాష్ట్రమున పితామహుడని ప్రఖ్యాతిగాంచిన సుబ్బరావు భయాతిగారు హుల్లిలో మరణించిరి. వీరివయస్సు 80 సంవత్సరములు. కొంతకాలము మైనూరు మహారాజుగారి అతిథులుగనుండిరి. వి. పి. మాధవరావుగారి అధ్యక్షతన జరిగిన కర్ణాటక రాజకీయమహాసభ ప్రధమసమావేశమునకు అధ్యక్షత వహించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టు

ఇన్ సాల్వెన్సీ పెటిషన్ నెం 16/27

పెటిషనరులు (బుద్ధులు):—(1) గూడవల్లి బ్రహ్మయ్యగారి కొమారుడు భద్రయ్య (2) గూడవల్లి భద్రయ్యగారి కొమారులు సాంబయ్య (3) గూడవల్లి బ్రహ్మయ్య, విశ్వబ్రాహ్మణులు, (కాపగ్రామం, తెనాలి తాలూకా.

కొంటరు పెటిషనరులు (బుద్ధులు):—ధూళిపళ్ళ కోటయ్య, మరికొందరు.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనుదారులు 1920 సం. ౧౦ 5 వ ఆక్టులోని (2) సెక్షను ననుసరించి వారిని ఇన్ సాల్వెంటులుగా తీర్మానించవలసినట్లు ప్రార్థించుచు ఒక అర్జీని ఈ కోర్టుకు దాఖలు చేసుకొనియున్నారు. సదరు అర్జీ విచారణ నిమిత్తము 24-6-1927 తేదీకి వాయిదావేయబడియున్నదని యందుమాటలుగా అందరికిని తెలియజేయవలెనని.

సభాకోర్టు బాపట్ల } కె. నరసింహం పంతులుగారు
9-4-27 } ఆడిషన్ సబార్డినేట్ జడ్జి, మద్రాసు.

గాంధీ మహాత్ముడు

20 తేదీన నందిపర్వతము చేరును

బెంగళూరు, ఏప్రిలు 12:— గాంధీగారు నందిపర్వత ఆరోగ్యశ్రమమునకు (బెంగళూరునకు 85 మైళ్లు) 20 వ తేదీన రానున్నారు. రెండు రెండు విశ్రాంతి తీసుకొందురు. మైనూరు మహారాజుగారు తమ బంగారాను గాంధీగారి కొసంగిరి. (ఆ. ప్రె.)

వ్యక్తిద్వేషము-సంఘములు కొట్టు

కొనుట

అలిఘరులో హిందూ మహమ్మదీయులొట్టుట

ఉభయసంఘములవారును 25 గురు గాయ

పడుట

అలిఘరు, ఏప్రిలు 11:—నిన్న రాత్రి ఆచలులో వ్యక్తులు మాపించుకొనుచు వివాదపడగా హిందూ మహమ్మదీయులు కొట్టుకుకొనిరి. కొన్ని వారముల క్రింద ఒక హిందూవు నకు టోలుగట్ట కగ్రాప్తును జిల్లా బోర్డువారుగా అందులకు మహమ్మదీయులకు కోపమువచ్చెను. నేడది దెబ్బలాటగా మారెను. నగరమంతయు వ్యాపించి 4 చోట్ల దెబ్బలాటలు జరిగెను. దుకాణములు మూయబడెను. చాలమంది గాయపడిరి. 5 గురు హిందువులు 5 గురు మహమ్మదీయులు అరెస్టైరి. నగరమందు 144 పెక్కును ప్రయోగింపబడెను.

ఉదయమున Cell 10 దాటిన తరువాత తిరిగి యుద్ధేకము ప్రబలెను. ఇండ్లపైనుండి ఇలుకల విసరిరి. ఉభయసంఘములు ఎక్కువగ గాయపడిరి. పోలీసువారు వెంటనే ఆస్పత్రిన ప్రయత్నించిరి. కల్వెర్లు, నూపరెంటు, అక్కడకువచ్చిరి. విశ్వవిద్యాలయమునకు దానితో సంబంధము లేకుండ చాలప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు శాంతిచేకొనెను. 25 గురు గాయపడిరి. వీరు నైద్యాలయముల నున్నారు. స్వల్ప గాయములకు పలువురు పాల్పడిరి. ప్రైవేటు విద్యార్థులనువసతిగృహముల చేర్చిరి. హోంమెంబరుగారు వచ్చియున్నారు. కమిషనరుగారు రానున్నారు. 26 గురు అరెస్టయిరి. ఉభయసంఘ నాయకులను అల్లరులో చేయిచేసికొనలేదు. (ప్రీ ప్రెసు)

బొంబాయి కార్పొరేషను

సభ శాంతముగ జరుగుట

బొంబాయి, ఏప్రిలు 11:—గురువారమునాడు జరిగిన అల్లరితో అంతమొందెను. నేటిదినము సభయందుకుండ అల్లరి జరుగనని పలువురు తలచిరి. కానిసభ శాంతముగజరిగిపోయెను. అధ్యక్షుని ఎన్నికవిషయమై డాక్టరు బాట్లీవాలగారు మినిస్టు బుక్ నందు వ్రాసిన నివేదికను ఆక్షేపించుటకై కడచినసభ యందు అల్లరిజరిగెను. ఈవిషయమై కొన్ని సవరణలు చేయుటకు బాట్లీవాలగారు అంగీకరించుటచే నేటిదినము సభ్యులు తృప్తిపొందిరి. మినిస్టుబుక్ నివేదికను ఆక్షేపించుచు సభవారు అడ్డరేకుమెంటు తీర్మానము గావించిరినియు, అధ్యక్షునిపై విశ్వాసరాహిత్యమును ప్రకటింప లేదనియు డాక్టరు బాట్లీవాలగారు గావించిన నూచనను సభవారు ఆమోదమునదలిపిరి. ఈతగాదా ఈవిధమున ప్రతిష్కారమైనందున కార్యక్రమము నందలి ఇతరభావములను చిచ్చింప సభవారు పూనుకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా ఏప్రిలు 11:—సిక్కుయూరేగింపు నటకాయించిన 9 మహమ్మదీయులలో 4 గురుకు మాడు మాసముల కఠినపరకము విధించి మిగిలినవారల న్యాయాధికారి విడుదల చేసెను. (ఆ. ప్రె.)

వధువు కావలెను

రెల 1-కి రూ 150 లు సంపాదన, 28 సం|| రముల వయస్సుగల నెలనాటియువకునికి వివాహమునకై 13 సం|| రములకు తక్కువకాని నెలనాటి కన్యకావలెను. వివరములకు ఈడిగన లిఖనమునకు వ్రాయుడు. ఫోటోయుండిన పంపవచ్చును. వివాహము, ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు

నానత్యాన్వేషణము

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

19 వ ప్రకరణమునకు సంగ్రహము

“నేను సోదరి నివేదితను సందర్శించితిని. ఆమె వ్యక్తిత్వము నాకు చాల అబ్బురమును కలిగించెను. ఆమె అభిప్రాయములు నాకు నచ్చలేదని నేను గోళ్లేగారి కెరిగించితిని. “ఆమె చాల ఉత్సాహవంతురాలుగాన మీ రామెతో నేతీభవింప జాలకపోవుటలో వింతలేదు” అని గోళ్లేగారు రనిరి.

నేను ఆకస్మికముగా బర్మాదేశమున కేగితిని. బర్మా ప్రైల స్వాతంత్ర్యమును ఉత్సాహమును నాకుచాల ఆమోదకరములుగానుండెను. నేనుస్వర్ణ దేవాలయమును (గోల్డెన్ టెంప్లె) చూచితిని. గర్భగుడిలో ఎలుకలువిస్తారముగానుండెను. అవటిగురువులు (సంగీలు) స్థావరులుగాను ఆనాగరకులుగాను నుండిరి బొంబాయినిబట్టి భారతదేశమునంతను ఎటులవిమర్శింపవీలులేదో అటులే రంగూనునుబట్టి బర్మాదేశమునంతను విమర్శించుట గూడ మంచిదిగాదని నాకపుడుతోచినది. భారతదేశమున మనము ఆంగ్లేయులకెటుల కమిషనుయేజంట్లుమైతిమో అటులనే బర్మా వారిని గూడ కమిషనువిజంట్లును చేయుటకు మనముగూడ ఆంగ్లేయులకుట్టలో చేరితిమి.

నేను కలకత్తానుండి బయలుదేరునపుడు గోళ్లేగారును డాక్టరు రాయగారునున్న సాగసంపుటకు వైల్డ్ టెక్సునుకువచ్చిరి. గోళ్లేగారు ధోవతిని కొలును పట్టుతలపాగాను ధరించిరిగాన ఆయనను లోపలికి రానిచ్చిరి గాని రాయగారు ధోవతిని చొక్కానుమాత్రమే ధరించియుండుటచే ఆయనను ఆసివేసిరి. అంతలో గోళ్లేగారుచటికిపోయి ఆయన తనమిత్రుడనితెలుపగా పిమ్మట రాయగారినిగూడ రానిచ్చిరి. అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ప్రీ ప్రెసు)

గా. సర్. సి. పి. రామస్వామి

అయ్యరుగారు

పురపాలకసంఘమువారు స్వాగతమిచ్చుట

నాగపట్టణము, ఏప్రిలు 11:— సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ఉదయమున కుంభకోణముండి బార్సంగ వార్షికోత్సవ సందర్భమునవచ్చిరి. వాడు దిగగానే అధికార అసభికారులందరును ఆదరించి పూలమాలలచే నలంకరించిరి.

పురపాలకసంఘ స్వాగతము

పురపాలకసంఘమువారు లామెంబరుగారికి 9-30 గంటలకు స్వాగతపత్రమర్పించిరి. పుగముఖ్యులందరును విచ్చేసిరి.

ఈమధ్యనే 60 ఏండ్లయుత్సవము చేసికొనెననియు ఈ మధ్యనే పైపులద్వారా నీరువచ్చుచున్నదనియు, అంబుజాద్యములు లేవనియు ఉచితనిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యావిధానమును అమలునం దుంచినదియు తెలిపిరి.

డ్రెయినేజీ లేకుండుట చాలకష్టముగనున్నది. కావున తమసహాయ ముపేక్షించుచున్నాము. మహమ్మదీయులు అధిక సంఖ్యాకులైనను హిందువులకును వారికిని మైత్రియేయున్నది.

ఈప్రమును చెండిపెట్టిలోపెట్టి బహుకరించిరి. తరువాత అయ్యరుగారు తగవీటిని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఖర్గ బహదరుసింగు

బొంబాయి మార్వారీలు

బొంబాయి ఏప్రిలు 11:— మార్వారీలు సభగావించి ఖర్గబహదరు సింగుగారిచర్యకు వారినభీనందించి ప్రభుత్వమువారిని శిక్ష రద్దు చేయింప వలసినదని గోరుచు తీర్మానించిరి. (ప్రీ ప్రె.)

యం. సి. సి. క్రికెటు జట్టు

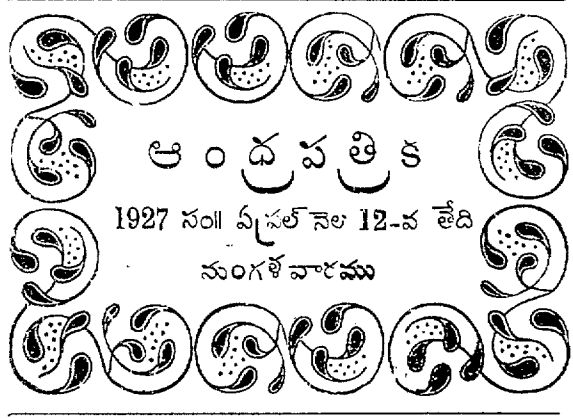
భారతీయుల యాతిగ్యమునకు కృతజ్ఞత.

రాజప్రతినిధికి హాగిసు ప్రభువునుండి ఇల్లు తంతువచ్చినది. యం. సి. సి. వారు సభచేసి ఈ దినపత్రికామునామోదించిరి. భారతదేశమునకు వచ్చిన క్రికెటుజట్టునకు ఇచ్చినస్వాగతాతిథ్యములకు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాము. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటన

జలియన్ వాలాబాగు సంస్కరణదిన మగుటచే, రేపు ఆంధ్రపత్రిక వెలువడదు.

సంపాదకుడు.

జాతీయవారాంతము.

శ్రీకృష్ణాక్షి

రేపటితో జాతీయవారము ముగియును. ఈ వారమునందు పలుతావుల సభలు జరుగుచున్నవి. కద్దరు విక్రయమున కెక్కుడు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. రేపటిదినము అన్ని తావులను జలియన్ వాలాబాగు స్మరణమునకు సంబంధించిన సభలు జరుగగలవు. జలియన్ వాలాబాగునందు హిందువులును మహమ్మదీయులును కలసి తమప్రాణముల నర్పించిరి. అన్ని సంఘముల మధ్యను గాఢ మగు సోదరభావము ప్రబలెను. అప్పటి వీరులను స్మరించి యైనను భారతీయులు తమ కయ్యములను మానుకొనుట వివేకము. దేశభక్తి ఎల్లరను ప్రేరేపించుచో కయ్యములకు తావుండదు. నిజమగు మతభావముచే ప్రేరేపింపబడునారు తమలోతాము కలహింపజాలరు. దేశభక్తి నన్నగిల్లుటచే వివిధసంఘములవారును స్వప్రయోజనములముందర దేశప్రయోజనములమరచిరి. ఉద్యోగములలో ప్రాతినిధ్యముకొరకును శాసనసభలలో ప్రాతినిధ్యముకొరకును ఒండొరులును కలహించుకొనుచు, దేశమాతకు తీరనిదుఃఖము గలిగించుచున్నారు. ఎండమావులవెంట బరుగిడుచు స్వరాజ్యతృష్ణను చల్లార్చుకొనజాల కున్నారు. పరాధీనులగుప్రజల కింతకన్నను ఆత్మహత్యచేయుండదు. విదేశాధికారులు తమయధికారమును చిరకాలము కొనసాగించుకొనుటకు అమూల్యవకాశ మేర్పడినది. బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువుగారు నిశ్చింతగ కాలము గడపుచు భారతీయులు బాగుగ బొంగిరాతేదని తరుచుగ చాటుచున్నారు. రాజ్యాంగసంస్కరణములు స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యము నొసగక లేనిపోని తగాదాల కెడమొసగినవి. ఈసంగతిని దెలిపినవారు దేశనాయకులు మాత్రమేగారు. బెంగాలు గవర్నరుగ బనిచేసిన లిట్టను ప్రభువుగారే నిస్సంశయముగ చాటియుండిరి.

సంస్కరణముల మాయలకు అన్ని పక్షముల వారును లోబడిరి. హిందువులు మహమ్మదీయులు మాయామోహితులయిరి. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులును గూడ సంస్కరణములవలలో జిక్కుకొనిరి. మితవాదులును, అతివాదులును, రిస్వాసి విప్రులును, స్వరాజ్యపక్షమువారును ఈ వలలో జిక్కుకొని తెప్పిరిల్లజాలకున్నారు. చేరువకు వచ్చి నటుల గనుపించిన స్వరాజ్యము మరల దూరమునకు జనినది. స్వరాజ్యవాంఛ ప్రజలహృదయములలో నెరిగింపకున్నను, అయ్యది వెనుకబడి స్వల్ప

ప్రయోజనములవంకకు వారి మనములు మరలుచున్నవి. కడపటివానిని సాధించుటలో ఈర్ష్యలు తగాదాలు, మొండయినవి. ఇట్టిస్థితిలో రాయల్ కమిషను వచ్చినను దేశమునకు స్వపరిపాలనము ప్రసాదించెద రని తలంప నవకాశములేదు. ఏది ముఖ్యమో, అది ప్రజలమనముల నాకర్షించుట లేదు. ఏది నిస్సారమో, అది ప్రజలమనముల నావహించినది. స్వరాజ్యసంపాదనకు స్వశక్తియే మూలసాధన మని ఎల్ల రెరుగుదురు. స్వశక్తిని వినియోగించి నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహింప వలయు ననియు, శాసనసభలవెలుపల జరుగు ప్రయత్నములే శాశ్వతోపయోగకరము లనియు, తెలిసియున్నను వానివంకకు దృష్టి మరలకున్నది. ప్రజల కెట్టి అధికార మింకను సంక్రమింపక బోయినను, వారి స్వయంనిర్ణయాధికార మింకను గుర్తింపబడక బోయినను, స్వరాజ్యవిధానములను తయారుజేయుటతో తీరికకాలము గడపనలయునని, కోరువారు గలరు.

జలియన్ వాలాలో ప్రాణముల నర్పించిన వారినేమి, కారాగృహములలో నిర్బంధమునందున్నవారినేమి, స్వరాజ్యవాంఛయే ప్రేరేపించెను. అట్టి వీరులను స్మరించునపుడు, స్వరాజ్యమును సాధ్య మగునంతత్వరలో బడయుటకు ప్రజలు శపథమూసనలయును. జాతీయవారమున మాత్రము కొంతయుతాహము జూపి, పిమ్మట ఉపేక్షవహించి ప్రయోజన ముండదు. గాంధీమహాత్ముడు వ్యాధిగ్రస్తుడై లేవలేకయు, ప్రతిభారతీయుడును తనధర్మమును నెరవేర్చవలె నని హెచ్చరించుచున్నాడు. పండిత మదనమోహనమహాశ్వయ్యగారు నిత్యమురాటమును చేపట్టుటకు నిశ్చయించిరి. ప్రయాణసమయములందు సయితము రాటమును కదురును నెంటు గొంపోవుటకు, వారు పూనుకొనిరి. స్వరాజ్యము గోరువా రెల్లరును బీదలు భాగ్యవంతులనుభేదము లేక నూలును విధిగ వడుకవలయు నని, మాళవ్యా గారిటీవల కద్దరు ప్రదర్శనమునందు హెచ్చరించిరి. కద్దరు మతమునం దంతర్భాగముగ గ్రహింపవలయునని వీరు గోరియుండిరి. ఇట్టి నాయకోత్తముల సందేశములను గ్రహించి, ప్రజలు కద్దరు అభివృద్ధికై తమశక్తినంతను ధారబోయుట యవసరము. గ్రామపునర్నిర్మాణమునకును కద్దరును మూలధారముగ వైకొనినగాని విజయము గాంచవీలులేదు. కద్దరు ఆర్థికదాస్యవిముక్తికి మూలసాధనము. రాజకీయపరాధీనతను పోగొట్టుట కిది సరకాపథము. చేతిపరిశ్రమలను పునరుద్ధరించుటకును, నిరాడంబరమగు జీవనమును కొనసాగించుటకును, కద్దరు మిగుల తోడ్పడకమానదు. దేశమునుండి వెలుపలకు పోవుచున్న ధనప్రవాహము నరికట్టి, దారిద్ర్యబాధను సమయజేయుటకీది ప్రధాన ప్రతిక్రియ.

విద్యాధికులలో జనించిన పోరాటములును మనఃస్పర్థలును జనసామాన్యమునందుగూడ ప్రతిధ్వనించినవి. పట్టణములలో ఉద్యోగములనిమిత్తమును, గౌరవపదవులకొరకును జనించిన స్పర్థలు, సాంఘిక మతవైషమ్యములను పురికొల్పెను. అవి యన్నిప్రదేశములకును బ్రాకుచున్నవి. ప్రస్తుత సమయమున చెలరేగెడి మతకలహములకు వేరొక హేతువు కనుపింపదు. నిజమత మెన్నడును

ఇతరులను హింసింపగోరదు. హృదయమును ప్రధానముగ నెంచక, కేవల బాహ్యచిహ్నములనే ప్రధానముని ఎంచదు. భగవదారాధనవిషయమున మేళతాళములనిమిత్తము ఒకరి నొకరు పీడించుకొనుట నహింపదు. మతములు ఆత్మకు సంబంధించినవి. జీవులను పరమేశ్వరునియొద్ద చేర్చుటకు, మార్గముల జూపును. దూరమాలోచించిన, అన్ని మార్గములును ఏకలక్ష్యమునే చూపుచున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో పోరాటముల కవకాశము గలదా? సోదరభావమును విడనాడుట పాడియా? దేశభక్తియు, వైషభక్తియు తమ నెలవులను దప్పటచేతనే, ప్రస్తుతానర్థము వాటిల్లి నది. జాతీయవారము, దేశము నావరించిన విపద్ధశను తప్పించుటకు తోడ్పడుగాక. రేపటిదినము దేశమం దంతటను జూపబడెడి అనుతాపము, భారతీయులహృదయకల్పశమును బోగొట్టి, స్వచ్ఛందకాంతిని ప్రవేశపెట్టుగాక.

కామన్సునభ : హైందవసచుస్య

మున్నీ ఈశ్వరశరణగారికి, సాకాదశచట్టము పట్ల కామన్సునభవారు గనుపఱచిన దృక్పథము విశ్రితముగ దోచెను. భారతదేశ వ్యవహారములనిన సభ్యులలో నెవరికిని అభిమానము లేదనియు, స్వల్పసంఖ్యాకుల చేతులకు వీనిని వప్పించి, మిగిలినవా రసలే పాటింప రనియు, ఈశ్వరశరణుగా రెంతయు విచారించుచున్నారు. కాని ఇది క్రొత్తయనుభవము గాదు. మొదట నుండియు ఇటులనే జరుగుచున్నది. హిందూదేశసమస్య చర్చకు వచ్చునప్పటికి, కామన్సునభ ఖాళీయగును. ఉపకారవేతనము నొందెడి ఆంగ్లో హైందవోద్యోగులును మరికొందరును గూర్చుని, ప్రజాశయములను తీవ్రముగ నిరసించి, ఇంపీరియలిస్టు సిద్ధాంతములను చాటుచుందురు. భారతీయులెందుకును బనికరానివా రని చెప్పుచుందురు. వీరికి స్వపరిపాలన మొసగిన, కొంప మును గునని భయపెట్టెదరు. వీరి వాక్యములనే, మిగిలినవారును వేదవాక్యములుగ పరిగణించుచుదురు. ఇట్టి పార్లమెంటుసభవారిచేతులలో హిందూదేశభావ్యభ్యుదయ మంతయు నిలిచి యున్నది. ఎప్పుడెప్పుడు సంస్కరణాభివృద్ధి గావింప వలయునో, పార్లమెంటుసభవారే నిర్ణయించెదరు. భారతీయుల కీవిషయమున నెట్టినిర్ణయాధికారము లేదు. పార్లమెంటుసభవారు హిందూదేశసాభాగ్యమును పెంపొందించెదరను నాశ కవకాశము గనుపింపదు. ప్రజలు స్వయంనిర్ణయాధికారమును సంపాదించుటకై పాటుబడినగాని ప్రయోజనములేదు. పైని కోద్యోగులుగ పనిజేయుటకు ఇచ్చగాని, శక్తిగాని యున్నవారు కనుపింపలేదని, వీరు తుటను గారు పలికిరి. వీరి అసత్యప్రతిపాదనములను ఖండించువారు లేకబోయిరి. సో మైకేలు ఓడ్డయరు గారు, స్కీకాకమిటీరిపోర్టువలన భీతిల్లి, దీని నంగీకరించుచో బెంగాలీలు పథాను పైనికులను నడిపెద్దరనియు, మద్రాసీలు సిక్కుపైనికులను నడుపుట తలపించుననియు వగచుచు, లండను ఈవినింగు న్యాయపత్రికకు వ్రాసిరి. ఇందువలన ప్రమాద మేత్పడునని, ఓడ్డయరుగారి తలంపు. హిందూదేశము బ్రిటీషువారివశ మగుటకు తోడ్పడినవారిలో,

మద్రాసు వాసులును, వంగదేశవాసులును అగ్ర గణ్యులనుసంగతినిపట్టయరుగారు మరచిరిగాజాలు. హిందూదేశజాతులను, శూరజాతులనియు, తదితర జాతులనియు విభజించినవారిలో ఓడ్డయరుగారు ముఖ్యులు. ఇట్టి విభజనముల గావించి, పరిపాలించుట కలవాటుపడిన వారే, కామన్సుభలో హిందూదేశవిషయమున ప్రామాణికులగుచున్నారు. కామన్సుభ్యులకు నిజసందర్భముల బెలుపునిమిత్తము లండనునగరమునకు విద్యాధికులగు భారతీయులను బంపవలయునని, మున్నీ ఈశ్వరశరణుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. నిదురించినవారిని మేల్కొలుపవచ్చునుగాని, మేలుకొనినవారిని ప్రబోధించు లెటులు? భారతీయులకు స్వపరిపాలనమిచ్చుట న్యాయమున సంగతి బ్రటిషువారికి తెలియకబోలేదు. తమ ధర్మమును నెరవేర్చుకుండ స్వార్థదృష్టియే, వారి నాటంకపరచుచున్నది. లేబరుపక్షము వారు ఇతరపక్షములకన్నను అప్పుడప్పుడు ఎక్కుడు విశాలభావములను వ్యక్తపరచుచున్నను, క్రియలోమాత్రము ఎల్లరును ఒక్కరితినే మెలగుచున్నారు. బెంగాలు ఆర్థి నెన్నును నిర్మించి, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి కట్టుదగిలినవారు లేబరుపక్షమువారిగుటచే, ఆలివియరు ప్రభువుగారు ముచ్చటించినపుడెల్లను, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు వెనుకటిసంగతులనువారికి జ్ఞాపకముజేయుచుందురు. అందుచే ఈ మారుజరిగెడి ఎన్నికలలో లేబరుపక్షమువారు జయమొందినను, భారతీయుల నుద్ధరించెదరని నమ్మవీలులేదు. నిజమేమన భారతీయులభావిభాగ్యోదయము వారిహస్తములందే గలదు. వారు తమ్ము తాముధరించుకొనుచో, పార్లమెంటు సభవారును తోడ్పడుదురు. శ్రేణియెడల, స్వరాజ్యఫలమును ప్రజలచేతి కందిచ్చెదరని నమ్ముట కాధార మేమాత్రము కనుపించదు. రాయబారములును, విన్నపములును వ్యర్థప్రయత్నములు దప్ప వేరుగావు.

సత్యాగ్రహవిషయము

హరిద్వారమున కుంభమేళ మహాత్మ్యవము అత్యుత్సాహముగ జరుగుచున్నను, స్వల్పకలవరముదయించెను. స్త్రీలున్నానముజేయనపుడు, వైనగట్టిన ఇనుపవంతెనపై యూరపియను ఉద్యోగులు తిరుగుటయు, అతివిత్తస్థలమున చెవ్వలకాళ్లతో నడుచుటయు, హిందూయూత్రికులకు మిక్కిలి అసమృతముగనుండెను. హిందువులపక్షమున మాళవ్యాగారు అధికారులకు విన్నవించినను, వారివిన్నపములను పెడచెవిని పెట్టిరి. సత్యాగ్రహము సలుపును దేశ్యము యూత్రికులలో జనించెను. మాళవ్యాగారును నిందుకు బూనుకొనిరి. కాని సత్యాగ్రహాలు ఘుండుగనన్ని సాధనములనుపయోగించెదరుగావున, మాళవ్యాగారు పాలకులకు నిజసితిని తెలిపిరి. గవర్నరుగారు జోక్యమువీసికొని, హిందువులకోర్కెలను నెరవేర్చిరి. మాళవ్యాగారు రిందుకు సంతృప్తి జూపిరి. గాంధీమహాత్మునికి పిమ్మట, నాయకులలో క్లెల్ల మాళవ్యాగారు సత్యాగ్రహమును జయప్రదముగ నిర్వహించుచున్నారు. పంజాబులో అకాలీలు బాధపడుచున్న సమయమున, మాళవ్యాగారు వారిని జూచుటకు వెడలగ 144శెక్కును అధికారులు ప్రయోగించిరి. మాళవ్యాగారు దానిని లక్ష్యపెట్టరయిరి. పిమ్మట కలకత్తాకు రావలదని ప్రయోగించెను.

చిన నిషేధపు టుత్తరువును మాళవ్యాగారు ధిక్కరించిరి. ఈమారు సత్యాగ్రహమునకు బూనుకొనిరిగాని, అందుతో నిమిత్తము లేకనే, పాలకులు ప్రజల కోర్కెలను నెరవేర్చిరి. సత్యాగ్రహసాధనము అమోఘమయినది. దీనిని ధర్మబద్ధముగ నెవరుపయోగించగలరో, వారు తప్పక జయము గాంచుట నిశ్చయము.

డాక్టరు కిష్టూగారి ప్రవాసము

డాక్టరు కిష్టూగారి మతవిషయకాభిప్రాయములతో నేకీభవింపనివారు సయితము, వారి దేశభక్తిని, జాతీయోద్యమమునకై సలిపిన త్యాగములను, పంజాబు దురంతములసమయమున వారు గనుపఱచిన ధైర్యమును కొనియాడక మానరు. అనహాయోద్యమము చల్లబడినపిదప గూడ వీరు చాలకాలము శాసనసభాప్రవేశము సంగీకరింపక బహిష్కారమును బోధించుచుండిరి. కాని, మతసంబంధమగు పట్టుదలలు హెచ్చి, వీరు అతివాదము సలుపసాగిరి. వీరిని ప్రేరేపించిన జాతీయభావము తగ్గి ప్రత్యేక సాంఘిక భావము దానిస్థానము నాక్రమించెను. అయినను, వీరు అల్లరులను పురికొల్పెదరని తలంచుట కెట్టి యవకాశము గలుగలేదు. ఇట్టి ప్రముఖుని ఇందోరు సంస్థానాధీశుడు ప్రవాస ముంప నుత్తరు విచ్చుట మిగుల అసమంజసము. జన్మస్వాతంత్ర్యముల సరికట్టుటలో స్వదేశసంస్థానములు ముందడుగు వైచుచున్నవి. భోపల్కూరుగారు సూచించినటులు, వీని నిరంకుశాధికారమునకు హద్దు తేర్చుట యవసరము. డాక్టరు కిష్టూగారి ఆందోళనవలన అల్లరులు జరుగునంతో చినయెడల, అట్టి చర్యలకు పాల్పడవలదని గోరవచ్చును. కాని, కేసులో మహమ్మదీయ ముద్దాయిలపక్షమున పనిచేయు హక్కును తొలగించుట అక్రమము. హిందూ మహమ్మదీయ కలహములవలన ఉభయ సంఘములకును బ్రయోజనము గలుగకబోగ, నిరంకుశాధికారప్రాబల్యమున కవకాశ మేర్పడుచున్నది.

చీనా : సందిగ్ధస్థితి

వెకింగు నగరమున రుష్యా రాయబారులను ఉత్తర చీనావారు అవమానపరచుటచే క్రొత్తసంకట మేర్పడినది. రుష్యాప్రభుత్వము వారు అంత్యసందేశము సంపిరి. తమ ప్రతినిధులను చీనానుండి తీసివేయ నిశ్చయించిరి. ఇతర యూరపియనుజాతుల ప్రేరేపణ గలదని, రుష్యావారినుమానించుచున్నారు. తిరిగి ఉత్తర చీనావారికిని, దక్షిణచీనావారికిని సంకులము ప్రారంభ మయినది. దీని ఫలితముపైసనే, ఉత్తర చీనా నిలుచుటయో, దక్షిణ చీనావారి వశమగుటయో తెలియగలదు. పెద్దజాతులవారు దక్షిణ చీనావారి కింకను అంత్యసందేశమును బంపియుండలేదు. అన్ని జాతులమధ్యను ఏకీభావము గుదుర్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని, ఇంగ్లండు, అమెరికా, జపాను, ఇటలీ, ఫ్రాన్సులు గలసిపనిజేయు ననియు, నాకొకింగు దురంతములకు నష్టపరిహారము గోరెదరనియు, తెలియుచున్నది. బ్రిటిషువారు రాజనీతిలో సారితేరినవా రగుటచే, ఛేంబర్లెనుగారి సంకల్పము నెరవేరుననుటకు సందియము లేదు. అంత్యదేశమును బంపు

నపుడు, గడువును మాత్రము నిర్ణయింపరట. అమెరికా, జపానులుగాని, ఫ్రాన్సు ఇటలీలుగాని తీవ్ర నిర్బంధముల గోరవని యూహించవచ్చును. స్వాతంత్ర్యసంపాదనకై పోరాడుచున్న చీనాస్వేచ్ఛకు భంగముకలుగకుండ జూచుట యూరపియనుజాతుల విధి. అందుకు బూననియెడల, ప్రపంచక్షేమమునకే భంగము వాటిల్లవచ్చును. భావిపరిణామ మెటులుండునో జెప్ప వీలులేకున్నది.

కార్పరేషను పాఠశాలలు : మహాత్ముని పటము

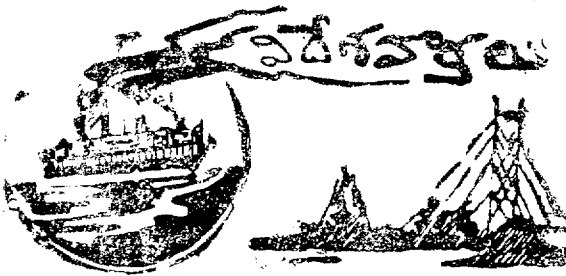
గాంధీమహాత్ముని పటమును ప్రతికార్పరేషను పాఠశాలలో నుంచుటకు విద్యాశాఖకు సంబంధించిన స్థాయిసంఘమువారు సమ్మతించిరి. నిన్నటి దినము గూడిన కార్పరేషనుసభవా రీతిర్యాసము సంగీకరించినందుల కెంతయు సంతసించెదము. కార్పరేషను భవనమునందు మహాత్మునిపటము నుంచగూడ దని పోరాడిననాటికిని, నేటికిని ఎంత వ్యత్యాసము గలదో యూహించవచ్చును. కార్పరేషను ద్రవ్యముతో మహాత్మునిపటములను కొనుటకు, నిన్నటిరీతిర్యాసము కోరినది. మహాత్ముడు కేవలము ఒక్కపక్షమువారినాయకు డని ఎంచవీలులేదు. అన్నిపక్షములవారును మహాత్ముని యెడ అత్యంత గౌరవభావము జూపుచున్నారు. మహాత్ముడు బోధించెడి ఆశయములు మానవకోటికంతకును క్రొత్తమార్గము జూపుచున్నవి. బాలుర హృదయములలో పవిత్రభావము లంకురింపవలయు ననిన చిన్నతనము నుండియు సద్బీజములను నాటవలయును. దేశనాయకులను బాలురు గౌరవించి, వారి సుగుణములను కీర్తించి, ఉన్నతాదర్శప్రపూరితులగుట కవకాశముల నేర్పరుపవలయును. మద్రాసు కార్పరేషనువారిసందర్భమున మిగుల ప్రశంసార్హముగ మెలగిరి. నూతనమంత్రిగా రీతిర్యాసమున కట్టుపెట్టక దూరదృష్టితో మెలగెదరని నమ్మదము. ఇట్టి స్వల్ప విషయములలో నయినను ప్రధాన నగరపు కార్పరేషనుకు స్వేచ్ఛ నొసగనిచో, అది నిలిచియుండి ప్రయోజన మగుపడుదు.

హిందు సంఘనిర్మాణము

లజపతిరాయిగారి ఉద్బోధనము
కలకత్తా, ఏప్రిలు 11:—బుర్రాబజారునందుజరిగిన మార్కెటిలపథయం దుపన్యసించుచు లాల లజపతిరాయిగారిట్లు చెప్పిరి. హిందువులు చక్కనినిర్మాణ మేర్పరచుకొనుట అవసరము. మనలో మనకున్న భేదములనుమరచి స్వరాజ్య సంపాదనమునకు హిందువులు చక్కని నిర్మాణము నేర్పరచుకొని పాటుపడవలెను. ఆస్పృశ్యతానివారణము మొదటికార్యము. ఆస్పృశ్యులుగ పరిగణింపబడుచున్నవారిని మనము హిందుమతమునందుకొనుట అవసరము. దేశకాలపరిస్థితుల ననుసరించి సాంఘిక సాంప్రదాయములుకూడ మారుచుండవలెను. సంగతంకెచ్చ్యమును విరివిగ కొనసాగవలెను ఈవిధమున సంస్కరణమునకు మనము పూనుకొనకుండిన హిందుసంఘము అంతరింపగలదు. (అ. ప్రె.)

హిందూ మహాసభ

పాట్నా, ఏప్రిలు 11:—మహావ్యారత హిందుమహాసభ పదియవసమావేశమునకు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకోబడిన డాక్టరు మోంజిగారు ఈనెల 15న లేడి పాట్నాకు వచ్చెదరు. అది సమేరాజానరేంద్రనాథ్ గారు, బాలు భగవానుదాసుగారు, మహాబరాజుగారు, శివప్రసాదగుప్త గారు ముది కొందరు ప్రముఖులు పాట్నాకు వచ్చెదరు. సన్యాససంఘము వారు అన్ని పనులు చురుకుగ చేయుచున్నారు. (క్రీ. ప్రెస్.)

బిటిషు ఆర్థిక పత్రము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఏప్రిల్ 11:—ప్రత్యక్ష నష్టములే అవన్నీ యు. పోతపునష్టములు లెక్కింపవలసిగాదు. ఆదాయము చాలతగ్గినను తాగుకొనెను. నాగరకమునకు భంగమురా లేదు. మారకము రాయనలె కలకుండెను. బంగారు ప్లాండ్లకు గా పాడుటకు అమెరికను సరఫరా నుపయోగించుటకొనలే దెన్ను మను 1926 చిక్కులచే. ప్రజలుకొనుటకు చిక్కులు రాలేదు. ఎవరికి కావలసినదానిని వారు వాడుకొనిరి. తేయాకు త్రాగుడు కొంచెము తగ్గెను. పోగాకు హెచ్చెను. రొట్టి, మాంసభక్షణము లగ్గలేదు. నీరు, మద్యములే కొంతసాంఘిక సారిక్రామికవిష యములను కదల్చెను. నర్తకము యశస్వీక సాగుచుండెను. మనసు ఇంకనుపరపతిగ్గయున్నారము. ప్రపంచమునకంత కును మనమే సాహుకార్లుగనుంటిమి. బొగ్గు తగ వలండ ఆదాయపు పన్ను 12 లక్షలు తగ్గినది. ఆ స్త్రీపన్ను అదనపుపన్నులు 27500000 పానులు హెచ్చెను. చిల్లరబుర్రుములు, మరితర ఆదాయము అనుకొన్న దానికంటె 8500000 పానులు ఎక్కువ వచ్చెను. ప్రభుత్వవ్యయములో 40000000 పానులు రద్దించవలెననిరి. సైనిక వ్యయమును 20000000 లక్షలు తగ్గించిన చాలముపట్టు బయలుదేరును. విద్య ఆరోగ్యము స్థానికప్రభుత్వమునకు కోశాగారమునండి ఇచ్చుచున్న సామ్యుత తగ్గించిన చాల గోలయగును. 1927 కు 818390 పానులు ఖర్చు అంచనావేసిరి. ఆదాయము 796880 పానులు లోటు. 21540 పానులు ఖర్చు ఎక్కువగా అయిపోవుటకు ఒక కారణము ప్రాతపార్లమెంటు తీర్మానములను సాగించుచే 40000000 పానులు ఒకపద్ధతియైనది. నష్టపూర్ణనిధిని ప్రభుత్వమువారు హెచ్చించుట ఇంకొక కారణము. వృద్ధుల పంపులు స్థానిక అధికారులకు గ్రాంటులు గృహనిర్మాణ విధానము పోస్టుఆఫీసు ఖర్చు, రోడ్డునిధి కలిపి మరింత ఎక్కువ ఖర్చుకు కారణమైనవి. క్రొత్తగ 17000000 పానులు ఖర్చుకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారు తీర్చనానుట. పంచదారనిధి యొక కారణము. వితంతువులకు వృద్ధులకు పంచములు ఇవ్వడమైనది. ఈ ఖర్చుతో బాటు మితవ్యయములేకపోలేదు. వచ్చేసంవత్సరము క్రొత్తగ ఎ ఖర్చులను చెల్లుకొనకుంటేమేని ఖర్చు చాల తగ్గిపోవును. దానం పట్టడే. చర్చిలుగారు బ్రాసు పోర్టు మంత్రిపదవిని ఎత్తివేయవలె ననిరి. రోడ్ కాళును ఉంచవలసినదేయనిరి. గనుల శాఖ పనులను ఇతరశాఖలపై వంచవలె ననిరి. అధినివేశ వర్తకశాఖను ప్రత్యేకముగ నున్నదానిని ఎత్తివేయుట, కాలమునకు విరుద్ధముగ నుండును. కార్మిక మంత్రిపదవిని ఇంతలో ఎత్తివేయరాదు. సింహనలశాఖ నెత్తివేసిన సివిలు సర్విసుకు క్రొత్తగ వ్యక్తులుతగ్గెదరు. గుట్టపు పంచములనుండి వచ్చు 6000000 పానులు ఆదాయమును మార్పుటకు కారణము కన్పించదు. ఆదాయపుపన్ను 232000000 పానులు వచ్చుననిరి. మోటారు లైసెన్సు పన్నులచే ఎక్కువమొత్తము వచ్చుననుచున్నారు. 2400000 పానులు వచ్చును. ఒక్క యూగో స్లావియా రషియాతో మాత్రము యుద్ధముగమును పరిష్కారము చేసికొనవలసియున్నది. యునైటెడ్ స్టేట్స్ కీయవలసిన 230000000 పానులును నిరుడు ఇచ్చితిమి. జర్మనీ మిత్రమండలి నుండి మనకు మాత్రము 17500000 పానులే ముట్టినవి. ఈ మూలముగ ఈ ఏడు 20000000 పానులు వచ్చినవి.

యుద్ధబుర్రుములు

మారకపు మార్పునుబట్టి బుర్రుముమీద వడ్డీ 75000000 పానులు తగ్గినది. 1927 లోటును నష్టపూర్ణనిధిని కొంచెము ఆపి పూర్తిజేయుకల్గుచునని ఎన్నటికిని కలలోనైన అనుకొనలేదని చర్చిలుగారు. ఆదాయపుపన్ను వసూలుపద్ధతులందు గల్గిన మార్పులను దెలిపిరి. అసలు మదింపు విధానమునకు దీనివలన అడ్డురా లేదు.

మంత్రశక్తిచే గొప్పబరువుగల చలవరాయిని పోలండు వ్యక్తి పట్టపగలు 2½ మిలిటరు దగ్గర లాగగల్గెనట.

జాతీయ నైనిక పరాజయము

గ్రాండ్ కెనాలు ముట్టడి వ్యర్థముగుట.

క్యాంటనులు వెనుకకు మరలవలసినవచ్చులు

ప్యాంగు నేనాని విజయము

బ్రిటిషు యుద్ధనౌకపై గాల్పుట

చీనాకు అన్ని ప్రభుత్వములు కలిసి

అంత్యసందేశము సంపుట

హ్యంగు హే, ఏప్రిల్ 8:—జాతీయ నైన్యములు గ్రాండ్ కెనాలుమీదికి దాడిచెడిరి. ప్యాంగుగారి నైన్యము ఓడించెను. దాక్షిణాత్యులను యాంగ్లీస్టు ముఖముగ తిన్నగ నెట్టుచున్నారు. యాంగ్లీస్థానములను జేరిరి. నదితో గ్రాండ్ కెనాలు కలియునోటు సమాపించిరి.

వందలకొలదిక్షతగాత్రులు చింకియంగుకు వచ్చిరి. జాతీయతాకములను దింపివేసిరి.

ఉత్తర చీనా నేనలు ఇంకొక రెండు విజయములను గాంచెను. క్యాంటనులు వెనుకకు నెట్టుబడిరి.

పకో, క్యాంటనులవెనుక భాగమునకు భయముగనున్నది జాతీయవాదులు చాంగ్చి, న్యాంగ్కింగులకు తిరిగిపోవుచున్నారు. పకోనుండి జాతీయనైన్యములు తిరిగిపోవుచున్నట్లు కన్పించుటలేదు. న్యాంగ్కింగు ముఖముగ నైనికులు పడవలలో నడిచి దాటుచున్నారు.

చింకియంగునుండి 15 నిమిషములు బ్రిటిషు డెస్ట్రోయరుపై యుద్ధఫిరంగులనుగాల్పిరి. తుపాకులను గూడ ప్రయోగించిరి. బ్రిటిషు డెస్ట్రోయరు మరల కాలెను. ఒక ఫిరంగి నాశనము జేసెను. బాంకిములను శత్రుస్థులకు గురిజేసెను. ఒక చీనా ఫిరంగిని గూల్చెను. బ్రిటిషు యుద్ధనౌకపై గాల్పినను బ్రిటిషువారెవరును చావలేదు. చెబ్బలు తలచలేదు. చీనా వారిసప్తములు తెలియలేదు. బ్రిటిషువారు కాల్యాగనే చీనా వారు పికాపికలేరి.

యాంగ్లీస్థాన విదేశకాకావాహరమునంతను బ్రిటిషు అమెరికను యుద్ధనౌకలు సాగించుచున్నవి.

హ్యంగు హేలో సోవియటు కాన్సులుపై పోలీసుచేసిన చర్యనంతను హ్యంగు హే మునిసిపలు కవున్నిలువారు తమ అమెరికను అధ్యక్షునిద్వారా ఒక ప్రకటనమును గావించిరి. పికింగులో సోవియటు రాయబారి కార్యాలయమును పోలీసు ముట్టడించెనని పోలీసు కమిషనరు విన్నవించుచే సోవియటు కాన్సులు కార్యాలయము పట్ల ఎక్కువ ద్వేషభావము రగులుచున్నదని తెలిసి తక్షణము కార్యాలయమును కాపలాలో నుంచెను. పోలీసు ఏమిచేయవలసినది వివరముగ దెలిపిరి. సోవియటు కాన్సులుకు ఎక్కువభయ ముండుచే పోలీసుకావలివారిని ఎక్కువజేసిరి. లోపలికి వచ్చువారిని పైకిపోవువారిని ఆయుధములున్నవేమో కనుగొనుట కు తరువుజేసిరి.

జపాను పరిస్థితులు

జాతీయపక్షమువారి వైఖరి

లండన్, ఏప్రిల్ 10:—హ్యంగో - జపాను భావిభాగ్యోదయమునుగూర్చి జాతీయప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు. తమపట్టణమును తిరిగి ఇచ్చివేయుడని యడుగకుడనియు, జోక్యము గలుగజేసికొనవలదనియు చేసెగారు జపాను ప్రభుత్వమునకు దెలిపిరట. గ్రేటుబ్రిటను, యునైటెడ్ స్టేట్స్ తో జాతీయవాదులకు అంత్యసందేశము సంపుటలో జేరకున్న జపానుకు ప్రతికూలభావము, ద్వేషము లేకుండజేసెదమనియు జపాను ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసిరి.

జపానుకు తమపట్టణమును గాపాడుకొనుటకు రక్షణప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. వాలంటీరులను సమావేశపరచిరి, జపాను ప్రభుత్వమువారు. నైన్యాధికారులను, రాజకీయసంఘమువారును పట్టణమువిషయమై ఆలోచించుచున్నారు. పర్యవసానము లేలేదు.

రాచకీయసంఘమువారు పట్టణముగావలె ననెదరు. నైన్యాధికారులు అక్కరలేదనుచున్నారు.

చీనాలో చాల ప్రచలనము జరుగుచున్నది. వారి కేమియు తోచుటలేదు. హ్యంగోపైన నున్న జిల్లాలను జపాను ప్రాంచివారు ఖాళీజేసిరి.

పుహూనుగూడ జపానులు ఖాళీజేసిరి. అమెరికనులు ఇషంగు చాంగ్సును ఖాళీజేయుచున్నారు.

పుంసులో నున్న జాతీయ నైన్యములు చాంగు కేషేకు గారిచే పెద్దగ ఒప్పుకొనిరి.

పరిస్థితులు వివరములు

హ్యంగు హే, ఏప్రిల్ 10:—మాలీసు, పోలీసువారు జపాను కాన్సులుకార్యాలయమును ముట్టడించెదరు. 84 పురుషులు, 10 స్త్రీలు ఖాళీజేసిపోకుండజేసిరి పరిస్థితులు వివరముచున్నవి.

విదేశీయులు కాళీజేయుట

పికింగు, ఏప్రిల్ 9:—జపానులు చాంగుహను ఖాళీజేసిరి. హ్యంగోపైన నున్న స్థలములను బ్రిటిషువారు ఖాళీజేయుట పూర్తిఅయినది. ఇటలీవారుగూడ నదిపై నున్న ప్రదేశములన్నిటిని వదిలివేయుచున్నారు. బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలు హ్యంగో జేరినవి. పెక్కుమంది బ్రిటిషురులు పికింగునుండా ట్రైనింగుకు పోవుచున్నారు. అమెరికనులు ఎందరో పికింగునుండి పోవుచున్నారు.

సోవియటు కార్యాలయమును ముట్టడించుటకు కొద్దికాలమే అధికారమింపబడెను. తణిఖీ పూర్తియగుటకు గడువును రెండుపర్యాయములు హెచ్చించిరి. గ్రేటుబ్రిటను, యునైటెడ్ స్టేట్స్, ఫ్రాంసు, బెల్జియము, ఇటలీ, జపాను, స్పెయిను, హాలండు వారు కలిసి యే చేసిరి. ఇట్లు పట్టుపడిన చీనావ్యక్తులు చాలమంది దాలుఖ్యాంకులలో పనివాండ్రు. చీనా తూర్పుకైలులో పనిచేయువారుగా నున్నారు. అందరిని వదలిరి.

మాస్కో కోపము

మాస్కో, ఏప్రిల్ 9:—పికింగులో సోవియటుకార్యాలయమును ముట్టడించుచే మాస్కోలో కోపముతో మండిపడుచున్నారు. హ్యంగు హేలో సోవియటు కాన్సులు కార్యాలయమును ముట్టడించుట గూడ కోపమునకు కారణమయెను.

మాస్కోలో ఫ్యాక్టరీ, మిల్లుపనివాండ్రు సమావేశమైరి. ఇట్టి నిల్లికజ్జా తెచ్చువనులనుగూర్చి, యుద్ధమునకు దిగకుండ, మరల ఎన్నడును జరుగకుండ, చర్యను దీసికొనవలెనని తీర్మానించిరి.

సోవియటుల కోపము

మాస్కో, ఏప్రిల్ 10:—పికింగులో తమరాయబారిని తిరిగి రమ్మనెద మని చీనాలో సోవియటు ప్రభుత్వము దెలిపెను. ఒక్క కాన్సులు అధికారవర్గము నుంచెదరు.

అతికోపమును గ్రక్కుచు విడిచివేయగారు ఈ లేఖను. సంతకముజేసి చీనారాయబారి కండ్జేసిరి. నైన్యాధికారిశిఖరులను ముట్టడించుటచే మరింతకోపము హెచ్చెను. సోవియటుకార్యాలయమును పికింగు ఆశయములకు ప్రతికూలురుగ నున్నారని అనుమానము తలచుచో సోవియటు ప్రభుత్వమునకు వ్రాసియుండవలెను.

సోవియటు రాయబారి కార్యాలయమును పరీక్షించునపుడు వారి ప్రతినిధులనుగూడ రాకుండజేయుటచే ఎంతైన అనుమానమునకు అవకాశ మున్నది. కావలెనని శత్రువులు చేయించి యుండురు.

మాస్కో కోరికలు

రాయబారియున్న సోవియటు ఆవరణను తక్షణము ఖాళీజేయవలెను. దొమ్మిదవయము వదలు ఆగస్తయిన వారినందరిని విడిచివేట్టవలెను. నైన్యాధికారినుండి అన్ని కాగితములను రప్పించుడనిరి. కాలిను, నైనికులు దోచుకొన్న సొత్తు నీయవలెననిరి. ఈ కోర్కెలను నెరవేర్చునరకు కార్యాలయము నెత్తివేసెదను. ఈ కోర్కెలను నెరవేర్చిన, పికింగు ప్రభుత్వమునకు కొంతరాదు. అవమానకరము గాదు. సామ్రాజ్యకాంక్షగల ప్రభుత్వమువలె గ్రేటుబ్రిటను ప్రవర్తించెను. లేనిచో ఎంతైన నిర్దాక్షిణ్యముగ ప్రవర్తించెడివారే.

విదేశ సామ్రాజ్య కాంక్షగలవారు యుద్ధమునకు మాస్కోను, బురికొల్పుచున్నారు. పికింగు ప్రభుత్వమువారు వారిచేతి కీలుబొమ్మ కాని ఎవరేమి రెచ్చగొట్టినను లోబడదు. ప్రపంచమంతటను కష్టబడువారిచే గాపాడుట వేధియనుకొను వారు అట్లు జేయరట.

చీనాకు పిరంగురు బంపు లేఖలను పరిహారముల సమస్యకును సంబంధములేదట. ఒక్కొక్కరు ఒకేమోస్తరు లేఖనంప వచ్చును. క్యాంటను ప్రభుత్వమువారిచేతి కందినగాని ఈలేఖల వరతులను ప్రకటించరు.

అయిదుగురు ప్రభుత్వములకు ఒకేమోస్తరు లేఖల సంపుటకు నిశ్చయించిరి. తమ కోర్కెలను ఇంతకాలములో నెరవేర్చవలెనని విధించరు. అపరాధముల విషయమై ఆవల ఆలోచించెదరు. ఈ సందర్భములో పట్టుపడినవారిని న్యాయముగ విచారణ సల్పవలెననిరి.

స్థానిక సంస్థలో కాంగ్రెసువారు ప్రవేశింపవచ్చునా?

నేను గాంధీమహాత్ముని యుద్ధమూలభమునుండియు యథోచితముగ దేశసేవచేయుచు ఒక సంవత్సరము కారాగృహము నకు గూడబోయిన కాంగ్రెసువాడిని. నేటివరకు నాదేశభక్తి అసంచలముగనే యున్నది. 2 వత్సరముల క్రిందట కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారము ఆంధ్రదేశమందలి ఒక మునిసిపాలిటీయందు ప్రవేశించితిని. ప్రస్తుతము స్వరాజ్యపార్టీవారే ఆధిక సంఖ్యాకులై అధ్యక్షస్థానమును గూడ నలంకరించియున్నారు. ఖడ్గరు ను మున్సిపాలిటీవారిచే కొనిపించుటయందును, విద్యావర్ధకులందు, బాలీయలక్షణముల బ్రవేశ పెట్టించుట యందును, బడి పిల్లలచేతను, ఉపాధ్యాయులచేతను, నూలువడికించుటయందును, ఆయుర్వేద పోషణయందును, బాలీయనాయకుల నాహ్వానించి స్వాతంత్ర్య నాతావరణమును (కొన్నింటి చర్చలందు ఇతర ముచ్చిపత్ వ్యవహారములందు) కలిగించుటయందును ప్రశంస నీయుముగ పనిచేయుగొలిపి. నాకు 2 సంవత్సరములనుండి ఒక మునిసిపాలిటీయందును ఒక తాలూకాబోర్డులోను చాల సంబంధము కలదు. నాయనుభవము లనుబట్టి యాలోచించగా కాంగ్రెసువారు స్థానిక సంస్థలందు ప్రవేశింపవచ్చునాయనుభవమును కొన్ని గొప్పసంశయములు కలిగినవి. ఇందలి కష్టముఖములను నాకు దోచినకొలది ఆంధ్ర సహజములకు తెలుపుట అవసరమనితోచి వ్రాయుచున్నాను.

1) ముఖ్యముగా, కాంగ్రెసునాయకులు నగు ఆంధ్రసహజములు విషయమునుగూర్చి కొంతవచ్చ జరిపినచో ధన్యత. నిత్యము క్షీణముగ బుద్ధితో విషయమును చర్చించుటకు అవసరమని కాశీరామనాథులను మరుగుపఱచినందుకు చదువరులు క్షమింప వలెను.

లాభములు

అంతః కాంగ్రెసువారు మున్సిపాలిటీ తాలూకా బోర్డులందు ప్రవేశించి అధికారపదవుల నాక్రమించుటవలన,

- (1) స్థానికమైన పలుకుబడిని సంపాదించి ప్రజలకు అనేకవిషయములందు సహాయపడి వారికృతజ్ఞతకు పాత్రులై అందువలన కాంగ్రెసు చంచా వమాళ్లలోను, సభ్యులచేర్చుట, ఖడ్గరును ధరింపజేయుటయందును, వారి సహాయమును విరివిగా పొందవచ్చును.
- (2) పాశ్చాత్యులందు వసుకుట. నేతను బాలురకు ఉపాధ్యాయులకు విధిగాయేర్పఱచి బాలీయ అభిమానము వారికి కలుగునట్లు చేయవచ్చును.
- (3) మున్సిపాలిటీ ఉపయోగమునకు తెప్పించు వస్తువులలో స్వదేశీయముల తయారైనవానినే ప్రోత్సహించి, మ్యూనిసిపల్ నాకరులచే ఖడ్గరు కొనిపింపవచ్చును.
- (4) కాంగ్రెసు నేతయందు బాధపడిన విద్యావంతులకు నాకరుల నిప్పించి వారికష్టములను కొంతవఱకు బాపవచ్చును.
- (5) పంచములకు, యానాదియెవలగు నిమ్మ బాతుల పాతములపై ఎక్కువ ద్రవ్యము వ్యయపఱచి వానిని వికాలముగను శుభ్రముగనుంచి నీటి, దీప, విద్యు, వైద్య వసతులగల్పించి అస్పృశ్యతను పాశ్చాత్యులందు నివారించి వారిని వృద్ధికి దేవచ్చును.
- (6) గవర్నమెంటువారు త్రాగుడు, గోహత్య దేశీయ నాయకసన్మానము, దేశభక్తి మానక ప్రదర్శనములందు చూపు విరుద్ధభావము నెదుర్కొని సర్పాట్లనుగూడ సంతోషముతో భరించి, దేశీయగౌరవమును కాపాడవచ్చును.
- (7) వార్డువోల్ట సంఘములసాపించి కాన్సిల్లను వారికి బాధ్యులుగాజేసి, అప్పటికప్పుటికి పౌరసభలు జరిపి ముఖ్యమైన విషయములందు ప్రజాభిప్రాయమును గమనించి మ్యూనిసిపల్ పరిపాలనను ప్రజాయత్నము చేయవచ్చును.

ఇవి కాంగ్రెసువారుగా నుండువారే చేయగలమేర్లు. ఇతర పార్టీలవారికి వీనియందు అభిమానముండదు. అవిగాక పురపాలకు ధర్మ, రోడ్లు, నీటివసతి, దీపములు మొదలగు కార్యాలందు అన్ని పార్టీల వారికి సమాన అవకాశములేయున్నను కాంగ్రెసు పార్టీవారికి ప్రజాస్వామ్యం యొక్క గౌరవమును, అసక్తియు యందును గాన వారే ఇతరులకన్న బాగుగ పనిచేయగల్గియుండురు. కాంగ్రెసువారు ప్రవేశమునకు పూర్వమీ సంస్థలు స్వలాభపరుల కాకరములై విశేషద్రవ్య సంపాదనమునకు, ఓటర్ల బాలితా మోసములకు, కంట్రాక్టు కాన్సిల్ల సంపాదనలకు అధికార దుర్వినియోగమునకు, దొరతనపు బలప్రాబల్యమునకు, శాసన సభాప్రవేశమునకు, మితిలేని వసతులగూర్చుచుండి, నేడు అట్టి

యక్రమములు చాలవఱకు అంతరించినవని చెప్పవచ్చును. కాంగ్రెసు వారు పరిపాలన ఎల్లెడల ప్రశంసాపాత్రముగనే యున్నది.

కీడులు

ఇకపై కాంగ్రెసువారు ప్రవేశమునకు కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు సంఘటిల్లిన యనర్థములగూర్చి యోచింతము.

- (1) అత్యవకారములకై అనేకుల యత్నప్రక్తి లోపగుట మున్సిపాలిటీలందు కాంగ్రెసువారికి లభ్యపడు స్నేహితుల కన్న విరోధులసంఖ్యయే యెక్కువయని నా యభిప్రాయము. సమష్టి కార్యముల నిర్వహించు ప్రతి యధికారికి ఈ వాద యుండితీరును. అధికారమును నలాయించుట యందు మిత్రులకన్న శత్రువులే లభించుచుండురు. అందు అనేకలోపభూయిష్టమైన మ్యూనిసిపల్ ఆస్తులు అనుసరించి పరిపాలన నడిపించుటలో ఎంతటి ప్రజానురంజకుడైనను తీవ్ర విమర్శలకు గురియగుట సహజము. పన్నుల విధించుటయందు ముఖ్యముగా వృత్తిపన్ను (వరుంబడి)పై వేయుపన్ను నిర్ణయించుటయందు సరియైన తెక్కల చూపి ఒక్కపైస మోచ్చుపన్ను నిర్ణయించినను ప్రతివారు గొణగు కొనుచునే యుండురు. ధనవంతులు ఎల్లెక్కో సమయములందు కాంగ్రెసువారికి సాయపడినవారికి, పడనన్నవారికి, పన్నుల తగ్గించుట, వారి శిశువుల గౌరవించి నాకరు లిప్పించుట, కంట్రాక్టుల విషయమున వారి తీర్పులకు బదులుగుట, తప్పచేసిన నాకరులను శిక్షించుటయందు వారి జోక్యమునకు చెరచి యూరకుండుట, గౌరవమునకు తగనివారైనను ఎల్లెక్కో సహాయము కొఱకు వారిని దగ్గఱచేర్చి గౌరవించుట, కాంగ్రెసువారుల యసిద్ధాంత ప్రతిచర్యకు పలుమారు అడ్డము తగులుచుండును. ధర్మ నిర్వహణయందు నిర్మోగమోటుముగ కాంగ్రెసువారు వర్తించిరావారి పలుకుబడి యానాటితోనే చెల్లు. తనతలవాళ్లు గాను లాంతరు వేయుచునువారు, తానువీధిలోనికి అక్రమముగాజరిపి కట్టబోవుయంటికి ఉత్తరపు కొరువారు, తన కొఱాయికి మీటరు పెట్టవద్దనువారు, ఎక్కువనీటిని వాడుచున్నారని న్యాయముగా రిపోర్టుచేసిన వాటగుచున్న నూపరుజరుగున వివిధమున వైన శిక్షింపవలెనని కోరువారును, తమ్ముచూచునునిపిపత్ నాకరులు విధేయతతో వర్తింపలేదనువారు, తనయింటివాకిరిని చేయించుకొనుటకు మునిసిపల్ నాకరుల బంపుడైనకొరుచు తెక్కడ దాఖావలె నూనూడుచుండు “కాంగ్రెసు అభిమానులకు తీరుసభ్యులు” కాంగ్రెసువారుల నీతినియములను పలుమరు పరీక్షించుచుండురు. ఏమాత్రము తన యభిప్రాయము నెరవేరకున్నను గోరంతలు కొండంతలు చేయుచుండురు.

మరియు పార్టీసభ్యులపై ఎన్నికలందు పోటీచేయుటవలన కాంగ్రెసుపై అభిమానములేక పలుకుబడియేగలవారు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులగుటయు, అందువలన పలుకుబడిలేని కాంగ్రెసు అభిమానులు తమహక్కులను త్యజింపవలెనని కిసి కాంగ్రెసువ్యతిరేకులుగనో, తటస్థులుగనో యుండి జయముపొందిన పిమ్మట తమకు విరోధముగ పనిచేసిన కాంగ్రెసు పార్టీతో చేరుటకష్టపడక, వ్యతిరేకులతో కలిసిపోవలసినవృత్తులయు తరుచుగా జరుగుచుండును. ఎల్లెక్కో నులకొరకు అనేకమంది కాంగ్రెసు అభిమానులు ఇవివరకు తటస్థులుగా నుండినను ఇందువలన వ్యతిరేక భావమును బొందుచున్నారు. ఇట్లు కేవలము యెల్లెక్కో నులకొరకు ప్రతి వార్డునందును, ప్రతి ఫిర్కాయందును కాంగ్రెసు అని కాంగ్రెసునకు వ్యతిరేకమని పార్టీలు ఏర్పడి మాత్రసంస్థలను బాలీయ కాంగ్రెసులపై విముఖతను జూపుచుండుటవలన కాంగ్రెసు యొక్క బలము క్షీణించుటకు అవకాశముగలదు. రాజకీయముల కేమాత్రము చోటులేని స్థానిక సంస్థలందు పార్టీలు యేర్పడుటకు కొంచెము అవసరములేనపుడు, ఈ విధమున వ్యక్తిసంబంధమైన విరోధములు భేదములు కల్పించుకొని ఎట్టివారైనను చేయదగినపనికి పార్టీలను నియమించి ఎల్లరకు ఆదరణీయ మైనట్టియు ఎల్లర సహాయమును పొందవలసినట్టి కాంగ్రెసు సంస్థకు ముఖ్యముగ గ్రామ రైతులలో కొందరిసాయము పోవునట్లు చేయుటవలన కాంగ్రెసు దుర్బలపిడికి రాగలదు.

మరియుక ముఖ్యమైన విషయము. ప్రతి తాలూకాబోర్డు మున్సిపాలిటీయూనియనులలో కాంగ్రెసుపార్టీవారు పోటీచేసినచో ప్రతివోట కాంగ్రెసుపేరును నిలువజేయుట ప్రతినిధులు దొరకుట దుర్లభము. అందుచేతకానివారు ప్రతినిధులగుటచే ఫలానివారిని నిలువజేసిన కాంగ్రెసు, ఏమి కాంగ్రెసు అని జనులు ఎత్తి పాడుచుండురు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఖడ్గరు గుడ్డమాత్రము వేసుకొను అసమర్థులు, కాంగ్రెసుపేరుతో అతి సమర్థులును, అనుభవజ్ఞులు నగువారితో పోటీచేసి గెలుచుచు స్థానిక సంస్థపాలనమును నగుబాట్ల పాలనసరించి కాంగ్రెసు గౌరవమునకు కళంకము చేయుచుండుట తటస్థించు చుండును. ఇంతటికి బావులు త్రవ్వించుటకు, పాశ్చాత్య పరిపాలించుటకు, కొళియాల, పరిశుభ్రత, రోడ్లు వైద్యాలయములు,

నిర్వహించుటకు కాంగ్రెసు వారే యేల కావలయు? బాలీయ అభిమానము, ప్రజాసేవాసక్తి మొదలు గాగల సమర్థులకు వారెవ్వరైనను పనికిరారా? ఇట్టిలక్షణములు గలవారు పోటీకి నిల్చుచు స్వలాభపరులను రానీయకుండిన యెడల కాంగ్రెసుపేరుతో పోటీచేయు నవసరముండదు. ఇట్టి వారికి పరిపాలనమువలది క్రమేణ కాంగ్రెసువారు రాజకీయరంగము నాక్రమింపవచ్చును. ప్రజాసేవాసమర్థులు కాంగ్రెసునందే విశేషముగనుండురని జవాబుచెప్పవచ్చును. వాస్తవమే. అట్టివారు కాంగ్రెసుపార్టీ తరపునగాక స్వంతముగ నిలువవచ్చును.

ఒక కాంగ్రెసుసభ్యుడు మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలునందుగా ని తాలూకా బోర్డునందుగాని అనేకవిషయములగుర్చి తన ఓటు నివ్వవలసి వచ్చుటచే ఆయావిషయములకు సంబంధించిన వారు రైతులు గ్రామములు అతనిచేసిన కిమక పహించుచుండురు. భిన్నమతాచారములకు లోపై వికమత్యములేక యల్లాడు మన దేశమందు స్వరాజ్యసంపాదనకై వీరినందరి నొకటిగా కేసుకొని పోరాడుచుండు కాంగ్రెసు అవసరముగ స్వల్పవిషయములందు భేదముల కెడమియ్యకుండుట అవసరము. కాంగ్రెసు వారు అనగా బాలీయ కాంగ్రెసు ఆదేశములకు ముఖ్యరాజకీయసూత్రముల నుద్ఘోషించువారు అని ప్రజలకు తేటపడవలయునగాని, ఫలాని జిల్లాబోర్డు తరపున రైలువేయు విషయమునను, ఫలానిమ్యూనిసిపాలిటీ తరపున తారురోడ్డు వేయవలయు నా? కూడదా? యను విషయమునను, ఫలాని తాలూకా బోర్డులో వృత్తిపన్నునగాని, ఫలాని యూనియనులో ఇంటిపన్నునగాని వృద్ధిచేయవిషయమునను ఈ పార్టీ అభిప్రాయము లేటివి అని గ్రామములే ప్రభువపడవలయు. ఇట్టి సంబంధము కాంగ్రెసుసభ్యులచేయు మంచి పనులవలన వచ్చుచుండుచేగ ఎట్లు బాలీయసంస్థకు జెందునో అట్లేవారి పౌరపాలులవలన వచ్చుచెడ్డ పేరుకూడ మాత్రసంస్థకు జెందుచున్నది.

ఎంత గొప్ప త్యాగమును చూపిన కాంగ్రెసువాడియైనను ఈ సంస్థలందు అధ్యక్షస్థానమును పహించునో ఒకటి చెందు సంవత్సరములలోగా తీర్చివిమర్శనకు పాత్రుడగును. మ్యూనిసిపల్ చేర్మెక్ మీటర్లను తప్పింపలేదు, గోహత్య నిలువలేదు, కల్లుదుకాణముల నెట్టింపలేదు. ఇట్టిపన్నుల మోచ్చింపక, అక్రమముగా నాక్షేపింపక, నాకరులదండింపక, సిఫారసుల నామోడంపక, యుండజాలదు. ఇక నిరాదరణపాలగుటలో వింతయేమున్నది.

- (2) రాజకీయవ్యవహారములందు, అందుకు బ్రాణతుల్యమైన ఖడ్గరు ప్రాపకమునందు, యావచ్చితిని, ప్రతినిసేవము వినియోగించవలసిన కాంగ్రెసువారు తమ యమూల్యమును కాలమును స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల నిరంతరవాదాభిప్రాయో వ్యయపఱచుటవలన కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు మహత్తరమైనచేటు వాటిల్లుచున్నది. ప్రతి సంవత్సరము జరుగు వార్డు ఎన్నికలు, ప్రవేశించిననాటినుండి రాబోవుయెన్నికలలో పార్టీని బలపఱచుటకు ప్రయత్నించుట, ఈలోగా నెనుచేర్మెక్, చేర్మెక్ ఎన్నికలు ఈసభ్యులే తాలూకాబోర్డులో నుండుట సంభవించేనేని (ఎన్నికల పిచ్చి ఒక్కసంసతో తృప్తి జెందుననిగాదు సుమా!) బోర్డుయెన్నికలు, బోర్డుండి జిల్లా బోర్డుకు అందలి అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్ష పదవుల యెన్నికలు జిల్లా బోర్డునందు మెజారిటీ సంపాదించుటకై ప్రతి తాలూకాబోర్డునందు జోక్యము కలిగించుకొనుట, కార్యసాఫల్యమునకై వేయి నొక్కటి యుక్తుల, కుయుక్తుల నాలోచించుట, మొగమెరుగనివారితో నిష్కళములాడి పరిచయము కలిగించుకొనుట మొదలగు పనులతో సభ్యునికాలమందు ముప్పాతిక గడచి పోవును. అధికార పదవులనందుట కెంత శ్రమపడవలయునో అందినపిమ్మట వానిని రక్షించుకొనుట కంతకన్నశ్రమ. కాంగ్రెసు పార్టీకి మంచిపేరు సంపాదించవలెనన్న కాంగ్రెసుసభ్యులందరు తమ కాలమంతయు వినియోగించవలసి యుండును. కాంగ్రెసువారు విచిత్రములుచేసి మాపవలెనని ప్రజలుయెదురుచూచుచుండురు. ప్రజలు వారియిబ్బందుల గమనింపరు. వారికి తోడ్పడరు, వారుచేసిన మాంచపనుల నుగ్గడింపరు, వారిలోపములు స్వల్పమైనను తీవ్రముగ విమర్శింతురు. ఇంతమాత్రము చేయుటకు కాంగ్రెసువారు కావలయునా? అనుట వారివాదమునకు సారాంశము.

స్థానిక సంస్థలందును మతియొక చిత్రమున్నది. సభ్యులకు (కాంగ్రెసువారు సహా) ఈసంస్థలందుండు శ్రద్ధ, వీనియందు ప్రాముఖ్యముపహించవలెనను ఆసక్తి, రాష్ట్రీయ సంస్థలను కాన్సిల్లయందుండుటలేదు. వీనియందు ప్రవేశించుటకు పడుపాటులు, పదవులకై ప్రాకులాడుటయందుండు శ్రద్ధ, ఉన్నపదవులూడకుండుటకై వీరు పన్నుపన్నాగములు ఓట్లరైపుల తారుమారుచేయుటకై చేయుయక్రమములు, కాన్సిలు వ్యవహారములందు పెరుగురోషము పలుమారు సభ్యులలో చెలరేగు క్రోధానలము రాష్ట్రీయ రాజకీయసంస్థలందు గానము. అసెంబ్లీ సభ్యత్వమునకన్న రాష్ట్రీయసభ్యత్వము, దానికన్న మ్యూనిసిపల్ చేర్మెక్ పని ప్రాముఖ్యముపహించుటజూడ స్థానిక సంస్థ

శ్రీనగరు, ఏప్రిలు 11:—నేటిదినము కాష్మీరుమహారాజు గారు ఇర్విన్ ప్రభుదంపతులను గొప్పవిందొసగిరి.

హార్వే నారిమాను కేసు

హార్వేగారికి నారిమానుగారి అడ్డపవాళ్లు బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—హార్వే నారిమాను కేసు విచారణకు రాగా నేడు మూడుగోజులవరకు బహుళః ఆలయంగా ని అడ్డపవాళ్లు నారిమానుగారు హార్వేగారికి వేయప్రాంతంబిం చిరి.

వాటికిజవాబుగా హార్వేగారిట్లు తెలిపిరి. “దేని లో నాబద్ధపనిచేసిన మువ్వరే తిరిగి బ్లాక్స్ట్రీటులో నాబద్ధపనిచే యుట ప్రమాదముగాని ఆలోచితముగాదు. వారందరూ ఆయా విషయములందు నిపుణులు. హానిగూడు డిల్లీలో 500 జీతము. బొంబాయిలో 1200తో ప్రారంభము. మద్రాసులో 28 వందల లసంపాదనలోనున్న కృష్ణస్వామిఆయ్యరు ఇక్కడను 15వందల జీతముపెంచెను పిన్న మతీసుకొనబోవుచుఉద్యోగము చేయబ టెను. మహతా నాపైఅధికారములకువాసెను. నేనును ఆతనిపై రిపోజ్ట్ చేసితిని. నాతని ఈయుద్యోగమునుండి తొలగించిరి.

నారిమానుగారు రారిపోర్టు తీసికొని రమ్మనిగోసెను.

కర్నూస్మిత్తుగారు మహతాగారిరిపోర్టు కాగితములందు లేదనియు సైక్లోరేయటునందుండవచ్చుననియు ఉన్నయెడల తీసికొనివత్తుననియు తెలిపెను. హార్వేగారి న్యాయవాది తీ సి కొ ని రిపో గూ డ ద నె ను. నారి మా ను గారు తాను చెప్పిన మాటల కొధారములున్నవని చూపుటకు తీసికొనిరవ్యంజిరిని తెలిపిరి. మహతాగారి రిపోర్టులో ఇందెంటు మార్పులగుర్చి చెప్పబడియున్నది.

న్యాయాధికారి అది వచ్చినతరువాత న్యాయాన్యాయ ములు ఆలోచించుచు లేయిరి.

మహతాగారేమివాసిగో తెలియునా యని యడుగ గా తనకు తెలియదని హార్వేగారు తెలిపి అప్పటి గవ్వరుగారికి ఆకాశరామున్న అతీ వచ్చినదని అంగీకరించిరి. నారిమానుగారి పిటిషనుగూడ తీసికొనిరావలసినదని గోరిరి. వాది వకట దాని కాటంకపరచెను. నారిమానుగారు దానియందు ఉక్కుకడ్డల యుచంత మున్నదనియు దానినిగూడ మహతావారే వ్రాసికే మోననియు నూచించెను. పిటిషను వెంటనే మహతాను పని నుండి తొలగించిరి. హార్వేగారి సంబంధములేని దూరుకు నరు నుండి తొలగించిరి. హార్వేగారి సరిబంధములేని దూరుకు నరు నుండి తొలగించిరి. హార్వేగారి సరిబంధములేని దూరుకు నరు నుండి తొలగించిరి. హార్వేగారి సరిబంధములేని దూరుకు నరు నుండి తొలగించిరి.

హార్వేగారు హానింప స్క్రీము చాల ఎక్కువవర్చిరు అయినదనియు చాల విశాలమైనదనియు చెప్పెను. వాది వకట ఈ విషయములసందర్భము లనెను.

హార్వే:—ప్రజలకు నిజము తెలియవలెను.

నారమాను:—హార్వేగారు వందనములండి!

వాదివలు:—కిహార్వేగారు ఊరకుందురూ.

నారిమాను:—ప్రభుత్వసలహాపై వక్రీలుగారి కీవిషయ మున నవసరములైనయెడల అట్లు చెప్పవలెను. వకీలునకు ప్రభు త్వమే ఫీజు నిచ్చుచున్నది. అధికముగ ప్రార్థన తెప్పించి నష్టపె టె ను. అది యే యా త ని పై నే రా లో ప ము. పి. డ బ్ల్యూ. డి. వారి క ట్ట డ ము లకు ఖర్చైనదానికి రెట్టింపు డెవలప్మెంటువారు ఖర్చుపెట్టిరి తీనినే దుష్కరిపాలన అజాగ్రత్త నాశముచేయుచున్నది యం జిని నాకును ఆయనకును విరోధములేదు. (అ. ప్రె)

రైల్వే క్రొత్తమార్పులు

లాహోరు, ఏప్రిల్ 10:—ఉత్తరహిందూస్థానమున రైల్వేలందు క్రొత్తమార్పులు తొందరగచేయబడుచున్నవి. ఫి రోస్పూర్లవైపును విద్యుచ్ఛక్తిచే కాంతినంతమునున్నది. పిహాన రు భాటిందాలలో విద్యుచ్ఛక్తి తయారుచేయుటను త్వరలో ప్రారంభింతురు. వైయల్పూర్లవైపును త్వరలో విద్యుచ్ఛక్తిచే నడపించుటకు మూలధనమె క్కువగ గ్రాంటుచేయబడెను. సు కూర్గురు గోహిలగుర్చి ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. విరివి యగు సౌకర్యములకొరకు మరి 14 లక్షలు సాంక్ష మచేయ బడెను. (అ. ప్రె)

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—నేటిదినము రాంచి ప్రిమరు లో ఈదినన పేర్కొనినవారు ఇంగ్లండునకు ప్రయాణమై వెల్లిరి. వ్యవసాయ విచారణ సంఘపు సభ్యులకు ప్రాధసర్యం గూర్చి, ఫోర్ కేము మెకన్నా, సర్ థామసు మిడిల్టన్ గార్లు బరోడాగోవ్వరు, బరోడ మహారాణి, మాన్ విహారుమహారాజ కచమహారావు, గౌహిమందు, ద్విజేంద్రనాథమిత్ర, కపుర్తది యువరాజు, సర్ అలెగ్జాండరు మాట్లాడు వారిసతి, సర్ లిన్ పెటిట్, సర్ గణేశరాయగారు, వారిసతి, సర్ విక్టరుసాహు ను, సర్ హెన్రీ పిలరుగారు, వారిసతి, సాఫుర్తి సక్తువాల గారు. (అ. ప్రె)

తిరుపతి

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీరాములవారి దేవాలయమిరాశి అర్చకులు మహాంతువారు

తిరుపతి మహాంతుగారు శ్రీరాములవారి దేవాలయమి రాశి అర్చకులకు 500 లు అవరాసంధించి సస్సెండుచేసినందు పై అర్చకులు వ్ర త్తరుసుధక్కురించి దేవాలయమును స్వాధీనము చేయనందుపై మహాంతువారు చిత్తూరుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు జిల్లాక రెక్కరువద్ద పిటిషను దాఖలుచేసి 144వ సెక్షనుప్రకారం అర్చ కులపాండి మిరాశిఅర్చకులకు వారిపింజంటకు 26-3-1927 తేది రాత్రి నోటీసులును సారాజేయించిరి. మిరాశిఅర్చకులు దేవా లయములోనికి ప్రవేశించువాడవని కట్టెరు ఉ త్తరుసుచేసినందుపై అర్చకులు సడరు వ్ర త్తరుసులోబడి దేవాలయములో ప్రవేశింపక రాత్రి పదిఘంటలకు కట్టెరుకు తంతునంపిరి.

మహాంతుగారి సర్కార్ అగ్నకులు ఆదివాగ్ధంపుదయం మొదలు పూజాదికార్యములు సలుప నారంభించి జరుపుచుండి రి. 28-8-27 తేది మిరాశి అర్చకులుకు మ, రా. రా శ్రీ చెట్టూ రు వెంకటరమణయ్యగారు, హైకోర్టునక్కిలు బి. సి. పంప రత్నం బార్ అలోలా వీరిద్దరును మహాంతువారు దాఖలుచేసి, ఎది టి పాట్టి హాజరులేనప్పుడు సాందిన 144 సెక్షను ఆర్డరున్వాయ మైనదికాదు. వెంటనే పిటిషన్ విచారణకు తీసుకొనాలనెనని కోరిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అర్చకులవాదమును విని మహాంతుగారి కి 29-8-27 తేది వారు దాఖలుచేసిన పిటిషన్పై విచారణజరు గును. హాజరు కావలసినదని తంతిమూలముగ నోటీసు పంపిరి. మహాంతువారు మదరాసులోవుండినందున సదరుతంతి తిరుపతి నుంచి మదరాసుకు వారి వు న్యోగ స్తు లు పం పి రి. 29-8-27 తేది విచారణ చిత్తూరులో ప్రారం భ మై న ది. మహాంతుగారి పరం, రావు బహదూర్ టి. వి. రంగాచార్యు, తిరుపతినుంచి యం. ఎరదాచార్యులు, టి. కే. దొరసామయ్యం గార్ హాజరయిరి. 29-8-27, 30-8-27 తేది రెండు గోజులు పూర్తిగ ఉభయపార్టీలను తమతమ కేసును వాదించిరి. 31-8 1927 తేది మధ్యాహ్నం, జిల్లామేజిస్ట్రేటు తాను 27-8-27 తేదిన మహాంతుగారి పిటిషన్పై వేసిన ఆర్డరును రద్దుపరచితిని. అర్చకులకును మహాంతుగారికిని చాలా రి వత్సరములుగా ఈ వ్యవహారములుంటున్నవి. నేను మొదట ఇచ్చిన ఆర్డరు సరికా రు. మధ్యపై ముఖముగగాని కోర్టులోగాని పరిష్కరింపబడ దగిన విషయముగా నున్నది. అర్చకులకు సహాయము కావలసి యుంటే పోలీసు మేజిస్ట్రేటు అనుకూలముగ నుండెదనని ఆ ర్డరు పా వ చే సె ను. 1-4-1927 తేది, మిరాశి అర్చకులు దే వాలయములో ప్రవేశించెదరని తలచి వారికి స్వాధీనము చేయవచ్చునా? కూడదా? యని దేహం మహాంతుగారి న్యాయవాదులకు పం దే హం కలిగి మదరాసులోనుండిన మహాంతుగారిరమ్మరి తంతునంపిరి. 31-8-27 తేది సాయంకాలం బండికి ఆ సెంట్రీ సభ్యుడగు శ్రీయుత దొర సామయ్యంగార్ వారు ఢిల్లీనండి నచ్చిరి. మహాంతుగారు రాత్రి మొదలు తిరుపతికి వచ్చిరి. 1-4-26 తేది శ్రీమాన్ అయ్యంగార్ మహాంతుగారు జూనియర్ న్యాయవాదులు చాలా కాలంవరకు మాట్లాడిరి. రాత్రి 8 ఘంటలవరకు మిరాశి దేవాలయమును అర్చకులకు స్వాధీనం చేయబడలేదు. సభ మేజిస్ట్రేటు పోలీసువారు అనుబంధమున దగ్గరవుండుకొని తమప్రతి తెరచిరి. మిరాశి అర్చకులు దేవాలయములో ప్రవేశించి రాత్రిపూజ 12 ఘంటలకు జరిపిరి. మెరవణ రెండు ఘంటలకు ప్రారంభమైనది.

శ్రీ సంస్కృత సాహిత్యమహాసభ

7 వ తేది ఆవిష్కృతిక టి. కే. గోవిందరావుగారి సంశయమున కీక్రింది జవాబు నొసంగుచున్నాము.

శ్రీ సంస్కృత సాహిత్య మహాసభయొక్క ఆశయ ములను ప్రకటించి యున్నాము. శ్రీ ఉమాకాంతంగారి తీర్మానమునకును దీనికి కేమైన సంబంధమున్నచో సభాశయ ములయందు స్పష్టపరచియే యుండుము. విశ్వవిద్యాలయాను గ్రహమునలన -మన యాంధ్రభాషకు కలిగిన యభివృద్ధితో తృప్తిచెందక ఆంధ్రభాషకు దేశీయుల స్వతంత్రసహాయముచే కలుగుచున్న యభివృద్ధి నే యాభాషకొరకును గోరుచు న్నాము.

కోలచల వెంకటకృష్ణశాస్త్రి.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1927-వ సం॥ ఏప్రిల్ 12 తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు	85 0 0	మొదలు 112 8 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలివి ,, ఎ 42 కలవి రు	18 12 0	14 12 0	
నల్లారివి ,, డిల్లీ	15 8 0	16 0 0	
డిల్లీ ,, డిల్లీ	16 4 0	17 0 0	
రాసులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 9 10 0	10 0 0		
నవ్వులు ,,	22 0 0	25 0	

2. ధాన్యము పప్పులు.

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	15 0 0	16 0 0
నెలగలు ,, డిల్లీ	15 0 0	16 0 0
పెసలు ,, డిల్లీ	16 0 0	17 0 0
మినుములు ,, డిల్లీ	17 0 0	19 0 0
ఉలలు ,, ర 195	12 12 0	13 0 0

3. నూనెవస్తువులు.

నవ్వులనూనె బా 1-కి	158 0 0	158 0 0
నయ్య మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంకేరు నెలగపప్పు బా 1-కి	54 0 0	56 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	50 0 0	52 0 0
కేరు నెలగనూనెగానగ బా 1-కి రు 130	విషానూనె 127 0 0	
ఆముచిము బా 1-కి	118 0 0	119 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	68 0 0	70 0 0
కూరపసుపు ,,	40 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	122 0 0	140-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	10,48	
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,	50,55	
దెల్లము బా 1-కి	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	21 0 0	56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	81 0 0	82 8 0
చదరం ,,	81 0 0	82 0 0
రవుండు ,,	27 0 0	88 0 0

6. నూలు.

సెం 20 బెన్ని సింహం యా	7 1 0	
సెం 6 బెన్ని ధర	4 4 0	
సెం 24 ,, సింహం	7 4 0	
సెం 24 ,, లాక్	6 4 0	
సెం 60 ,, కారం బెన్ని	9 0 0	
సెం 40 ,,	10 0 0	
సెం 44 ,,	5 8 0	
సెం 20 1/2 న్యూకాంట్	6 5 0	
సెం 12 1/2 మాళ	5 8 0	
సెం 16 1/2 ,,	5 14 0	
సెం 20 1/2 కాపురజీ	6 8 0	
సెం 40 జుమ్మరు	9 10 0	
సెం 44 సాండ్	4 15 0	
సెం 4 బెన్ని	2 12 0	

7. కూడి.

కోండానెట్టు బాదన 1-కి	300 0 0
జల్నాడుకూడి ,,	145 0 0

8. లోహములు.

సెం 100 కులంకీకు	61 0 0
జంగారు, కులము 1-కి	21 0 0
వనరము 1-కి	18 9 9
ఇండి బా 1-కి	234 0 0
	254 0 0

ఆంధ్రనటప్రకాశిక నిర్ణేతలగు

బ్రా॥ పసుమర్తి యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రిగారి

“సావిత్రి” (6 అంకముల నాటకము)

మొదలు 1-0-0 మాత్రమే. పోస్టేజి ప్రత్యేకము. వర్తకులు ప్రత్యేకధరలు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును. 8559

కార్యదర్శి, విద్యుత్సన్మానసభ, బందరు.

స్థిడరున్న కక్షిదార్లున్న.

సివిల్ కోర్టులలోను క్రిమినల్ కోర్టులలోనున్న వ్యవహారములు సమయముగా జరుగుటలేదు. న్యాయము సిద్ధింపటలేదు. అన్యాయములు ప్రబలముగానే యున్నవి. ఇందుకు అనేక కారణములు వున్నవి. ఈ వ్యాసములో, కొన్ని కారణములను మాత్రము చెప్పతాను ప్రభుత్వమున స్థిడరు యొక్క సంగతులను ఆలోచిస్తాను. (1) కక్షిదారుడు చెప్పేసంగతులను స్థిడరు తానుస్వంతముగా గ్రహించకుండా, గుమాస్తాలద్వారా శృతి పరచుకొనడము, (2) కక్షిదారుడు చెప్పేసంగతులను, ఆమూలాగ్రముగా, సాంతముగా స్థిడరువివరండా, ఆశ్రయదేయడము, (3) కక్షిదారుడు చెప్పేసంగతులను, స్థిడరు మరచిపోకుండా వుండగలందులకు, స్థిడరు ఆసంగతులను వెంటనే వ్రాసుకోకపోవడము. స్థిడరు ఆసంగతులను వెంటనే పూర్తిగా వ్రాసుకొన్నయెడల స్థిడరుగాని చాక్సీగాని వ్రాయవలసియుంటే, ఆసంగతులను, బాగుగా ఆలోచించడమునకున్న అందులోని ముఖ్యాంశములను స్థిడరులోగాని చాక్సీలోగాని వ్రాయడమునకున్న, ఆవశ్యకమువుండును. అట్లు వ్రాసుకోకపోతే విచారణకాలంలో, కొన్నిసంగతులు యెడటికక్షిదారుడు విరుగుడుగా చెప్పినప్పుడు, దానికి, స్థిడరు సమాధానము చెప్పలేకపోవడమున్ను, అట్టితొందర సమయములో కక్షిదారుని అడిగితే అతను చెప్పేసమాధానము స్థిడరు ఆ అధానదేసమయములో గ్రహించలేక అనకతనగా సమాధానము చెప్పడమున్ను అందువల్ల కేసుచెడిపోవడమున్ను, తలబడవడుతున్నది. కనుక కక్షిదార్ల యొక్క తేమును కోరినటువంటి స్థిడరు యేమిచేయవలెనంటే అరంభములోనే కక్షిదార్లు చెప్పేసంగతులు యావత్తున్న, స్థిడరు క్రాస్ చేసే మోస్తరుగా తిప్పించి మళ్లించి అడిగితేలు నుకొని స్థిడరు వ్రాసుకోవలెను. విచారణకువచ్చినప్పుడు స్థిడరు ఆకాగితమును అనేకదఫాలు పారాయణముమోస్తరుగా శ్రద్ధగా గమనంవుంచి చదువవలెను. ఇంతవోషికచేసుకోకపోతే, అస్థిడరు స్థిడరుపనిని మానివేయుటమంచిది. ఇదే ప్రకారముగా ప్రతివాది సివిల్ దావాలో ఆస్సరు, దాఖలు చేసినపుడుకూడా, ఆ ఆస్సరులోని సంగతులు వాదికి ప్రతి అంశమున్ను చదివి వినిపించవలెను. ఆస్సరు దాఖలాసంగతులకు వాది చెప్పేసమాధానమునకూడా వివరముగా స్థిడరు వ్రాసివుంచుకోవలెను. ఈపెత్తనము గుమాస్తాలకు యివ్వకూడదు. విచారణ గుమస్తా, కోర్టులో చేయడంలేదు గనుకనున్న స్థిడరేచేయవలసి వుండబట్టి స్థిడరు తానుస్వయముగా యివి వ్రాసుకోవలెను.

(4) ఇస్కూలు అనగా విచారణకాలమున సారాంశములను పార్టీకి స్థిడరు వినిపించి రుజువుచేయవలసిన అంశములు ఫలానివి అని స్థిడరు పార్టీకి వ్రాసియువ్వవలెను.

(5) యే యే అంశమును రుజువుచేయుటకు లిఖితరూపమైన సాక్ష్యమున్ను వాగ్దానమైన సాక్ష్యమున్ను ఫలానా విధముగావుండవలెను అనిన్ని అట్టిసాక్ష్యము నిజముగావుండవలెననిన్ని, అబద్ధపుసాక్ష్యము, కల్పనసాక్ష్యము, పనికిరాదనిన్ని, స్థిడరు చెప్పవలెను. చస్తవేజులు వున్నట్లయితే స్థిడరు స్వయముగా ఆదస్తవేజులను చదువుకోవలెను. అందులోకేసుకు పనికివచ్చేదిగావుంటే వుంచుకొని దాఖలుచేయవలెను. సాక్షిలీపు స్థిడరే తయారుచేయవలసినది. యాసంగతి గుమస్తాకువదలిపెట్టకూడదు.

గుమాస్తాలకు లా తెలియనందువల్లను యేయే సంగతులకు యెట్టిసాక్ష్యము కావలసినదని తెలియనందువల్లను గుమాస్తాలయీ పెత్తనం పెట్టుకోకూడదు. స్థిడరు యీసాక్షిలీపు తాముస్వయముగా తయారుచేయక పోవడమువల్ల గుమాస్తాలు తయారుచేయడంవల్ల కేసులు చెడిపోవుచున్నవి.

(6) విచారణ వాయిదాకోజున సాక్షులు కోర్టువేళకు 10 గంటలకు స్థిడరుయింటికినస్తే ప్రయోజనంలేదు. పెద్దకేసులలో వాకరోజుముందుగానే కక్షిదారుడు సాక్షులను స్థిడరుయింటికి పిలుచుకొని రావలెను. ఆసాక్షులను స్థిడరే విచారించి వారు చెప్పేసంగతులకు కైఫియతు స్థిడరు స్వయముగా వ్రాసుకోవలెను. ఆకాగితములో సాక్షిని చేవ్రాలుచేయవలసిచెప్పి చేయించవలెను. అట్లాసాక్షి చేవ్రాలుచేయకపోతే అట్టిసాక్షిని నమ్మకూడదు. కోర్టులో మరియొకవిధముగా సాక్షి సాక్ష్యముపలికి ద్రోహముజేయవచ్చును. అట్టిసమయములో స్థిడరుయింటిలో సాక్షి వ్రాయించిన కైఫియతుకు భిన్నముగా కోర్టులో పలికినపుడు ఆసాక్షిని, ఆసంగతిఅడిగి, అతను విరోధపార్టీలో కలనీనాడనిగాని నమ్మించి మోసముచేసినాడని గాని కోర్టులో చెప్పటకు వీలువుండును. ఈపద్ధతి 40 సంవత్సరములక్రితము కక్షి

దాదేమున అనుభవకాలుగావుండే గొప్పస్థిడరు చేయుచుండిరి. ఇప్పుడు ఆపద్ధతి అనుష్ఠించనందున సాక్షులు మోసముచేయుచున్నారు. స్థిడరు తన యింటిలో సాక్షులను విచారిం చిన పుడు అబద్ధపుసాక్ష్యము చెప్పించుకూడదు. అబద్ధపు సాక్ష్యము, చెప్పించినట్లయితే, పీసీకోసు క్రిందనేరము అవుతుంది, గనుక, అట్టి చండాలపనికి, స్థిడరు, దిగకూడదు. అట్లుకొంచుడు స్థిడరు, చేయుటచేత, సామాన్యముగా జనులున్న, స్థిడరు గొందనియులు కారని, అబద్ధము నేర్పించేవారని అభవాదము స్థిడరువృత్తికే ఆదినండి సంభవించియున్నది. అబద్ధము చెప్పి అయినను కేసులు గెలువ వలెనని మాధులైన కక్షిదార్లు కొందరు, కలరు. అట్టి దుర్మార్గువు పనికి స్థిడరు, లొంగకూడదు.

(7) సాక్షులను క్రాసుయెక్టామిశేషక చేసినపుడు దతాయించి చెడిరించి మోసపుచ్చి వాడు. చెప్పనిదానిని చెప్పినట్లు వ్రాపించి లేనిసంగతులను వున్నట్లు వ్రాపించి సవాళ్లు వేయవచ్చును. అట్టిపనులు నైతకపనులు. మర్యాదగల మనుష్యులు చేసేపనులుకావు.

(8) లా పాయింట్లు వుంటే యింటిలో రెండవోజులు ముందుగానే స్థిడరు లాపాయింట్లు లాబుక్కులలో కోధించి వ్రాసి పెట్టుకోవలెను. విరోధపార్టీకి స్థిడరుకు అనుకూలమైన లాపాయింట్లు మోకొద్దు తీర్పులు వున్నట్లయితే వాటిని చదివి చూచుకొని ఆతీర్పులకు విరుగుడుగా వుండే యితర తీర్పులను కనుగొని సిద్ధముగా వ్రాసి నోటు చేసుకొని వుండవలెను.

(9) వాదానువాదమునకు అనగా విచారణాంతము కేసులలోని అంశములను సాధక బాధకములను కోర్టువారికి తెలియచేసెడి, పీయరింగు చేయడమునకు వాకరోజు వాయిదా, తీసుకొని ఆరోజున, రికార్డు యావత్తు, యింటిలో స్థిడరుచదువుకొని, తయారీ అయినస్తే, వాదములో లోపములువుండవు. అట్లుకాక సాక్షివిచారణ పూర్తి అయినవెంటనే, హతాత్తుగా పీరింగుచేస్తే వాదములో చాలాలోపములకలిగి, కేసు చెడిపోతున్నది. వాదించేటప్పుడు కోర్టువారితో, మర్యాదమాటలతో, వాదించవలెను. అధిక ప్రసంగము పనికిరాదు. యెడటిపార్టీ స్థిడరును కాని, కక్షిదారునిగాని, సాక్షులనుగాని అమర్యాదగా మాట్లాడకూడదు. సాక్ష్యమును నమ్మడముకు, వీలుకానప్పుడు, దానికి వుండగల హేతువులను చూపి ఆ కారణమువల్ల ఆసాక్షి విశ్వాసపాత్రుడు కాడని, వాదించవచ్చునే గాని, ఆతనిని ఆక్రమముగా రుద్దుటలేదే, చూపించకూడదు. కోర్టు వారి తో, విరోధంచేసుకోకూడదు. కోర్టువారితో తిరస్కారముగా, మాట్లాడకూడదు. తనకు వుండగల సాక్ష్యముయొక్క ప్రాబల్యమును, యెడటిపార్టీ తిరపు సాక్షులయొక్క దౌర్బల్యమును, విశేషముగా, విప్పి చూపి, దైర్యముగా మొగమోటుములేక, స్థిడరువాదించవచ్చును. ఎప్పుడుగాని కోర్టువారితో, అమర్యాదగా నటించకూడదు. అట్లుచేసినట్లయితే కేసులు చెడిపోవును.

(7) సివిల్ కేసులో ఫీజు, మొదటనే, నిర్ణయించుకోవలెను. సగం ప్రారంభములోనున్న, తక్కిన సగము ఫీజు, విచారణ రోజుననున్న, కక్షిదార్లు చెల్లించి వేయవలెను. ఫీజు యివ్వకుండా యిరుగో, అరుగో, అని కక్షిదార్లు తంటాలు చెట్టితే, స్థిడరు కేసులయందు, శ్రద్ధనహించక, పాడుచేయుదురు. గనుక కక్షిదార్లు తప్పక ఫీజుమాత్రము సకాలములో చెల్లించివేయడం మంచిది. ఫజిలి ముందుగా చెల్లించితే స్థిడరు వాయిదాలకు హాజరుకారు. అనిచాలామంది కక్షిదార్లు తలచెదురు. అదిపొరపాటు. ఫీజు చెల్లించకపోతే, అసలు స్థిడరురారు, అనే సంగతి కక్షిదార్లు తెలుసుకోవలెను. ఫీజు వుచ్చుకొన్న తర్వాత స్థిడరు, వాయిదాకు రాకపోతే, స్థిడరుయొక్క ప్రాణము, కక్షిదార్లు విడికెటయందు వున్నది. అట్టిమోసము స్థిడరుచేసినప్పుడు వాక అట్టి స్థిడరుమీద జిల్లాకోర్టులో కక్షిదారుడు పడవేసిన స్థిడరుపట్టుకే మోసముచున్ను కనుక స్థిడరుకు సకాలములో ఫీజుయావత్తున్న ముట్టచెప్పడము సకలవిధముల శ్రేయస్సుగానుండును. డబ్బుయివ్వలేకపోతే ప్రామిసెరినోటు వ్రాశియివ్వడము మంచిది. ప్రామిసెరినోటు వ్రాశియివ్వక ఫీజుచెల్లించక కక్షిదార్లు యెగవేయతలచితే స్థిడరు సనేమిరావనిచేయుదు.

(8) స్థిడరు తాముస్వయముగా చేయకలిగినంతకేసులమాత్రముపట్టువలసినదేగాని అధికధనాశ్రయ అన్నికోర్టులలోను కేసులుటెనుకొని తుదకు వాయిదా రోజున అనేకకోర్టులలో వాయిదాలువుండబట్టి, యెక్కువ ఫీజువచ్చిన కేసులోమాత్రము హాజరయి తక్కిన కేసులకు హాజరుకాక కక్షిదార్లు నష్టముచేయుచున్నారు. ఈపని రాక్షసపని, న్యాయముకాదు. తనకు శక్తికి వీలుకు మించినకేసులు స్థిడరువుచ్చుకోకూడదు. ఒకకోర్టులో

యెన్ని కేసులయినా పట్టవచ్చుగాని, యితరకోర్టులలో పట్టుట న్యాయముకాదు. ఒకవేళ తాను స్వయముగా చూడలేకపోతే కేర్నెడరుకు తాను ఫీజు యిచ్చి అస్థిడరుచేత చేయించవచ్చును. గొప్పస్థిడరు కొందరు, కేసులు అనేకముగా వుచ్చుకొని వాయిదాకోజున తాము పోలేక యితరస్థిడరుకు ఫీజుయివ్వకుండా రికార్డుపంపిస్తారు. ఫీజుయావత్తున్న గొప్పస్థిడరు అనుభవించి ఫీజులేకుండా పనిచేయమంటే యితర స్థిడరు శ్రద్ధగా పనిచేయక కేసులు పాడుచేస్తారు. ఇందువల్ల కక్షిదారుడు చెడిపోతాడు. ఇట్టిసంగర్భములో కొత్తస్థిడరుకు కొంతఅయినా ఫీజు కక్షిదారుడు చెల్లించవలెను. ఆఫీజును తనకువాపసు యివ్వమని అసలు గొప్పస్థిడరున్న కక్షిదారుడు అడిగి వుచ్చుకోవలెను. ఆయన ఆప్రకారం యివ్వకపోతే అస్థిడరుమీద కక్షిదారుడు దావాచేసి వుచ్చుకోవలెను.

(9) ఇట్టి అసంవర్ధములను; ఆలోచించుకొని, బుద్ధి మంతుడైన కక్షిదారుడు, యేమిచేయవలెనంటే, విశేషముగా కేసులువుండే, స్థిడరుదగ్గరికి వెళ్లి, లావు ఫీజుయిచ్చి, కేసును చెడగొట్టించకుండా, విశేషముగా, కేసులు లేని, యితర స్థిడరు వద్ద, కేసులు యివ్వడం మంచిది. అట్టి స్థిడరు శ్రద్ధగా పనిచేయగలడు. ఫీజున్న, లావుగా యివ్వవలసిన జరుగు వుండను.

(10) ఈకాలములో, కోర్టువుండే, ప్రతిఫలమందున్న బోలెడు స్థిడరు, పనిలేక, శ్రమపడుచున్నారు. అట్టివారికి, కేసులు యివ్వకుండా, తెలివిలేని కక్షిదార్లు, గొప్పగొప్పస్థిడరుని ప్రతిష్ఠాసాధినవారి దగ్గరికి వెళ్లితే, లావుఫీజు ఇచ్చిన్ని వాయిదాకోజున, లావు స్థిడరు హాజరుకాకపోవడమున్ను, చిన్న స్థిడరుద్వారాగానే, పెద్దస్థిడరు, పనిచేయించడమున్ను, చిన్నస్థిడరుకు ఫీజు ముట్టచెప్పనందున, అశ్రద్ధచేత, కేసులు పాడుకావడమున్ను ప్రతిరోజు చూస్తున్నాము. చెన్నపల్లెము మోకొద్దు సకీళ్లలోమాడా చాలామంది ప్రైవేటుగ నటించడమువల్ల కక్షిదార్లుకు చాలానష్టం కలుగుతుంది. కక్షిదార్లు, స్థిడరుమీద, యీ అన్యాయమునకు, యేమిచేయలేక, చచ్చిపోతున్నారు. ఈఅన్యాయమునకు, మూడుకారణములువున్నవి 1. లావు స్థిడరుకు, అధికధనాశ్ర 2. కక్షిదార్లు మాధతనము 3. లావుస్థిడరుమీద కక్షిదార్లు కేసుచేయడమునకు దైర్యములేకపోవడము.

టంగుటూరి నాయనశాస్త్రి,

జిల్లాకోర్టు స్థిడరు, గుంటూరు.

సిల్లూ వార్తలు

సిల్లూ, ఏప్రిల్ 11:—విదేశాంగ కార్యదర్శియగు సర్ జేనిసుబేగారు నెలవునండిరిగివచ్చి నేడుధాన్తి వుచ్చుకొనిరి.

విరో జార్జి రెయినిగారు ఇండియాప్రభుత్వసభ్యునిగ నియమింపబడుటచే పి. పి. గిస్వానుగారు టారిఫుబోర్డు అధ్యక్షుడుగ ఖాయపరపబడిరి. డాక్టరు మత్తేయిగారు టారిఫుబోర్డు సభ్యులుగ ఖాయపరపబడిరి. (ఆ.ప్రె)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

వి. పి. నెం 25/1926

పెటిషన్ దారుడు (ఋణుడు):—తురగా వెంకటసుబ్బారాయుడుకోమారుడు వెంకట్రావుగారు, బ్రాహ్మణులం వర్తకజీవనం, తెనాలి.

కౌంటరు పెటిషనుదారుడు (ఋణదాతలు):—జిరాజి దాశరథి మరియు.

పైన తెలుపబడిన పెటిషన్ దారుడు 1920 సం॥రం 5 ఆక్టోబరు 30 వ నెక్కు ననుసరించి ఈ కోర్టువారిచే 28-3-27 తేదిన జారీ చేయబడిన ఉత్తరువుపేరకు ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించబడియున్నాడు. ఋణదాతలందరూ వారిహక్కులను గుంటూరు అఫిషియల్ రిజిస్ట్రారి సమక్షమున రుజువుపరచుకొనవలెను.

విడుదల కాలము 28-3-27 తారీఖునుండి ఒక సం॥రమువర కుండును.

సబ్ కోర్టు } పి. ఎన్. కృష్ణస్వామయ్యర్,
బాపట్ల, 7-4-1927. } ప్రిన్సిపల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

కామబిందు (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఇది పోగొట్టుకొనిన యావనమును 15 నిమిషములలో తిరిగియిచ్చును. గాన మీరు నవయావనమును ప్రపంచముఖమున పొందగలరు. 24 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0.

కామబిందు ఫార్మసీ,

2/89 చెంగల్వరాయ మొదలిపిడి, తిరువళ్ళీకేరి, మద్రాసు.

ప్రభుపరీక్షాసంబంధి తెలుగు

ప్రశ్నపత్రము

I

(The Intermediate Telugu Question Paper.)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మేర్పడిన యేడేనిమిదిమాసములలోనే తదియవాసనలు నలుదిక్కుల గ్రమ్ముకొనుచున్నవి. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికై యాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము మిక్కిలిపాటుపడుచున్న నూతన లక్ష్యజేతానవచ్చుచున్నది. ఇట్లేపనిచేసినచో స్వల్పకాలములోనే యాంధ్రభాష మిమ్ము ముట్టుట కభ్యంతరముండదు. ముందుగా నానూతనలక్ష్యజేత గన్పడినది! అందుచే, భాషావిషయమై యట్టిసూచనలింకనులేవు. ఆంధ్రభాషాపండితులవిషయమై యట్టిశుభసూచనలు లేవు. ఇకమిట్లొచ్చుట! నాలుగైదు సంవత్సరములనుండి ప్రతివత్సరము విశ్వవిద్యాలయమువారి కిగవదివార్లు రూపకములు మునుపు కట్టుకొనుచు రాగ్రాంతివములు శ్రమపడి చదివి యాలోగ్యము పెడగొట్టుకొనుచు మాతృభాష నులభిమేళనయని భ్రమపడి ప్రత్యేకపు తెలుగు తీసికొన్న విద్యార్థులయొడ నీసూచనలు పూర్తిగా గానవచ్చుచున్నవి. ఈయాంధ్రవిద్యార్థుల నతిస్వల్పకాలములోనే మహాపండితులగును, మహావిమర్శకులగును చేసివేయవలయునన్న కుతూహలమున్నున్నది. ఉద్దేశము మంచిదేకాని దానికి దగిన సమయముగూడ నీరీక్షింపవలయును. ఒక్కపేరేచే నాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మేర్పడినంత మాత్రమున నాంధ్రభాష యభివృద్ధిచెందగలదా? ఆంధ్రవిద్యార్థులకు విమర్శవాదాత్మకమనవియుండునా? వారికి భాషావాదాత్మకము గల్గునా? భాషావిషయమున నందులో నాంధ్రభాషావిషయమున వారింకను బాలురే. అట్టివారి నభివృద్ధికి చేపట్టినది పరీక్షాపత్రములు గావు. వేరేమిదగ్గము లున్నవి. తల్లికి చదువనిబాలునందు (వేరువేరు)గానుండును. వేగముగా చదవాలని పెద్దవానిగా జేయగుతూహలముండును. అప్పుడామె యేమిచేయును? ఉప్పుని అన్నము నులభిమగా జీర్ణచరు నాహారమును దైత్వికముక్తముగా నవరుచులను దినుసమర్థునిగా జేయును. అంతియకాని యన్నప్రాశనమునాడే యానకాయయూటతో గడిపి యన్నము పెట్టదు. బలమైనచూర మిడును. ఇట్లుండ విద్యుక్త బ్రహ్మప్రముఖత నాంధ్రవిద్యార్థులపై నీప్రశ్నపత్రము పడి మిక్కిలి యాందోళనముగల్గించినది. ఆనకాయయూటలచే యదిమిక్కిలి కారముగా నున్నది. మిక్కిలి ఘోటుగానున్నది. బాల్యనశయందున్న విద్యార్థులు దానిని గొంతునొట్టెట్టులేకపోయిరి. కొందఱు వాసన చూడ లేకపోయిరి. తెరపై బొమ్మలవలె బ్రతివత్సరమును బ్రశ్నపత్రములరీతి మామునున్న నిక వారలగతియేమి? ఏవధికి ననుసరించి వారు గ్రంథపఠనముచేయుట వారు పకనీయగ్రంథములు రెండేండ్లు కట్టపడి చదివినను లాభము లేకపోయినది. ఏమనగా? బరీక్షాధికారు లిచ్చినప్రశ్నపత్రమునకు తరము లాసగ గ్రంథపఠన మనవసరము.

లోకజ్ఞాన ముండిన జాలును. ఇందువలన పెక్కండ్ర కాశాధిగము గల్గినది. 1 ప్రశ్నలో, రెండవభాగము విద్యార్థుల కీయదగియున్నదా? ఇందులకు సంస్కృతభారతముగూడ జచ్చి నట్లు చదువవలసినదే! ఇదిచరలో మూలగ్రంథాతిక్రమము (డిబియేక్షన్) ఇచ్చుటకలగు. కాని సంస్కృతమునుండి యిచ్చుటలేదు. 1915లో నిశ్చయపత్రము ప్రకటనకము రూపమువారి నది. నేడు మరల నట్టిదే చెందినది. 1918 సంవత్సరమునుండియు బ్రశ్నపత్రము క్రొత్తవాదిరి నహించినది. అట్లు సాధువైయుండి యుండి యిప్పుడది యుగ్రనరసింహానారమును దాల్చినది. నిర్ణీతకాలము రెండుగంటలు. ఆకాలములో దీనికి సమాధానములు వ్రాయ నవకాశమున్నదా? ఓపరీక్షాధికారులారా! మీరు పెద్దలు. మేము చిన్నలము. మే మిట్లున్నామని కోపపడకుండు. పోనిందు మీరు కలముపట్టి రెండుగంటలకాలములో దానికి సమాధానములు వ్రాయగలరా? అశక్యము. అశక్యము. అదుగు వానికి జెప్పేవాడులోకు విన్నట్లు చేయదనునా! 1, 2 వ ప్రశ్నముల నాలోచింపుడు. విషయకాశిన్యముమాటయటుంచుండు. 3 కొకదాని కెంతంతయంతయు వ్రాయవలెనోయోజించినారా. బోలెడనే టీయేలు పుచ్చుకొని బెజవాడకు వెళ్లుచున్నారే? బోర్డుమొదలి ప్రశ్నపత్రమును విమర్శించినారా? అందులో విద్యార్థులశక్తులనుబట్టి విమర్శించినారా? రెండుగంటలకాలమును బట్టి విమర్శించినారా? నాల్గవప్రశ్న యెంతకాలము. దీసికొనునో యోజించినారా? అయిన ప్రశ్నమునక దండ్రే కొడుకుల సాస్తిర్థ త్యాగ విమర్శనము చేసి యాచిత్యము నిర్ణయించుట కెంత కాల పట్టు నందురు! దానిలోనే రెండవ భాగమునకు నాధునికాత్యుపసారమును జర్పించి నాటకమున కొదవిన యుత్సాహకర్తముల నిర్ణయించుట కెంత కాలము పట్టునో యోజించితిరా? 6 ప్రశ్నము చూడుండు. అయ్యా! ఎక్కుడుభావనాబల మున్నారు. ఆభావనాబలభారము బాలకులమనముల కందునా? "బలి చూడామనుల"ను పద్యమునకు సరిగా? బండితులే యర్థముచెప్పలేరే? వసుచరిత్రపద్యమెక్కడ? బాలకులు గ్రహించుటెక్కడ? విద్యార్థులకంత భా

షాజ్ఞాన మున్నదనియే మీయాహూయా? పాపము మీరు చయదలచి యర్థము లోసగినారే? మీ రిచ్చిన రెండుపదములచేత నుపద్యార్థము గతార్థమగుననియే మీయాహూయా? ఒకటి యాముక్తమాల్యదలోని పద్యము. రెండవది వసుచరిత్రములోనిది. ఈరెంటి తారతమ్యమును విమర్శించినిరూపింపవలసిన వారు బాలకులు. అయ్యా! ఈయంతయు బోర్డుమొదలైవచ్చిన యోజించినారా? ఈవిమర్శనీయాంశముల కెంతకాలము పట్టును? ఇది యోజింపనక్కరలేదా? ఇంగ్లీషుమొదలగు ప్రశ్నములన్నియు సమచిత్తులుగానున్నవిని సంతోషించుసమయమున నీతెనుగుపత్ర మిట్లుండుట తగునా? ప్రశ్నపత్రము చూడగానే భయమొదవుచున్నచో నిక దానికి సమాధానములువ్రాయుటెట్లు? దీనికి రెండుగంటలకాలము చాలదు. స్వల్పజ్ఞానముగల విద్యార్థులకు దగినది కాదు. ఇంతేకాక యాకస్మికముగా బ్రశ్నములు మార్చుట మహాంత యనుచితము నేనిట్లుంటినని కోపింపక న్యాయ మాలోచించి దిద్దుబాటులో సౌలభ్యము గవబడినది సరిగానుండును.

పరీక్షాధికారులు తమపాండిత్యప్రకర్షణము నెల్ల విద్యార్థిపరీక్షయందే వినియోగించి వారిని మాతృభాషావిమర్శకులను జేయకుండు. ఈ యంతయు జాగరూకతతో బరిశీలించి పనిచేయవలయునని పరీక్షాధికారులకు బోర్డుమొదలగు నాంధ్రభాషాకోవిదులు గూడ సాధునిగా చెప్పిగారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

(హితవాది.)

II

ఏ సాధనయొనకు పరీక్షార్థి నియంతుడు క్రమవికాసముండవలెనగాని యొక్కసారి హతాదుర్భిక్షము కాజాలదు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు విద్యార్థుల యాంధ్రభాషాజ్ఞానము నుద్వేగింపించిండుటకు దివిరి పరీక్షాపత్రములయందు విపరీత భీష్మభావమును నెలయింపుచున్నారు. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునుండి మొన్న మొన్న వెలువడినదో లేదో యప్పుడే "ఇంబర్ మీడియేట్" తెలుగుపరీక్షా పత్రములు కఠినాయాపింప కర్మశ్చమై తల బద్దలుకొట్టికొనినను నన్నుగాని పీఠిలో ప్రదర్శింపబడినవి. ఇవి వ్రాయుట, యీ రచయితకు తెలుగు భాషయెడల నైమగ్నముచేకాదు. మాతృప్రాణముగ దేశభాషను ధిక్కరించు వారెవరుండురు! కాని జేసికైనను మితియనునది యుండవలయునగాదా!

ఈ పరీక్షా పత్రములు రెండును కేవలము తెలుగుచదువు విద్యార్థులకొకట ప్రయోగింప బడినవి. అట్టిచో నిందు సంస్కృతమే; కొన్ని సంస్కృత వాక్యములనొసంగి తెనుగులోని కనువిందుచుండలే! కేవలము తెలుగుచదువు విద్యార్థులుగూడ సంస్కృతభాషను భారతమును పఠింపవలయునోలు కాదు. సంస్కృతమున కింతిత్సృత్యజ్ఞానమున్నచో యాప్రశ్నలకు తరంబులేదుట నులభిమని యందురా? మరి పాశ్చాత్యములలో నొక్క సంస్కృత గ్రంథమైనచే నిర్ణయించలేదు! ఉపాధ్యాయు లాసంస్కృతము చెప్పరు చెప్పనిలసిన బాగ్యతయు లేదు. విద్యార్థులును తాము తెలుగువిద్యార్థులమే యను విశ్వాసముచే సంస్కృత జ్ఞానము నలనరుచుకొనుటకు ప్రయత్నింపరు. మిగిలినది సర్వభూన్యము.

అదియునుగాక అనువాదపత్రమునందు విద్యార్థి యొక్క యనువాదశక్తిని పరీక్షించుటకు నొకటిరెండు పద్యములు చాలవాడేమి? ఊరకగంపెను విద్యార్థులనెత్తిపెట్టి యనువదింపుచున్నచో కాలముచాలవలదా? బహుశః పరీక్షాధికారులు విద్యార్థులరీతి మరుగుదనమును పరీక్షింప తలచిరి కాబోలు.

మరియొకమాట విద్యార్థియొక్క భాషామూలకమ జ్ఞానము నెరుంగుటకు సర్వభాషమును చెందినయొకటి రెండుప్రశ్నలను నిర్ణయించుట కలదు. కాని మొదటి నుండి చిట్ట చివరవరకు ను విద్యార్థులు చదివినపాశ్చాత్యగ్రంథములకు చెందిన ప్రశ్నలొకటి రెండు మాత్రమేయుండుట యెంతయు విచారము వైపెచ్చు విద్యార్థుల యలవి బలుపుల కందరాని దుర్బుట ప్రశ్నములిచ్చుటలో వీరి యుద్వేగమేమో తెలియవచ్చును.

ప్రాచీన నాటకములకును నాధునిక నాటకములకును గల భేదాభేదముల పరిశీలించుట యొకప్రశ్న. (ప్రాచీన నాటకము లననెవ్వి? విద్యార్థులు చదివినది తెనుగుభాష. తెనుగు భాషలో నాటకములుపుట్టి సుమారురేబది యేండ్లకంటె నెక్కువకాలేదు. మరి సంస్కృతనాటకములా? సంస్కృతభాషాపరిచయమేలేని విద్యార్థి సంస్కృతనాటకతత్వము నెట్లుపన్వయింపగలడు? అయినను సంస్కృత నాటకతత్వము నెరుంగుటకు సమర్థులెవరు. ఏయేశాస్త్రములు పఠించినచో నాజ్ఞానము కుదురగలదు? మరి యీ ప్రశ్నయేమి? ఇది మచ్చుముక్క. పరీక్షాపత్రమంతయు నిట్లులేయున్నది.

ఈ గొడవ పెంచినచో చాలయగును. అలవిగాని బరువులే విద్యార్థుల సంకుట పడచేయుట యధికారులకు తగదు. విశ్వ విద్యాలయము వారీ విషయమును సోదర భావముతో విలోకింకుదుగాక.

(ఒక విద్యార్థి)

లాభానా దురంతములు

కేసు విచారణ

మహమ్మదీయ నాయకులు నిందాగర్భ

పాగ్విజృంభణము

లాభానా, ఏప్రిల్ 9:— 70 మంది మహమ్మదీయులు

అల్లి లూట్ చేసినందులకుగాను ముద్దాయిలుగా నుంచిన కేసు విచారణకువచ్చెను. కోర్టుంతయు ప్రేక్షకులతో క్రొంగిరిసియుండెను. విచారణ ఫలితమును విచారణచేసిన ఇన్స్పెక్టరు రామ నాధుగారు తెలిపిరి. సుక్కురునుండి వకేళ్ల ముద్దాయిలు ఏర్పరచుకొనిరి.

వికార్యురకేసు 19 వ తేదీన విచారింపబడును. నాయకులు వజీరాల్ అహమద్నుగార్లు అరెస్టయిరి. అబ్దుల్ రజాకు గారును అరెస్టుచేయబడిరి.

భట్టు, నూర్జుహుదు, నూముమహమ్మదుగార్లు మహమ్మదీయ కేసును తెలుపును హిందువులు మహమ్మదీయులకు ప్రేక్షకులు గలిగించినందులకు నిందించిరి. న్యాయాధికారి తీర్పును హిందువులకే మహమ్మదీయులపైబడి కొట్టుబడును 'సామాన్యప్రజలకు పట్టరాని కోపము గలిగించెను. అల్లి జరిగినది 20 నిమిషములే అల్లాహిదు ప్రతీకయు భిల్లాభుతు సంస్కార్యురకే, హిందువుల నిందించిరి. ఆర్థులు గాయబడినందు అందులో 1 మహమ్మదీయుడున్నాడనియు తెలిపిరి. హిందూఅధికారుల మార్చనలెననియు గోరుచున్నారు. ప్రభుత్వమునకు 150 మంది మహమ్మదీయుల సంతకములతో ప్రభుత్వమునకు కమిషనరుకును చతులంపబడెనట. హిందూఅధికారులచేరి 80 మంది అరెస్టయిరి. ఇంకను అరెస్టుగానున్నారు. కావున అధికారుల మార్చనలెననిరి. లేకున్న మహమ్మదీయులు నగరమును విడుచులసియుండునని తంతినంపిరట.

(అ. ప్రె.)

తూర్పు గోదావరిజిల్లా

కాంగ్రెసుసంఘము

17-4-1927 తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు కాకినాడలో పెండా వేంకట చలపతి పురమందిరమున నూతనముగ నెమ్మకొనబడిన సభ్యులతో తూర్పు గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభ జరుపబడును. కావున సభ్యులందఱును తప్పక సకాలమునకు నయచేయఁ బ్రార్థితులు. కాంగ్రెసు ప్రచారకులును అభిమానులును గూడ రాగోరుచున్నారు.

ఈసభకు పూర్వమున 3 గంటలకు యీసంఘ కాన్వేనియన్స్ వర్గము సమావేశమగును గావున తత్సభ్యులు తప్పక సమావేశమగుట ప్రార్థితులు.

విషయములు:—1 కార్యవర్గుల నివేదిక.

2. స్వామి శ్రద్ధానందునిమరణము 3. ఆదాయవ్యయ పట్టిక 4. అధ్యక్షుడు, కార్యవర్గులు కోశాధిపతి కార్యనిర్వాహకవర్గము - ఎన్నికలు, 5. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘములకు సభ్యుల ఎన్నికలు 6 పటుఅఖిలీ సత్సాగ్రహము. 7 జిల్లాలో చేయబడినపని కాంగ్రెసు సంఘమునకును ప్రచారమునకును ప్రవృత్తు 8 ల్యాండు రివిన్యూ ఇరిగేషన్ బిల్లు లాండు రివిన్యూ కీకటిత్యంబు 9 కాసనసభల వ్యవహారములపై సర్ప. 10 మద్రాసు కాసనసభలోని కాంగ్రెసు సభ్యుల వర్తనమును సమర్థించుచు శ్రీ పులకర్తి ధీమలింగమూర్తి గారు ఇచ్చిన తీర్మానము:—"మద్రాసు కాసనసభయందు ముని స్వామి నాయకుగారిచేత తేచిడిన మంత్రులవేతనముల తీర్మానసందర్భమున స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు జరిపించిన చర్య, దేశక్షేమమునకు అనవసరమును కాంగ్రెస్కు విధానమునకు న్యతిరీక్తమును కావనియును కావున రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారును అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారును వారిచర్యను ఆమోదింపవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నార." 11. తూర్పు గోదావరిజిల్లా మహాసభను సమావేశపరచుట. 12. కార్యవర్గులు ప్రవేశపెట్టిన యితరవిషయములు.

ఈసభయందు అనేక ముఖ్యవిషయములు చర్చకురానున్నవి గావునను యంతకంటె ఆసక్తియుగా సభకు సమావేశపరచుటకు విలులేదు గావునను సభ్యులందఱును తప్పక వచ్చి జయప్రదముగ నీప్రభుమసభను గొనసాగింప గోరుచున్నాను. ఇంకను కాంగ్రెసుసభ్యుల జాపితాలకు లేక మొత్తంసంఖ్యను పంపని తాలూకాలవారు వెంటనే వారిని పంపించగోరుచున్నాను. ఆయా తాలూకాలవారును ముఖ్యముగా కార్యవర్గులును తమ తాలూకాలకు సంబంధపడిన విషయములను కాంగ్రెసు కార్యాభివృద్ధిని తెలుపు సంఘాయితో రాగోరుచున్నాను.

పారుపూడి సత్యనారాయణ

కార్యదర్శి

ఆంధ్ర పత్రిక కార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రమున హిందీ ప్రచురణము— రామానంద శర్మగారు	0-2-0
శ్రీ రామవిజయము (నాటకము)—కే. వెంకటరమణ రావు గారు.	0-8-0
కావ్యాంబు, (శ్రీరంగభోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివా స రావుగారు.	0-4-0
శబ్దకావ్యము (నిఘంటువు)—శిరోమూలము, వేంకటరంగాచార్యు గారు. చాలాకవియొగకరము. తేలులోనిముసును. 1-4-0	
ఆంధ్రవృక్షము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనపథల అధ్య క్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు. 1-8-0	
ఆరాధనవిధి—మునిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారు	0-4-0
ఆత్మజ్ఞానాసాంఘము—పారిసంది జగన్నాథస్వామిగా రు. కేరళకు వికేచినరమణాచార్య ఆత్మజ్ఞానిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0	
వ్యవస్థాపాఖ్యానము—వల్లంపల్లి మల్లికార్జునశా స్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల రసవత్సృజింపును. అద్భుతమైన ములతో నిండియున్నది. 1-0-0	
గురుభోగాభ్యాసము (వేదసాహిత్యము)—శ్రీమతి కట్ట మంది విరచనముగారు. శ్రీవేదపరిపూరితము లగుపాటలు 0-4	
తిలక్ పురాణమునీతివిధము, సంపూర్ణోపన్యాసము లు—మనిగొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిమ్మి 420 పుటలు. 2-4-0	
తత్వమండలికా (ప్రతిమభాగము)—సన్నిధానము నూ ర్యనారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0-0	
సంగీత శకుంతలము. 0-8-0	
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సంకలనము)—పారిసంది రామ శాస్త్రిగారు 0-12-0	
మహర్షి దేవేంద్రనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము —మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతివ్యక్తియు ముఖా యగు వాడునలసినది. శ్రేష్టతైయుకానితము. పుటలు 214 కా లెకోడెండు. (కొన్నిప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8-0	
హిందీ తెలుగునిఘంటువు—పంచాంగుల ఆదినారాయ ణశాస్త్రిగారు (తేలులో నిమగ్నమైనది.) 1-0-0	
హిందీ మొదటిపాఠము " " 0-6-0	
హిందీ చాలిశక్తి " " 0-6-0	
జీవని చివరి తెనుగు తెలిసినవారు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును. అన్నిగ్రంథములకును (తపాలాఖర్చులు ప్ర త్యేకము) 1-4-0	
శ్యామాసుందరము(నవల)—బింతలి సత్యనాథము గారు. నలుగు కేంద్రము పూర్వ మాంధ్రదేశమును కలనరసవీచిన రంపయు గమును సంబంధించినకథ యందు వర్ణింపబడినది. కథ, వర్ణన లు, పాత్రలు, వ్యవస్థములై పాఠకులనునముల నాకర్షించును. 1-0	
బారిష్టరు పార్వతీశం (భా.1) మొక్కపాటి నరసింహశా స్త్రిగారు(సాహితీసమితి) హాస్యరసభరితముగకథ. 1-4-0	
(కవుల జీవితములు గల, శతకములు. (హిందీ అచ్చు, నకలని కానితములు)	
కవికవుల చరిత్ర—నం. సుబ్బారావు 3-0-0	
కవిత్వతత్వవిచారము 2-0-0	
చలనచిత్రసమృద్ధిము 1-8-0	
వృషాధిపశతకము 0-4-0	
సత్యేశ్వర శతకము 0-4-0	
దేవకీసంపద శతకము 0-4-0	
బంటిమిట్ట రఘువీరశతకము 0-4-0	
అవిమరకము 0-10-0	
నవనాగేశ్వరిత్ర (ద్విపద) 0-12-0	
ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రము 5-0-0	
నారాయణ శతకము 0-4-0	
కాళహస్తి శతకము 0-4-0	
దాశరథి శతకము 0-4-0	
శ్రీరామ తానకశతకము 0-4-0	
పాండుపర్వము ప్రత్యేకము.	

ఆంధ్ర పత్రిక కార్యాలయము,
నం. 6, 7 తంబు చెట్టిపేటి, జార్జిటవుక్, మద్రాసు. 3564

Amrutanjan BEST INDIAN PAIN BALM.

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

లిజరు కలము
సుమారు 100 రకములలో
తయారు చేయబడుచున్నది
మీ కు త గ న ది
ఒ క టి గ ల దు
మామూలు 10 ఆర్. సేస్ 100 పి.
పెల్డా-ఫీల్డ్ లింగ 40 వేస్.
H.P.C.P LONDON

Agents: **P. HOLT & Co., Ltd.**
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

MACHINERY. 3392
Jrus Grinding Mills—
With ball bearings & self-sharpening stones.
Disintegrators — Latest
types.
Rice Machinery of every
description.
T. & O. Brand Belting—
Special cottonand special
Solid-woven hair.
Water Works fittings—Meters, valves etc.
Coffee Hand Mills—Latest improved designs.
White Artistic Cements. 3392

Sole Agents in India, Burma & Ceylon :—
THAKAR & OPADEY,
20/22, Elphinstone Circle, Fort. Bombay.

ఎప్పుడును మేలైన సరకు నేకొనుడు
కడచిన 9 సెల్ల
రములనుండి ప్రజల
మెప్పునుబడినది
దులలో తెలుపబడి
నట్టి దారపుసంచు
లను, నలులను కొను
డు. మిక్కిలి సా
ధ్యమైన, గట్టిదార
ములతో అల్లబడినవి. వర్తకులకు ప్రత్యేకధరలు గలవు. వివర
ములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.
2 **ఆర్. ఎన్. ఫ్యాక్టరీ,**
87 లింగి చెట్టిపేటి, మద్రాసు.

మహాసూర్యవర్తి
ప్రశస్తమైన యోగము. ప్రతివారికి అవసరమయినది.
తలతిరుగుట, నోటనీరూదుట, కాళ్ళుచేతులు మంటలు, నోటి
పూత, గుండెలోమంటు, మొదలగు వైద్యవికారమునకు వ్రా
యుండును. శ్రీ ముక్త్యాలరాజువారి సంస్థానమున తయారయి
నది—నెల తు 1-కి రు 5/- 2126
ఆర్షరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

ప్యాస్ కుట్టు మిషనులు
బజారులో వాని కన్నిటికంకెను దృఢమైనవి.
రొఖబేరము మాత్రమే.
ప్రసిద్ధమైన వర్తకులకు మాత్రము బాడు
కు యివ్వబడును.
అన్ని పరికరములును, విడిభాగములును
కూడ అమ్ముబడును.
బెల్ అండు కో (లిమిటెడ్)
8455 1/186 హంటుగోడ్డు, మద్రాసు.

గురు ప్రసాదము
అనుశ్చేందు శేఖర వ్యాఖ్యానము, మహామహాపాధ్యాయ
తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి విరచితము. శేఖర సిద్ధాంతము
ను స్థాపనచేయు గ్రంథము. పుస్తకభాండాగారముల నిమిత్తము
మేలుప్రతి. రు 8-0-0 సాదాప్రతి రు 5-0-0 పండితులచే స్థిర
పరుపబడిన విద్యార్థులకు సాదాప్రతి రు 4-0-0. పొట్టు 4
ర్యులు ప్రత్యేకం. మాడుప్రతు లొకసారి తీయువారికి పొట్టు
ఖర్చులు కేవు. చిరునామా—మహామహాపాధ్యాయ
తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి,
3499 విజయనగరము.

ప్రకటన 3588
వేదం వేంకట్రాయశాస్త్రి ప్రణీతంబులు
నాటకపంచ రత్నములు
ప్రతాపరుద్రయ నాటకము ర్యు 1-4-0
బొబ్బిలియుద నాటకము 1-0-0
శాకుంతల నాటకము 1-0-0
రత్నావళి నాటకము 0-12-0
ఉత్తరరామచరిత్ర నాటకము 1-0-0
శ్రీ పునర్వివాహ, దుర్వాద నిర్వాహము (శ్రీలక్ష్మ పునర్వివా
హము శాస్త్రీయము గాదని నిరూపించు శ్రుతి, స్మృతులయం
దలి ధర్మసూత్రముల ఆధారముతో) ర్యు 1-0-0
తిక్కన విజయము 0-8-0
నా యితరపుస్తకములు గోరువారు బాతెతుకు వ్రాయుడు.
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. వలయువారు
నెం 4, మల్లికేశ్వరగారి వీధి, మద్రాసు-అని వ్రానేది..

శ్రీ కాళహస్తి 2118
పండిత మంత్రోత్తమ కప్పగొంతుల
చంద్రమూలీశ్వర శాస్త్రి వ్యవస్థాపక
ప్రభువ సంవత్సర వైశాఖ శు కర వ్యాశ్రీ భానువారం
15-5-1927 జరుగును. వారి గ్రంథములన్నియు 7 సంపుటము
లుగా అచ్చు ప్రారంభించిరి. ఆ 7 సంపుటముల నెల 20 రూ
పాయలు. చందాధనము అడ్వాంకుగా పంపవలెను. ఒకేసారిగా
పంపలేనివారు చరఖాస్తుతో 5 రూపాయలున్నూ 2 గత
15 రూపాయలు నెల 1-కి 8 రూపాయల చొప్పునను 5 వా
యిదాలుగాను చెల్లించవచ్చును. మనియార్డర్ల ఖర్చులు
చందాదారులే భరించవలయును. మొదట రిజిస్టరు చేసుకొనే
500 మంది చందాదారులకు పోస్టుఖర్చులు వారే భరించి 7
సంపుటములను పంపబడును. కొద్ది ప్రతులే అచ్చుకు ఆరంభిం
చిరి గనుక చందాదారులు త్వరపడవలెను.
1 సాలగ్రామ లక్షణదర్శనము.
2 సర్వమత సారాంశి
3 శేషేశ్వర సంవాదము.
4 కలిమాహాత్మ్య సంగ్రహము.
5 హిమాలయ యాత్రాప్రదర్శి.
6 అప్పేశ్వర కరపూజాపద్ధతి.
7 లక్ష్మీ నృసింహేశ్వర నిత్యపూజాపద్ధతి.
చరఖాస్తులు మణిమూర్తులు వగైరాలకు చిరునామా
పండిత మంత్రోత్తమ కప్పగొంతుల చంద్రమూలీశ్వర శాస్త్రి,
శ్రీ కాళహస్తి, చిత్తూరుజిల్లాఅని పంపవలెను.